דבר

יום ראשון, י' באדר תשמ"ח, 28 בפברואר 1988 • גליון 19356

היום 12 עמודים • המחיר 1.20 ש"ח (כולל מע"מ). באילת 1.04 ש"ח

היום בדבר
- לראות כדי להאמין / נתן רוטנשטרייך
- הכיס, הכידון והמוטיבאציה / טדי פרויס
- הלקח המר / עליזה ולך
- הכאן והשם / שמשון ארד
- חקירות ההונאה ללא אב / נתן רועי
- ספורט מורחב; כל הארץ; מדע ורפואה; בידור

מזג האויר

מעלות החום החזויות: ירושלים: 9־19, רמת־הגולן: 10־17, נהריה: 12־21, צפת: 7־16, חיפה: 10־22, טבריה: 10־25, בצרה: 9־20, עפולה: 10־22, השומרון: 10־20, תל־אביב: 12־24, לוד: 14־23, ירדן: 10־23, עזה: 14־23, באר־שבע: 10־24, אילת: 11־25.

עננים בגובה רב ובינוני יכסו את פני השמים. גשם מקומי עשוי לרדת מדי פעם.

שולץ לישראל: זה לא קפטריה – אי־אפשר לקחת רק מה שרוצים • שמיר: הסכמה רבה

מנהיגי ירדן: רק ועידה בין־לאומית בשיתוף אש"ף • מנהיגי השטחים: לא נסכים להצבת חיילים ירדנים

מאת יוסי מלמן

חן אבידן, סופרי „דבר"

שר־החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ הדגיש אמש עם שובו מפגישותיו ברבת־עמון ובדמשק את „הצורך החיוני בהתקדמות מהירה להסדר מדיני", ואמר, כי הודיע לראשי שלוש הבירות שעמם כבר הספיק להיפגש, כי יוזמת השלום שלו „עשויה מקשה אחת ושאין אפשרות ליטול ממנה מנה זו או אחרת כמו בקפטריה".

בשטחים המוחזקים הגיבו אתמול מנהיגים על תחילת שליחותו בהביעם התנגדות לרעיון של הצבת חיילים ירדנים בגדה המערבית ובעזה במקום חיילי צה"ל כשלב ביניים לקראת נסיגה ישראלית כוללת.

שולץ הדגיש בשיחותיו בישראל את הצורך בהכרעות היסטוריות שיהיה על ישראל לקבל. אתמול התקיימה פגישה נוספת בינו לבין ראש הממשלה יצחק שמיר, והיום נועדה לו פגישה עם מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס.

לאחר ישיבת הממשלה השבועית היום תיערך גם ישיבת הקבינט.

עוזריהם של שמיר, פרס ושר הבטחון יצחק רבין אישרו, כי ההכרח לנקוט „גישה רחופה" אכן היה המסר המרכזי בשיחותיו של שולץ בירושלים. הוא נועד ביום ו' לשיחה בארבע עיניים עם ראש הממשלה יצחק שמיר ולשיחות בהשתתפות

(המשך בעמוד 2)

דגל ישראל בוער

מפגינים פלשתינים וקפריסאים מעלים באש את דגל ישראל מול שגרירות ישראל בניקוסיה במהלך הפגנה שערכו במחאה על דיכוי המהומות בשטחים בכוח. המפגינים יידו אבנים על בניין השגרירות וניפצו אחדות משמשותיה (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילום: א.פ.)

העתונאים ציניים: הכל כבר היה כאן בימי מסע קיסינג'ר

מאת דניאל בן־סימון, סופר „דבר" בירושלים

מרכז התקשורת של מלון הילטון הוא מקום עלייה לרגל. כל מיני קבוצות וטיפוסים מנסים לעניין את העתונאים האמריקאים המתלווים למסעו של שר החוץ שולץ. כוחה של העתונות האמריקאית נודע למפגינים במעט על־טבעיים. הכל מחפשים את קרבתם, כדי להסביר להם שהמדיניות של ישראל בשטחים היא היא המדיניות הנכונה ואין בילתה.

דוד בריין, תמהוני המתגורר באפרת, הפיץ איגרת אישית שהובאה לרגל כאחד של העתונאים האמריקאים.

בריין מציע למתנחלים, המיוחד ליוצאי המערב שביניהם, להזמין את עתונאי החוץ לבתיהם. הרושם מהביקור יהיה כה עז עד שהם יאמינו שאכן ההתנחלויות הן ראש חץ מערבי בסביבה פונדמנטליסטית, ואז „יש סיכוי רב שיוכיחו אותנו לטובה בדיווחיהם".

הוותיקים שבין העתונאים הזרים נותרים אדישים נוכח חומרי ההסברה המורעפים עליהם. „אין שום דבר חדש", אומר אחד מהם, „הכל כבר היה כאן בתקופת הדילוגים של קיסינג'ר". מבין עשרות העתונאים המלווים את שולץ, רק שניים

(המשך בעמוד 2)

חילוקי דעות פעוטים

ראש הממשלה יצחק שמיר עם שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ ביום ו'. (צילום: יצחק הררי)

שולץ בא אל מוחמד ודיבר עם התושבים דרך הכתבים

מאת דני רובינשטיין חן אבידן, סופרי „דבר"

שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בא ביום ו' בערב באופן הפגנתי למלון „אמריקן־קולוני" במזרח ירושלים, כדי למסור דברים לתושבי השטחים, שנציגיהם סירבו לבוא ולהפגש עמו.

עשרות עתונאים זרים ומעט מאוד עתונאים ישראלים וערבים שמעו את שולץ אומר בחצר הפנימית של בית־המלון, כי הוא קיווה לשוחח עם נציגים פלשתינים מהשטחים, אלא שלשלום יש אויבים ושאף על־פי כן יש לדאוג לזכויות הפלשתינים, שישנו תוך כדי שמירה על בטחונה של ישראל.

באמצעות אנשי התקשורת העביר שולץ את עיקרי תכניתו לאורחיו הנעדרים: תחילת המו"מ חייבת להיות מיידית, הדגיש, והקצב צריך להיות מהיר, כדי שתוצאות תושגנה ברציפות. ההסכם צריך להיות כולל, מכיוון שישראל השטחים אינם

(המשך בעמוד 2)

די לזוועה!

(עודד לוי).— כ־2500 אנשי „שלום עכשיו" התכנסו אמש מול „היכל שלמה", לא הרחק ממעון ראש הממשלה, כדי למחות על מדיניות הממשלה בשטחים ולקרוא לה להיענות ליוזמת שולץ. ליד מכון ואן־ליר הפגינו כ־1,000 מאנשי המחנה הלאומי „גוש אמונים" ו„בני־עקיבא", נגד יוזמת שולץ ונגד כל תוכנית להחזיר שטחים. (צילום: יצחק הררי)

זוועה וזעם – בתגובות בעולם למראה החיילים שהיכו נערים

מצנע: הייתי בהלם מוחלט • הארבעה שצולמו מכים – לדין

מאת שמעון וייס, טלי ליפנר, יוסי מלמן, דליה שחורי הרצוג קיק, סופרי „דבר"

שגרירויות ישראל בעולם הוצפו בסוף השבוע בפניות נזעמות כתגובה על שידור הכתבה על הכאת ערבים ליד שכם, ומהלונדון נמסר כי ראש הממשלה עשוי לבטל את ביקורו בישראל בגלל התמונות הקשות.

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע הודיע אמש, כי ארבעת החיילים המכים יובאו למשפט צבאי. בקרב חיילי היחידה שאנשיה נעצרו שורר זעם, הם טוענים כי קיבלו הוראות מפורשות להכות מסיתים למען יראו וייראו.

ראש ממשלת הולנד רוד לוברס, האמור לבקר בארץ במאי באורח בחגיגות יום השנה ה־40 למדינה, סיפר, כי הזדעזע עמוקות מתמונות החיילים הישראלים המכים שהוצגו בטלוויזיה. לדבריו, אין הוא רוצה לבטל את הביקור, אבל הוא יאלץ לעשות כן, אם תימשך ההידרדרות במצב בשטחים.

בשגרירות ישראל בפאריס התקבל גל איומים ועלבונות טלפוניים בעקבות שידור הכתבה. שגריר ישראל עובדיה סופר הסביר בראיונות טלוויזיוניים כי הוא מביע צער על הריגים ואמר כי האחראים מובאים לדין.

משרד החוץ הבריטי הביע אתמול „הלם וזוועה" מהכתבה, וקרא לישראל לנהוג בדרך הומאנית.

מצנע: הלם מוחלט

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, אמר אמש כי להערכתו, יועמדו לדין צבאי ארבעת החיילים שהיכו את שני הערבים בשכם ביום חמישי אחה"צ וצולמו על־ידי צוות הטלוויזיה האמריקאית. סגן מפקד הגדוד האחראי הודח מתפקידו. מצנע אמר כי גם ארבעת החיילים מפרשת הרחפור בכפר סאלם יועמדו לדין צבאי.

הוא ציין כי מדובר בשני מקרים ראשונים בהם יועמדו חיילים לדין על אירועים חריגים שנעשו בעקבות ההתפרעויות בשטחים.

האלוף מצנע אמר, כי לאחר שראה את קלטת הווידאו

חינכתי את הבן שלי ללכת לצבא ועכשיו הוא נהפך למכה נשים וילדים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בעמק

„בליל שבת באו שני קצינים מהצבא להודיע להורה של המשק, ואמרו שיש להם הוראה לעצור את שגיא. זה היה באמצע הארוחה ולעיני כל החברים. ביקשתי מהם מסמך או מכתב על המעצר, אבל הם אמרו שזו הוראה של אלוף הפיקוד. אני לא יודע אם שגיא ידע בכלל על מה עוצרים אותו. הוא סיפר לנו בקווים כלליים שהיה איזה אירוע בשכם, דומה להרבה אירועים קודמים שעברו עליו" – כך סיפר אתמול, יוסי הרפז, אביו של החייל, סמל שגיא הרפז מקיבוץ גשר, שנעצר לאחר שצולם מכה, יחד עם עוד שלושה מחבריו, שני צעירים ערבים בשכם ביום ה' שעבר.

בבית משפחת הרפז בקיבוץ גשר שררה אתמול אווירה קשה. בליל שבת עשו עמליה ויוסי הרפז עם בנם בבסיס צה"ל, שם הוחזק במעצר עד שהועבר לבית המעצר בירושלים.

ההורים לא ראו את שידור הטלוויזיה בליל שבת, ורק מאוחר יותר, הבינו במה מאשם בנם. אתמול ישבו יוסי, עמליה וילדיהם וניסו בעזרת שיחות טלפון וידידים

(המשך בעמוד 2)

שבעה הרוגים ועשרות פצועים בסוף־השבוע של ביקור שולץ

מציתים מכוניות

ארבע מכוניות הוצתו אתמול בשכונת מעלות דפנה בצפון־ירושלים. (צילום: יצחק הררי)

מאת דני רובינשטיין, יורם לוי ודני צדקוני, סופרי „דבר"

שבעה הרוגים ועשרות פצועים היו בהפגנות סוף השבוע בגדה המערבית ובעזה עם תחילת ביקורו של מזכיר המדינה שולץ באיזור. שישה נהרגו ביהודה ושומרון, וילד בן 12 במחנה ג'באליה בעזה.

התקריות בגדה המערבית התרכזו ביום ו' ובשבת בהר־חברון. בעיר חברון יצאו המונים מהמסגד בברכה העיר בשכונת באב אל־זאויה לאחר תפילת יום ו', ובהתנגשות עם כוחות הבטחון נהרג פואד שוראני, בן 51, וארבעה נפצעו. במחנה הפליטים עין־ערוב הפגינו צעירים ביום ו' וחסן אל־ג'ואברה, בן 20, נהרג. הוא נקבר עוד בליל שבת, ואתמול נערכה לו הלוויה סמלית גדולה שהפכה להפגנה. המפגינים התנגשו עם צה"ל, וניהאד אל־חמרה, בן 22, נהרג. שבעה תושבים נפצעו, ועל הסוכה הוטל עוצר.

עם היוודע דבר התקריות במחנה עין־ערוב יצאו צעירים להפגין בעיירה חלחול הסמוכה ותקפו משמרות של צה"ל. בחלחול נהרג אתמול נאסו אל־באו, בן 17 ושבעה נפצעו. מאוחר יותר מת מפצעיו גם מג'ד אל־אטרש, בן 17. הפגנות והתנגשויות עם צה"ל היו גם בכפרים אחרים של נפת חברון.

(המשך בעמוד 2)

קאמילה סאדאת: אבוא

קאמילה סאדאת, בתו של נשיא מצרים המנוח אנואר סאדאת, הודיעה ביום ו' בוואשינגטון, כי בדעתה לבקר בשטחים בחודש אפריל, יחד עם הסופר אלי ויזל במאמץ להחיות את מאמצי השלום באיזור. אל השניים יתלוו, לדבריה, לורד זיו, יו"ר „מארקס אנד ספנסר". „אנו ננסה לגרום לאנשים לשוב ולהידבר", אמרה. „אנו מוכנים להפגש עם כל אחד". (צילום: א.פ.)

איפול מוחלט: לכתבים נותרו רק סיפורי צבע

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

על פי הנחיה אישית של השר ג'ורג' שולץ הטילה המשלחת האמריקאית איפול מוחלט על שיחותיה במזרח התיכון.

שולץ הורה לעוזריו שלא לשוחח עם נציגים של כלי התקשורת ובניגוד למסעות קודמים לא מסר דוברו, צ'ארלס רדמאן, תדרוכי רקע למאות העתונאים מהארץ ומהעולם המסקרים את הביקור.

גם ל־20 כתבי הסטייט דיפארטמנט, המלווים את השר שולץ במטוסו, נמסר מידע חלקי ובמשורה. השר שולץ פנה גם למנהיגי ישראל, לשמור על חשאיות השיחות.

לפיכך נותרו מרכזי התקשורת המיוחדים, שהוקמו במלון הילטון בירושלים, מיותמים מעיתונאים. רק מעטים הטריחו עצמם לבוא לשם. בהעדר מידע של ממש על השיחות, נאלצת התקשורת להסתפק ב„סיפורי צבע".

תקנות ההגירה יוגמשו אמר שווארנדזה לשולץ

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה, הבטיח לפעול בגמישות בקשר ליישום תקנות ההגירה החדשות, המאפשרות קבלת אשרה לישראל רק לבעלי קרבה משפחתית מדרגה ראשונה. כך אמר מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ למשלחת של המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ, שנפגשה עימו ביום ו' בירושלים.

בפגישה השתתפו נתן שצ'רנסקי, אידה נודל, פרופ' ויקטור ברייליבסקי, פרופ' אלכסנדר לרנר, אלכסיי מגריק ובני משפחותיהם של מסורבי עלייה המצויים עדיין בברה"מ – ד"ר תגרה אוסנים, אנה רוזנובסקי והנרייטה פרידמן, אשתו של קים פרידמן אשר לא ראתה את בעלה יותר מ־11 שנה.

שולץ סיפר על ביקורו האחרון במוסקווה ועל פגישותיו עם מסורבי העלייה והבטיח, כי בפגישתו הבאה עם שר החוץ הסובייטי, שתתקיים ב־22–23 במארס בוואשינגטון, יעלה פעם נוספת את נושא המסורבים כבר עשר שנים ויותר.

שולץ ביקש להעביר לה, באמצעות השגריר האמריקאי בישראל, כל בעיה וכל נושא הקשור ביהודי ברה"מ.

מאיר ואנונו – מבקש מקלט מדיני באנגליה

מאת דליה שחורי סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – מאיר ואנונו, אחיו של מרדכי ואנונו, הגיש בקשה למתן מקלט מדיני בבריטניה, בנימוק כי אם יחזור לארץ הוא צפוי ל־15 שנות מאסר. בישראל נמסר, כי נעשים מאמצים להגיע להסדר עם המשטרה, שלפיו לא ייעצר מאיר עם הגיעו לארץ.

מאיר ואנונו עזב את ישראל בחודש אוגוסט כדי למסור ל„סאנדיי טיימס" פרטים על שיטת הבאתו של אחיו לארץ. הוא נסע יחד עם כתב העתון לרומא כדי להעיד בפני השופט החוקר בפרשת החטיפה, בנסיון להשיג צו הדורש את החזרת אחיו לאיטליה משום שהחטיפה, לדעתו, היתה לא חוקית.

מאיר ואנונו הופיע בפני גופים רבים וסיפר להם על החטיפה ועל רצח האופי של אחיו בארץ, וטען כי הוא עושה זאת משום שהמשפחה בטוחה, כי לאחיו אין כל סיכוי לזכות במשפט הוגן בארץ.

דרובלס גזבר הסוכנות בפועל עד חודש יוני

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

מתתיהו דרובלס, ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית, יכהן כגזבר בפועל של הסוכנות וההסתדרות הציונית מטעמו של יו"ר ההנהלה הציונית, שמחה דיניץ, עד לכינוס הבא של חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית, בחודש יוני הקרוב, שבו יקבע סופית מי יהיה גזבר הסוכנות.

כך הוחלט ביום ו', בישיבה שהתקיימה בלשכתו של דיניץ בהשתתפותם של יו"ר חבר הנאמנים מנדל קפלן, ח"כ משה ארנס ומתתיהו דרובלס.

במקביל ימשיך דרובלס לכהן כראש המחלקה להתיישבות יחד עם נסים זווילי. ההחלטה להפקיד את הגזברות, זמנית, בידיו של דרובלס התקבלה לאחר שחבר הנאמנים של הסוכנות היהודית פסל את מועמדותו לתפקיד של ח"כ גרשון גדות והחליט שלא לאשר את מועמדותו של ח"כ מאיר שטרית עד לראיון אישי עמו שיערך, קרוב לודאי, רק בחודש יוני.

בפורים צפוי גשם

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

על חשש מגשם בפורים מסר אמש החזאי אליעזר רנציגר בשיחה עם סופר „דבר".

בתחילת השבוע צפוי מזג־אוויר בלתי יציב, בכלל זה גשמי־פתע מקומיים מודדים, אך לא ארוכים ולא חזקים במיוחד, כפי שירדו בכמה מקומות בליל שבת ואמש. הגשמים עלולים להתחזק במחצית השניה של השבוע, אולם גם אז אין מדובר בגשמים עזים מאוד. מידות החום יהיו נמוכות בדרך כלל ולא יהיו רוחות חזקות.

עתוני חו"ל ממשיכים לעסוק בסיפורי הריגול:

פרופ' קלינגברג ידע סודות הלוחמה הכימית של ישראל

עשוי להיכלל בעסקת חילופים משולשת עם ברה"מ

מאת מרים סוקר, סופרת „דבר" בניו־יורק וסוכנויות הידיעות

פרופ' מריאן קלינגברג, שאת החלפתו מבקשת ברה"מ לטענת עתונים זרים, נהנה מגישה חופשית לסודות הלוחמה הכימית והביולוגית בישראל – כך טוען העתון הבריטי „אינדיפנדנט". בניו־יורק כותב העתון „ישראל שלנו", כי במזרח ברלין התקיימה פגישה בנוגע לעסקת חילוף מרגלים משולשת בין ברה"מ, ארה"ב וישראל.

העתון, המסתמך על מקורות אמריקאים וישראלים שאותם לא חשף, כותב, כי ברה"מ מבקשת לנהל עם ישראל משא ומתן על החזרתם של שני ישראלים שפעלו בשירות המודיעין הישראלי: שבתאי קלמנוביץ' ומריאן קלינגברג, אפידמולוג שנהנה מגישה חופשית לסודות הלוחמה הכימית והביולוגית של ישראל.

לדברי העתון, היגר קלינגברג

(המשך בעמוד 2)

صكذا من الاهل

[illegible]

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

נגד בסיסי ארה"ב

שוטרי היחידה לפיזור הפגנות של הפיליפינים הודפים מפגינים שמאלנים, המנסים להתקרב לשגרירות האמריקאית במאנילה במהלך עצרת שנערכה אתמול לציון יום השנה למותו של חוזה דיוקנו, מראשי התובעים את סילוק הבסיסים האמריקאיים מהפיליפינים. (צילום: א.פ.)

קטיושות נורו לאצבע הגליל אין נפגעים — נגרם נזק קל

מאת שמעון ויים, כתב „דבר" בצפון

מספר טילי קטיושה נורו ביום שישי לפנות בוקר מדרום לבנון לעבר אצבע הגליל. לא היו נפגעים, אך נגרם נזק. הדי ההתפוצצויות נשמעו היטב באזור, אך לא נבהלו אנשי הישוב והתושבים נותרו בבתיהם.

כוחות צה"ל וצד"ל הגיבו עם אור ראשון בסריקות באזור הבטחון של דרום לבנון, אך התברר כי הקטיושות בקוטר 122 מ"מ נורו מאזור נבטיה שמצפון לגבול.

יצויין כי ירי הקטיושות האחרון לפנות בוקר היה השני בתוך כיממה לאחר שביום ו' בערב נורו קטיושות לעבר הגליל וגם הן גרמו נזק קל. גורמי בטחון מעריכים כי אין מדובר בשינוי מדיניות והתגברות נסיונות פיגוע, אלא בצירוף מקרים בלבד.

בתקרית שאירעה אתמול בין כוח מאנשיו של הגנרל אנטואן לחד המוצב באזור ג'זין, לבין לוחמים שיעים בגזרת סאלום שליד ג'זין מצפון לאזור הבטחון, נהרגו ארבעה שיעים. לכוח לחד לא היו נפגעים.

השיעים פתחו באש לעבר כוח לחד ובמקביל ניסו לכבוש מוצב של אנשי הדרום. הם הסתייעו בהפגזה ארטילרית של מרגמות וכן בירי מנשק קל תפצצות אר.פי.ג'י. אנשי המוצב השיבו אש לעבר מקורות הירי ובחילופי האש נהרגו, כאמור, ארבעה מהתוקפים.

היגנס ריגל לארה"ב ונאט"ו מאשימים חוטפיו „המאמינים"

מאת שמעון ויים, כתב „דבר" בצפון

אנשי הארגון השיעי הקיצוני „חזית המאמינים", החשודים בחטיפתו של הקולונל האמריקאי ויליאם היגנס בדרום לבנון, פרסמו אתמול הודעה ובה הם מציינים כי היגנס וקציני צבא באיזור נוספים אספו מידע מודיעיני למען צבא ארה"ב ונאט"ו.

לדברי אנשי הארגון, פלג קיצוני שפרש מ„אמל", יש בידיהם מידע ברור המאמת טענות אלה. „חזית המאמינים" מודה, כי קיים קשר מבצעי הדוק בין אנשיה לאנשי ה„חזבאללה".

החיפושים אחרי הקולונל היגנס נמשכו גם בסוף השבוע באזור דרום לבנון ומחנות הפליטים, אך לא נתגלה דבר. עיקר החיפושים מתמקדים בכפר השיעי ג'ויבשית שממזרח לצור, שלפי החשד, מוחזק בו הקצין האמריקאי, ואולם המחפשים נמנעים מלהיכנס בכוח צבאי מוגבר לכפר מחשש לתסיסה וגילויי אלימות מצד התושבים.

מרים פוקס, סופרת „דבר" בניו-יורק, מוסיפה:

פקידים בכירים באו"ם מאמינים, שלאיראן היה חלק בחטיפתו של הקולונל היגנס בשבוע שעבר בדרום לבנון, כך אמר אמש שגריר ארה"ב באו"ם ורנון וולטרס.

לדברי וולטרס, מחה האו"ם בפני איראן על החטיפה. הוא מסר, כי מזכ"ל האו"ם הבטיח לו כי האו"ם עושה כל מאמץ אפשרי לשחרר את החטוף.

עובדי בתה"ח שוקלים חידוש עיצומיהם על הניכוי משכרם

מאת חיים באום

ואהרון אמה, סופרי „דבר"

שרת הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו פתחה במגעים קדחתניים כדי למנוע הישנות השיבושים בבתי החולים, הפעם מצד עובדי המינהל והמשק.

נציגות העובדים הודיעו היום, אם לפתוח בעיצומים בתגובה על החלטת האוצר לנכות משכרם את 15 ימי השביתה שקיימו, בשלושה תשלומים חודשיים.

שרת הבריאות קראה לממונה על השכר באוצר יעקב רנון, כי יורה לחלק את הניכוי לחמישה תשלומים חודשיים במקום שלושה. יצויין, שעובדי המינהל והמשק עבדו בחודש שחלף „שעות נוספות", כדי לקזז חלקית את גובה הניכוי משכרם.

רופאי המדינה, הדורשים להחיל עליהם את ההסכם שהושג בקופת חולים הכללית, משביתים היום ומחר את מכון הרנטגן ומכון האיזוטופים בבית החולים הממשלתי בנהריה, את מכון הלב בבית חולים רמב"ם בחיפה ואת חדרי הניתוח בבית החולים „הדסה" בצפת.

הרופאים המרדימים משביתים היום את חדרי הניתוח בבית החולים „סורוקה" בבאר שבע, „יוספטל" באילת, „הרצוג" בירושלים ובבית החולים בנהריה. מחר ישביתו את חדרי הניתוח בבתי החולים „רמב"ם" בחיפה, „מאיר" בכפר סבא, „זיו" בצפת ו„ביקור חולים" בירושלים.

בארבע מרפאות של קופת חולים הכללית בתל אביב יימנעו הרופאים מלקבל קהל. מדובר במרפאות אהרונוביץ, יונה הנביא, רמת אביב א' וקרית שלום. העילה לשיבושים: ריב סמכויות בין הרופאים לבין מזכירי המרפאות.

האוצר: לא הבטחנו

משרד האוצר דוחה ביום ו' את הטענות, שלפיהן התחייבה, ועדת המעקב שלא לנכות את ימי השביתה משכרם של עובדי המינהל והמשק בבתי-החולים.

האוצר טוען כי ועדת המעקב לא נתנה התחייבות כזאת וכי במהלך השביתה הודגש בפני העובדים השובתים כמה פעמים, כי לא ישולם להם שכר בגין שביתתם. עוד אומר האוצר, כי בעיצומה של השביתה שלה הממונה על השכר, יעקב רנון, מכתב למנכ"ל משרד הבריאות שבו נאמר כי את ההנחיות לניכוי דמי השביתה נתנו היועץ המשפטי לממשלה ושר האוצר.

לטענת האוצר נענה המשרד בתום השביתה לבקשת העובדים והסכים שניכוי דמי השביתה יבוצע בשלושה תשלומים. עד היום, אומרים אנשי האוצר, יושמה מדיניות הממשלה שלא לשלם שכר לשובתים ללא יוצא מן הכלל.

קיסר: סכנת מיתון מאיימת על המשק

(ע). — מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר ביום ו' שצריך לעצור את המשק לבל ייכנס למיתון. המשק חייב לצמוח, הטעים, כי זו בעיית הזמים שלו.

בהרצאתו במועדון ההנדסי בתל-אביב אמר קיסר, כי האירועים בשטחים משפיעים על כלכלת המדינה ויכולים לזעזע במישור הכלכלי. מזכ"ל ההסתדרות גם הדגיש, כי אין לתמוך בכלכלת בזירות.

מזכ"ל ההסתדרות התריע על כך, שישראל התבססה עד כה על שני אלמנטים, שהיום התברר כי אינם מובטחים: התמיכה האמריקאית וההסתמכות-יתר על עבודה של תושבי השטחים.

הוא הוסיף כי צורם לו, שכאשר ערביי השטחים אינם באים, מבקשים להביא עובדים זרים. „זה משגה לאומי-חברתי, אי-אפשר להיבנות על רקע כוח-אדם זול, אלא על ידע, טכנולוגיה ושכר הוגן", אמר המזכ"ל.

ח"כ קיסר ציין, כי בשעתו הגיע להבנה הדדית עם שר האוצר לשעבר יצחק מודעי, בדבר הצורך בהחלפת מבנה השכר הישן ובמינוי ועדה, שתגבש הצעות הרשות. בראש הוועדה עומד פרופ' זוסמן.

הג'יינס דיפנס ויקלי": עיראק וסוריה יצרניות הגאז הגדולות באיזור

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — עיראק היא עתה יצרנית הנשק הכימי הגדולה ביותר במזרח התיכון — טוען ה„ג'יינס דיפנס ויקלי". עיראק מייצרת את גאז העצבים הקטלני „טאבון" בשני מתקנים — אומר העתון בשם מקורות דיפלומאטיים — ומוסיף כי היא מסוגלת לייצר 60 טונות גאז חרדל בחודש, מלבד 4 טונות גאז „סאריין" ו־4 טונות גאז „טאבון". ה„סאריין", שהוא תוצר של ה„טאבון", גאז העצבים שבו השתמשה עיראק ב־1984 — עשוי להמית אדם תוך שתי דקות.

המדינה השנייה במזרח התיכון שלה כושר ייצור נשק כימי היא סוריה. גם איראן מייצרת נשק כימי, וההתפתחויות האחרונות מעוררות חששות, כי יוחל בשימוש בנשק כימי במלחמת המפרץ הפרסי. עד עתה האשמה עיראק ארבע פעמים בשימוש בנשק כימי, בעיקר בצורת פצצות אוויריות וארטילריות. איראן טענה, כי 8,000 איראנים נפגעו מגאז ו־1,000 מתוכם מתו.

שבעה הרוגים

(סוף מעמוד 1)

בעיירה דהריה נפצעו שני צעירים ערבים; על הכפר בני-נעים הוטל עוצר. בבית-אומר היתה הפגנה גדולה, ובבית-לחם נעשה נסיון לחסום את הכביש הראשי הנכבש לעיר. צה"ל פיזר את המפגינים וערך סריקות במחנה הפליטים אל-עזה בכניסה לבית-לחם. כוחות צה"ל פעלו אחר ליום אתמול בכפר עבריה מצפון לחברון ועצרו כמה עשרות חשודים בהפגנות.

בצפון השומרון נהרגה ביום ו' בעיירה טובאס שפיקה דראגמה, בת 45, בהפגנה, ואתמול נערך בעיירה מצעד מחאה המוני. בג'נין יצאו ביום ו' מבגינים מתפילות יום השישי ו־12 מתוכם נפצעו בהתנגשות עם הצבא.

צה"ל חוקר נסיבות הכאת מיידי האבנים

הפגנות היו אתמול גם בקסבה של שכם ובעיר העתיקה של רמאללה. צה"ל בודק את נסיבות מותם של המפגינים והקירה מיוחדת נעשית בנוגע לתקרית בשומרון שבה צלמו אנשי רשת טלוויזיה אמריקאית ארבעה חיילים מכים שני צעירים ערבים, שנתפסו מיידים אבנים. אלוף פיקוד המרכז אמר, כי הצבא רואה תקרית זו בחומרה ושני הצעירים הערבים שהוכו שוחררו לבתיהם לאחר טיפול רפואי.

אתמול אמר אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, כי היום או מחר תפורסם הגירסה האמיתית של המקרה, שגובשה בעקבות התחקירים והבירורים שעשה צה"ל באזור, ושאז יתברר, כי האיש שנרצח ונתלה על עמוד חשמל בחשד של שיתוף פעולה, לא הותקף על-ידי צה"ל. „הצבא עשה את מה שהיה יכול", אמר, „בהתאם ליכולתו וללוח הזמנים בשעה שהאיש לא הותקף".

מות הנער מג'יבלית, כנראה מפגיעת אבן

ביום ו' נהרג במחנה הפליטים ג'יבליה צעיר, כנראה מפגיעת אבן או חפץ אחר בראשו. המקרה אירע לאחר התפילה, כשבמחנה התפתחה מהומה, שאותה פיזר צה"ל בגאז ובכדורי גומי. לאחר מכן הובאה למרפאת אונר"א גופת הצעיר אוחד אל-אשקר, בן 14, ורופא צבאי שבדק אותה בדיקה ראשונית חיצונית מצא שהצד השמאלי של פניו היה פגוע. הוא לא מצא כל סימני ירייה בגופו, וחקירת נסיבות המוות נמשכת.

בסוף השבוע נורקו חמישה בקבוקי תבערה על רכב של צה"ל, שלושה בעזה, אחד בבית-חנון ואחד במועזיה. צה"ל פעל במהירות ביום ו' לאחר התפילות לפיזור הנסיונות להפר את הסדר. מחוץ לכך לא היו אירועים בולטים ברצועה, שאתמול נראתה בה תנועה של הולכי רגל ונוסעים יותר מאשר בימים האחרונים. השווקים היו פתוחים, ובמחנות הפליטים בוריג', שאטי, דיר אל בולח וג'בליה היה עוצר.

מכוניתו של ח"כ ולדמן נרגמה בחלחול

מכוניתו של ח"כ הרב אליעזר ולדמן, נרגמה ביום ו' בצהריים במבואותיה הדרומיים של העיירה חלחול בעת שהיה בדרכו לחברון. ביחד עם הרב ולדמן היו במכונית בנו, כלתו ושני נכדיו. „לפתע נורקו לעברנו אבנים [illegible] החלון [illegible] לכלתי ונכדי, שישבו במושב האחורי. עצרתי את מכוניתי ובני שישב לידי החל לרדוף אחרי מיידי האבנים".

במקום עברו מספר ג'יפים של צה"ל, סיפר ולדמן, אך הם סירבו לעצור, רק הג'יפ השלישי נאות לעצור, ומשסיפר להם את אשר אירע, והצביע על הבית אליו ברחו מיידי האבנים — אמרו לו, לדבריו, שאין להם זמן לטפל בנושא והמשיכו בדרכם.

זוועה וזעם

(סוף מעמוד 1)

שצולמה בעת שארבעת הצנחנים היכו בלא רחם את שני הערבים בשכם, לא יכול היה לתפקד משך זמן מה והיה בהלם מוחלט. זו הסיבה שהחליט לפעול במהירות ולעצור מיד את ארבעת החיילים.

בהתייחסו לתביעות לסגור את האזור בפני התקשורת, אמר אלוף מצנע כי אין אפשרות פיזית לסגור את השטח והנזק יעלה על התועלת. עם זאת גילה מצנע, כי בצהרי יום שישי הוחלט לסגור את אזור שכם כדי לברוק את ההשפעה על התושבים ובדיקת התועלת שבסגירת אזור בפני התקשורת.

במהלך סוף השבוע הביעו מפקדים בכירים חשש, כי רק יד המקרה הביאה לכך שהאירוע צולם וכי למרות האיסור המפורש מתרחשות תופעות דומות גם במקומות אחרים.

זעם ביחידת הצנחנים

בקרב חיילי יחידת הצנחנים שארבעה מאנשיה מואשמים בהכאת הערבים שוררים זעם וכעס ולדברי חיילים ביחידה, מעצר חבריהם, הביא לירידה קיצונית במוראל של החיילים.

אחד מחיילי היחידה סיפר כי הוא וחבריו קיבלו בפירוש הוראה להכות חובשי כפיות בשטחים, שכן אלו הם הצעירים המסיתים והמובילים בהפגנות. החייל אמר כי ההוראה קבעה שיש להכותם גם אחרי שהם נתפסים על-מנת שיראו וייראו.

חיילים ביחידה אמרו כי הם נופלים קורבן ומהווים שעיר לעזאזל לאוירת העליהום שנוצרה על רקע הנעשה בשטחים ותביעת פוליטיקאים למצות את הדין עם החיילים.

צלם רשת סי.בי.אס האמריקאית שצילם את הכאת שני הערבים, משה אלפרס, חבר קיבוץ אפיקים, אמר אתמול: „עשיתי את עבודתי העתונאית, אך כישראלי, אני מצטער ודואב מאוד על המקרה".

חינכתי את הבן שלי

(סוף מעמוד 1)

מחברי המשק, לסייע בידי בנם שאפילו לא הצטייד בבגדים לפני מעצרו.

שגיא הרפז בן ה־20, התגייס לפני כשנה וחצי לצנחנים. בקרב חבריו נחשב ל„פייטר". אחיו, חן, העומד להתגייס ביום זה, אומר שראה באחיו הבכור סמל ודמות לחיקוי. „קשה לי להבין," אומר חן. „פתאום עושים ממנו פושע ושולחים אותו לכלא. אני לא יכול לקשר את שגיא עם כלא ומשטרה צבאית".

עמליה, העובדת עם קשישי המשק, ויוסי, מעידים כי בנם השתנה בחודשיים האחרונים. „נהיה לו רע, והוא ממורמר", אומר יוסי „לדעתי, נגרם לו נזק גדול". לזוג ההורים אין ספק במי האשם. הם מפנים אצבע מאשימה אל המערכת הפוליטית והמערכת הצבאית הבכירה. גם כלפי התקשורת הם מתריסים, אך מבינים שלא היא האשמה העיקרית.

„חינכתי את הבן שלי ללכת לצבא", מעידה עמליה, „ועכשיו הוא הופך להיות מכה נשים וילדים. לא לזה חינכנו אותו. והפחד הוא לא מפני הערבים, אלא מפני התקשורת והפוליטיקאים שמשחקים בילדים שלנו. בכך הכל הם בני תשעי-עשרה. מה דורשים מהם? הם לא יכולים להיות פוליטיקאים ברגע שהם מוקפים וזורקים עליהם אבנים".

בני המשפחה מתכוונים לצאת למאבק ציבורי ולהפוך את משפטם של שגיא וחבריו למשפט ציבורי-פוליטי, אם יהיה צורך בכך. הם מתכוונים להסתייע בקיבוץ ולבני"ס לשם כך משפטנים בכירים, שיטהרו את החיילים ויפנו אצבע מאשימה אל שולחיהם.

חינוך פוליטי בבתיה"ס צריך להיות בלי שטיפת מוח ותעמולה מפלגתית

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

כאזרח חייב המורה להילחם על דעותיו, אך כמחנך אסור לו לגייס צעירים לדרכו הפוליטית. אם המחנכים לא ינהגו כך, עלול להיווצר פער חמור בין בית הספר לבית ההורים. מורה חסיד ארץ ישראל השלמה, שישפיע על תלמידיו, עלול להיות מעומת עם הורים שיכנו אותו "נבל או שוטה" ויערערו את סמכותו בעיני התלמידים.

אזהרה ברוח זו השמיע שלשום פרופסור צבי לם למנהלי בתי הספר בתל אביב בדיון על חינוך פוליטי שנערך בבית אריאלה.

לדברי לם הקיטוב הפוליטי בארץ הולך ומעמיק וחובת המחנכים היא להשתמש באקטואליה כחומר לימודי ובכך לחדד את החשיבה הפוליטית של תלמידיהם ולפתח את שיפוטם המוסרי כדי שלא ייהפכו לקהל כיכרות ולא ייסחפו אחרי מנהיגים שידגדגו את הרגשנות שלהם.

לם הוסיף כי חינוך פוליטי מחייב הימנעות מוחלטת מהטלת צנזורה או עונש על דעות תלמידים, קיצוניות ככל שיהיו. כן יש להימנע משטיפת מוחם וטמטומם בהצגת אידיאולוגיה אחת. על המורה לעודד את תלמידיו לערער על סמכותו ובכך לסייע להם לגבש עמדות עצמאיות משלהם.

מנהלי בתי ספר הביעו חששותיהם מחינוך פוליטי. מנהל בית הספר הדתי "צייטלין", ד"ר אביעזר וייס, טען כי המורים אינם מסוגלים להתמודד עם חינוך פוליטי מפאת קוצר הזמן העומד לרשותם והביע חשש מהפקרת חינוך זה בידיהם. "במציאות הקיימת המורים הקיצוניים לא יימנעו מלהשפיע בעוד שהמורים המתונים יימנעו מלעשות זאת ואז ניתנת מפקירים את התלמידים לקיצוניות", אמר.

לם השיב כי העיקרון החשוב ביותר שיש להקפיד עליו הוא הבעת דעות חופשית ללא חשש מעונש.

כרוזים פוליטיים

היועץ המשפטי של משרד החינוך אריה בריק הודיע אתמול כי לפי חוק החינוך הממלכתי אסורה תעמולה מפלגתית במוסדות החינוך. הודעתו נמסרה לאחר שמנהלים אחדים התלוננו באוזניו על חלוקת כרוזים פוליטיים בבתי ספריהם. בריק מסר כי בסמכות המנהל למנוע חלוקת כרוזים בשטח בית הספר והמקרים קיצוניים הוא יכול להזמין משטרה. מותר לו, בתיאום עם המועצה הפדגוגית בבית ספרו, להביא בפני התלמידים מרצים מכל גוני הקשת הפוליטית.

ממשרד החינוך נמסר כי אין בהודעת היועץ כדי לבטל את חובת המנהלים והמחנכים לשוחח עם התלמידים על האירועים בשטחים.

שליח צרפתי יצא לסוריה

מאת גרשון קיק, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — שליח צרפתי בכיר, סנאטור איב גאנה, יצא לסוריה והוא נושא שדר משר החוץ הצרפתי לסגן נשיא סוריה עבד אל-חלים חאדם ולשר החוץ פארוק אל-שארע.

השדר, שפרטיו לא נמסרו, דן בהליכי השלום באיזור וביחסי סוריה-צרפת. גאנה עומד בראש קבוצת הידידות עם מדינות ערב בפרלמנט הצרפתי.

קאפוצ'י לא קיבל אשרה לצרפת

מאת גרשון קיק, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — ממשלת צרפת סירבה להעניק אשרת כניסה לארכיבישוף הילאריון קאפוצ'י.

קאפוצ'י ביקש להשתתף ביום ו' בעצרת תמיכה בפלשתינים, שארגנו אגודת הסולידריות הצרפתית-ערבית וארגונים פרו-סוריים ופרו-לובים.

ריפעת אסד יורד ממעמד סגן הנשיא

מאת גרשון קיק, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — אחיו של נשיא סוריה ריפעת אסד, המתגורר בצרפת, עומד לאבד את מעמדו כסגן נשיא סוריה.

העתון „לה קוטידיין דה פאריס", המוסר על כך, אומר, כי הסיבה לכך הן שמועות שהוא על הידרדרות במצב בריאותו של האח אסד, שריפעת אחראי להפצתן.

אליימו על עובד ערבי בעיריית י־ם

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

צעירים ערבים איימו אתמול על עובד ערבי בעיריית ירושלים ודרשו ממנו להפסיק לעבוד בטענה, כי הוא משתף פעולה.

המקרה אירע במרכז רחוב סלאח א-דין במזרח ירושלים.

העובד פנה לכוח משטרה שהיה בקרבת מקום והצעירים נמלטו. המשטרה פתחה בחקירה.

מת זאב הרינג

(עת"ע). — זאב הרינג, לשעבר חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות וחבר הכנסת השביעית, נפטר ביום ו' אחר הצהריים בביתו בתל-אביב בגיל 78.

זאב (וילבבורג) הרינג נולד בשנת 1910 בפולין. בשנים 1934—1939 שימש מזכיר כללי של תנועת העבודה הציונית במזרח פולין והשתתף כציר בארבעה קונגרסים ציוניים.

עם עלותו ארצה התגייס לשירות בבריגדה היהודית, ולאחר המלחמה פעל בראש משלחת חיילי הבריגדה מטעם ההגנה במחנות שארית הפליטה בגרמניה.

בשנותיה הראשונות של המדינה היה חבר במוסדות המרכזיים של מפא"י, וחבר הוועד הפועל של ההסתדרות והוועדה המרכזת. בתפקידיו ראש מחלקת הארגון, ראש המחלקה לאקדמאים ויו"ר המחלקה לקשרים בינלאומיים.

בשנת 1969 נבחר לכנסת השביעית והיה חבר פעיל בשתי ועדות: ועדת הכספים וועדת החוקה חוק ומשפט.

הרינג הניח אחריו אשה, שני בנים ושלושה נכדים. הלווייתו תצא היום אחר הצהריים מבית ההלוויות העירוני בתל אביב הדר ותפנה לבית העלמין בגבעת יצחק.

שולץ לישראל

(סוף מעמוד 1)

קומץ עוזרים עם פרס ורבין.

עוזריו של ראש הממשלה אמרו אמש ל„דבר", כי „יצחק שמיר מרוצה מתוצאות הפגישה הראשונה". הם הדגישו כי „בניגוד להערכות לא התנהלה השיחה ברוח ידידותית, עם הסכמות רחבות וכמעט בלי חילוקי דעות". ראש הממשלה הסכים, לדבריהם, עם שולץ בצורך בחיוניות השגתו של הסכם ביניים בין ישראל לירדן, שיהיה מבוסס על „שלטון עצמי" לפלשתינים בשלב ראשון ומשא ומתן בשלב מאוחר יותר למציאת הסדר של קבע. לדבריהם, „היתה הסכמה שאין לקשור את המשא ומתן המדיני למהומות בשטחים". עם זאת הם הודו, כי היו גם „חילוקי דעות", שנסבו סביב רעיון הוועידה הבינלאומית, המוגדר עתה על-ידי ארה"ב „אירוע בינלאומי".

„אם נתקדם במגעות", דחק שולץ בראש הממשלה, בהתכוונו לאפשרות של השגת הבנות רחבות באשר לאופי ההסדר, „תפחת חשיבות הפרוצדורה", כלומר הוועידה הבינלאומית. ראש הממשלה, כך נמסר עוד, מתנגד גם לכוונת ארה"ב „לצופף את לוח הזמנים" ולקדם את המשא ומתן על הסדר הקבע עוד השנה.

באווירה דומה, אם כי בהסכמה רבה יותר, התנהלה שיחתם של פרס ושולץ. בשיחה זו השתתפו גם שגרירי שתי המדינות, תומאס פיקרינג ומשה ארד, תת שר החוץ ריצ'רד מרפי ויועצו המדיני של פרס. פרס הדגיש בשיחה, שנמשכה כשעתיים, כי אסור להטיל לאמברגו את השלום להמתין ולציין את חשיבותו של „מימד הזמן".

אמר דחה רעיונות שולץ

בתום פגישתו של שולץ עם נשיא סוריה חאפז אסד, מסרו מקורות סוריים, כי הנשיא אסד דחה את הרעיונות שהביא עמו שולץ לקידום תהליך השלום, משום שאלה „לא יביאו להסדר שניתן לתארו כהסדר כולל וצודק". רדיו דמשק ציין, שאסד הדגיש באוזני שולץ, שסוריה אמונה על השגת הסדר צודק וכולל לסכסוך באזור ופי לדעתו, הדרך הטובה ביותר להשגת הסדר כזה היא על-ידי כינוס ועידה בינלאומית בעלת סמכויות בחסות האו"ם, שבה ישתתפו כל הצדדים הנוגעים לסכסוך לרבות אש"ף.

כשיחת אסד-שולץ נדונו, לדברי המקורות הסוריים סוגיית הסכסוך הישראלי-ערבי וההתקוממות של תושבי השטחים נגד שלטון הכיבוש הישראלי.

קודם לכן קיים שולץ שיחות מדיניות ברבת עמון עם המלך חוסיין ועם ראש הממשלה זיד אל-ריפאעי ועוזריהם. בתום הפגישה פרסם שר החוץ הירדני טאהר אל-מצרי, שהשתתף בפגישה, הודעה, שבה נאמר, שהעמדה הירדנית הדגיש בפני שולץ שהדרך היחידה להשגת פתרון של שלום לסכסוך הישראלי-ערבי היא באמצעות כינוס ועידה בינלאומית וכי ירדן סבורה, שהיסוד להשגת הסדר שלום כלשהו לסכסוך צריך להיות מושתת על נסיגה ישראלית מהשטחים הערביים הכבושים והכרה בזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני לרבות זכותו לקבוע את עתידו.

התנגדות לתוכנית שולץ

בחבלים הירדניים ... שר החוץ המצרי ... אמרו בסוף השבוע, שהם יתנגדו להפגנת חיילים ירדניים בגדה המערבית וברצועה במסגרת תוכנית שולץ. כשלב ביניים לקראת השגת נסיגה ישראלית כוללת מהשטחים. בראיון שהתנאי מקיף אמרו אליאס פריג', איבראהים דקאק, סעיד כנעאן, סרי נוסייבה וחידר עבד אל-שאפי, שהצעה זו איננה מקובלת עליהם וכי הם תומכים בהצעתו של ערפאת, שכשטחים יוצבו לתקופת מעבר משקיפי או"ם. הם גם טענו שירדן לא תסכים לשגר חיילים לאזורים צפופי אוכלוסין בגדה המערבית וברצועה, שצה"ל עשוי לצאת במסגרת הסדר ביניים. הצעה להצבת חיילים ירדנים בגדה המערבית וברצועה הועלתה, על-פי כמה מקורות, על-ידי מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ בשיחותיו בירושלים, ברבת עמון ובדמשק.

חלק מהמרואיינים סיפרו, כי הם דחו את ההזמנה להפגש עם שולץ במזרח ירושלים על פי ההנחיות שקיבלו מאש"ף ומתוך אמונתם, שעל מזכיר המדינה לנהל משא ומתן מדיני עם נציגי אש"ף שאליהם יכולים להתווסף נציגים מהשטחים. חידר עבד אל-שאפי, איש שמאל מרא"ש-פ"י קיצוני מרצועת עזה אמר, שהוא יתמוך בצורה מסויגת בעריכת מפגש בין נציגים אמריקאים לנציגים מטעם אש"ף ומהשטחים, מפני שהוא לא צופה שמפגש כזה יניב הישגים.

ד"ר סרי נוסייבה אמר, שלדעתו, האירועים הנוכחיים בשטחים גרמו להלם בציבור הישראלי. הוא קרא להנהגת אש"ף לנצל מצב זה ולפרסם בוקשה והאשפי תבניע כוללת להשגת השלום באזור, כדי את „סוגה השלום" בישראל.

שולץ בא אל מוחמד

(המשך מעמ' 1)

נמצאים בבידוד, יש פלשתינים גם מחוץ לשטחים, וגם לסוריה, ללבנון ולירדן יש עניין בסכסוך. והחלטות 242 ו־338 בשלמותן צריכות להיות הבסיס לשיחות ולמו"מ. הפלשתינים הישראלים צריכים לשנות את יחסם אחד אל השני. והפלשתינים חייבים להיות שותפים במו"מ על עתידם.

בנוסף לעקרונות אלה דיבר שולץ על הזכות להשגת שלום בארץ זו, מקור שלוש הדתות הגדולות, כך שהאסלאם, הנצרות והיהדות יוכלו לעבוד כאן יחדיו, כדי לתרום לעולם כולו.

אש"ף נקם משלחת לשיחה עם שולץ

אתמול אמר ראש אש"ף יאסר ערפאת בתוניס, שאש"ף החל להקים משלחת של נכבדים ומכהנים מבין אנשי אש"ף, שאנשיה יהיו מוכנים להפגש עם ג'ורג' שולץ, בשיחה שזה יראה בכך. ערפאת ציין, שאש"ף איננו רואה את עצמו מחויב לשלוח משלחת או לבין לבין ממשלה ארה"ב, אך שהוא לא יסכים שהממשל האמריקאי — או כל ממשלה אחרת — יקבע מי יהיו נציגי הפלשתינים לשיחות מדיניות.

בתוך כך אמר נאמן אבו שריף, יועצו לענייני התקשורת של ערפאת, שפליחותו של שולץ כאמור תכשל, אם הוא ייקבע מלהפגש עם נציגי אש"ף ומלדון עימם ישירות בסיום הכיבוש הישראלי בגדה המערבית וברצועה ובמתן זכות הגדרה עצמית לפלשתינים. כמו כן אמר אבו שריף, שעל ארה"ב להורל מלקיים קשרים מיוחדים עם ישראל, אם ברצונה להיות מתווך הוגן להשגת שלום באזור.

העתונאים ציניים

(סוף מעמוד 1)

זכו להשתתף בסיבוב הקודם לפני כ־12 שנים.

או הוביל את השיירה רב-האמן הדיפלומטי, קיסינג'ר. קשה שלא להתפתות מלהשוות בין המדליג ההוא המדליג הנוכחי. „הבדל אחד בולט יש ביניהם", מסביר ג'ים לדרמן, כתב רשת הרדיו הציבורית שהתלווה לשניהם. „לקיסינג'ר היתה הילה כריזמטית מאוד. שולץ לשמות זאת הוא לא כריזמטי, הייתי אומר אפילו אנטי-כריזמטי. הוא יכול להשתמש במילים החזקות ביותר ולהישמע משעמם עד מוות. אבל שולץ יש עמדות זמות, הוא מרבה להיעזר בצוות היועצים שלו. קיסינג'ר לעומתו העדיף לעמעל עצמת מעוריה. הוא עמד על כך שיהיה השחקן הראשי בהצגה, הכוכב היחיד".

שני שרי החוץ שונים לא רק באופיים אלא גם באופן התייחסותם לתקשורת. „שולץ רואה בעתונאים המתלווים אליו, רע הכרחי", אמר בירד שורד, הכתב הדיפלומטי הוותיק של סוכנות הידיעות „אסושייטד פרס". „קיסינג'ר שיתף בעתונאים ועשה בהם כרצונו. הוא ניצל אותם כדי ללחוץ על הצדדים בסכסוך".

שני העתונאים מסכימים, ששולץ הרבה יותר צנוע הרבה „פחות מנופח" מקיסינג'ר. „אך שיהיה ברור, שאין זה אומר ששולץ פחות תקיף ופחות חזק מקודמו", מדגיש שורד. על הסיכויים של שליחותו, שני העתונאים מעדיפים לא להתנבא. „זה אחד מסודי להלוכו", אומר אחד מהם. „לך תתנבא איך יתנהגו צדדים, שהתקיף מזמן הפסיק לפעול אצלם".

פרופ' קלינגברג ידע

(המשך מעמ' 1)

לישראל ב־1948 ועקבותיו נעלמו באירופה ב־1965 — כאז הוא מוזח, כנראה, בבית-כלא ישראלי, לאחר שנמצא אשם בריגול לטובת ברה"מ.

להלן כותב העתון, כי ישראל, הסבורה שמוסקווה תהיה מוכנה לשלם מחיר גבוה תמורת השניים, מנסה לעניין את משרד החוץ האמריקאי בעסקה משולשת, שבמהלכה תשחרר ברה"מ מישהו שבו מעוניינות וואשינגטון ופתח-תקוה תחזור זו על המשך החקירה בפרשת פולארד.

השבועון „ישראל שלנו" המתפרסם בניו-יורק דיווח, כי שוד-מדינה המזרח-תיכוני הלפוגאג פוגל, הפעמוני בחילופי מרגלים בין המזרח למערב, המכון את הרב דוד גרינואלד מניו-יורק לפגישה במזרח ברלין, במטרה לפעול לשחרורו של קלינגברג.

פוגל הציע לרב גרינואלד — כותב השבועון — תמורה גבוהה עבור פרופסור קלינגברג. השבועון ממשיך ומפרט שבמהלך הפגישה בין פוגל לגרינואלד הועלו מספר אפשרויות לקידום חילופי מרגלים, ביניהן כריכת שחרורו של סבשו קלמנוביץ' לאחר שיורשע בדין, בעסקת החליפין, ובתמורה תשחרר ברה"מ אנשים שישראל וארה"ב מעוניינות בהם.

הרב גרינואלד לא הכחיש לפני „ישראל שלנו" את הפגישה. הוא אישר, שאכן נפגש עם שוד-דין פוגל, אך אמר שעיקר שיחתו לא היתה בעניין שבתאי קלמנוביץ' ושבמסגרת השיחה לא הועלתה אפשרות של שחרורו של יונתן פולארד לישראל במסגרת חילופי המרגלים.

העיתון מספר שקלינגברג, שימש מנהל המכון הביולוגי בנס-ציונה, עד שלפני כמה שנים נעלם עקבותיו. השמועות אמרו, שהוא חלה במחלת נפש והאשפז בבית חולים בשוויץ.

העתון יודע לספר כי אשתו, ד"ר ואנדה קלינגברג, אף היא מיקרו-ביולוגית במקצועה, מתגוררת בתל-אביב. בתו של פרופ' קלינגברג, סילבית, ניסתה לאחרי אביה בעת שזה נעצר שנים מספר על ריגול לטובת סוריה.

המשתתפים בצער המשפחה על מות

יצחק ברגשטיין ז"ל

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו

יצחק ברגשטיין ז"ל

נעלה לקברו לגלוי המצבה ונתייחד עם זכרו

מחר, יום שני, י"א באדר תשמ"ח, 29.2.88,

בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין בקיבוצנו.

המשפחה

ובית גבעת חיים איחוד

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד

של חברנו גד"ע יהודית

בפטירת

אביה ז"ל

ועד עובדי הבנק הלאומי לישראל

ברמת השרון

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף

מודעות

משפחתיות דחופות

וכל יתר סוגי המודעות ל'

הלוח הכללי

דבר

מתקבלות

24 שעות ביממה

ב' דחוף דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118

(מול כסית)

טל. 246363 239952

רשת השיווק

יעילה פי 3

אלמקס

במניעת עששת

תל-אביב

שחר (ברגרים) — פנקס 27 — 441449

קופ"ח כללית — אמסטרדם 7 — 232383

ירושלים

העמודים — יפו 50 — 233081

חיפה

יבנה — אבן סינא 7 — 672288

פתח-תקוה

קופת חולים — חיים עוזר — 905271

בני-ברק — רמת-גן

המגן — ביאליק 30 רמת-גן — 723674

בת-ים — חולון

מזור — הגיבה רייק 20 בת-ים — 583360

אהרון — הופין 52 חולון — 889153

רחובות

סגל — הרצל 134 — 451228

אלמקס

מומלצת ע"י

ההסתדרות לרפואת שיניים

ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

ת.ב. 1537

הודעה על פי סעיף 149 (1)

לחוק התכנון והבניה

תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 1500 בגוש 6043 רח' ויתקין מס' 11 חולון הכוללת מתן הקלה בהקמת מקלט עילי במקום תת קרקעי. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התוכנית אפשר לראות בבשורי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות הרגילות של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עוזיה ת. שרון

ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית

לתכנון ולבניה

חולון

דבר

DAVAR

מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר

משנה לעורך דוד פדהצור

מזכיר מערכת מרדכי ברקאי

מנהל כללי אמנון בר-נוי

המו"ל — „דבר" בע"מ

נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה תל-אביב

רח' שינקין 45, ת.ד. 199

מיקוד 61001

טלפון 286141 (6 קווים)

מחלקת המודעות

טלפונים ישירים

286156 ,281860 ,298032

סניפים:

ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45

טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:

המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16

בית מאואיה קומה ג'

טלפון 242203, ת.ד. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27

טלפונים 3-642111-2, ת.ד. 33104

מפגיני „התחייה" קוראים לשמיר לא להיכנע להצעות השלום של ג'ורג' שולץ (צילום: יצחק הררי)

הקהל נקרא לנשק את האדמה בהפגנת הימין – ואמנם נישקה

מאת אוריאל בר־עמי, סופר „דבר"

בני קצובר, מנחה ההפגנה, אמר, שיצחק שמיר ביקש מהם לא להפגין נגד שולץ – אבל הם לא נענו. דניאלה וייס אמרה, שדווקא יצחק שמיר הוא שהזמין את ההפגנה הזאת. עכשיו תאמינו למי שאתם רוצים.

בגבעת ההפגנות מול משרד ראש הממשלה בירושלים התנוססו ברוח שני בלונים ענקיים. על אחד מהם היה כתוב: „האוטונומיה" ועל השני „עיירה בינ־לאומית". בזה אחר זה התנוססו הדוקמן, העצני והברים מי אוהב יותר את ארץ ישראל.

כ־2000 בניאורים עזבו את הכל ובאו ביום ו' בשעה שמונה וחצי בבוקר „לחזק את ידי שמיר". ברמקולים צעקו „שמיר יצחק – היה חזק", אבל כבר אמרו „בסופו לו את הידיים, אם יעיז להיכנע לשולץ".

אברכים מזוקנים הניפו דגלי ישראל ורקדו בזרועותיהם במעגל, „עוצו עצה ותופר". גם דגלי „כך" הונפו בסביבה הזאת השתתפו במחול.

אחר־כך עלה ראובן רוזנבלט, ראש מועצת זמך עוז, וצעק למיקרופון „כולנו נשק עכשיו כאיש אחד את האדמה, להוכיח את אהבתנו למולדת".

בתחילה חשבו הנוכחים שזהו הומור מיוחד, שרוזנבלט לא מתכוון ברצינות. קצונר והדוקמן הסתכלו זה בזה במבוכה ואז מישהו אחר צעק במיקרופון: „כל הקהל מתבקש לנשק את האדמה".

וכך – לאחר היסוס רגעי – כרעו בדך גברים מזוקנים ונערות חסודות בשמלות ארוכות ונישקו את אדמת הקודש.

כרוזי אוהדה

„גוש אמונים" הפיץ בסוף השבוע אלפי כרוזי אוהדה בערבית בכפרים ערביים משני צדי הקו הירוק. על הכרוזים היו חתומים „אוהדים יהודים בארץ".

„חזרנו לארץ הזו, כי היא נחלת אבותינו המובטחת לנו מאת השם ככתוב בכתבי הקודש שלנו, וכפי שנזכר אף בקוראן", נאמר בכרוזים. „זכרו את לקחי 1948. האינטרס שלכם הוא למנוע נסיגה ישראלית, כדי למנוע את המלחמה הבאה. אל תטעו בכוונתנו, אנחנו נשארים כאן לנצח. לנו אין 22 מדינות כמו לערבים. המדינה הפלשתינית שאתם חולמים עליה כבר נמצאת בעבר הירדן המזרחי".

7 מיליון דולאר – תשקיע יהדות אנגליה בחיזוק ישובי קו־העימות

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

יהדות אנגליה תשקיע ב־7 מיליון דולאר לחיזוק ולפיתוח ישובי קו־העימות בגליל.

התוכנית, שתימשך שלוש עד חמש שנים, תכלול כ־86,000 תושבים, המתגוררים ב־73 ישובים הנמצאים באיזור קו העימות. מסגרת התוכנית אושרה כבר ותועבר של מרכז הבריאות של קופת חולים בקריית שמונה.

המבצע לחיזוק ישובי קו־העימות יעסוק בתחום החברתי והכלכלי, במגמה לשפר את איכות החיים באיזור, ליצור מקורות תעסוקה חדשים ולהגדיל את האוכלוסיה בישובים.

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית שמחה דיניץ ויו"ר חבר הנאמנים מנדל קפלן, שסיירו בסוף השבוע שעבר במכללות טכנולוגיות בגליל, אמרו כי הסוכנות היהודית משקיעה כיום יותר מ־10 מיליון דולאר בחינוך טכנולוגי והיא מתכוונת להגביר פעולתה זאת בעתיד. פעולות אלו [illegible]

סטודנטים מפריחים יונים מול מפגיני „התחייה", המתנגדים לתוכנית שולץ (צילום: יצחק הררי)

ברי סילק ראשי ,מנגנוני הבטחון והחינוך, המקורבים ל'חזבאללה'

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

ראש תנועת „אמל" נביה ברי הדיח ביום ו' את מוסטפה דיראני ואת אל־חיידר מתפקידיהם בתנועה. דיראני כיהן כראש מנגנון הבטחון של תנועת „אמל" והשייח' אל־חיידר כיהן כממונה על נושא החינוך בתנועה. שניהם מוכרים כבעלי זיקה הדוקה לאיראן ולתנועת „חזבאללה" וכמתנגדים למנהיגותו של נביה ברי.

הקרע בין ברי למוסטפה דיראני החל מסתמן כבר לפני כחודשיים. נביה ברי לא ראה בעין יפה את הקשרים שקיים דיראני עם מנהיגים בחזבאללה ועם השלטונות האיראניים ונציגיהם בלבנון. כן הסתייג ברי משיתוף הפעולה החשאי שנרקם לאחרונה בין מוסטפה דיראני לבין מחבלים מארגון „פתח" בראשות ערפאת לצורך ביצוע פיגועים נגד ישראל. הוויכוח בין שני המנהיגים הגיע לשיאו בשבוע שעבר כאשר דיראני פירסם הודעת תמיכה בחטיפתו של הקולונל האמריקאי היגינס על־ידי לוחמי החזבאללה וגינה את הצעדים שבהם נקטה תנועת „אמל" כדי להביא לשחרורו.

מוסטפה דיראני החל להתבלט בראשות מנגנון הבטחון של תנועת „אמל" החל מ־1983, כאשר אנשיו יזמו פיגועים רבים נגד חיילי צה"ל כדי לאלצם לפנות את לבנון. ב־1985 היה דיראני מעורב בחטיפת מטוס „ט.ו.א." לשדה התעופה בביירות, פרשה שבה מצא את מותו הצוללן האמריקאי סטטהם. בשבוע שעבר נטלו אנשיו של דיראני – תחת שם הכיסוי „ההתנגדות המאמינה" – את האחריות לפיגוע בטנק של צה"ל באזור הבטחון שבו נהרגו שני חיילים.

יצויין, כי מאז מחצית 1986 עושה נביה ברי מאמץ לסלק מעמדות הנהגה בתנועת „אמל" אישים המזוהים תחת מעמדו הפרולים בזיקה לאיראן. הדחתם של מוסטפה דיראני ואל־חיידר משתלבת במדיניות זו. צעד זה הופך את תנועת „אמל" המתגוננת יותר אך הוא מגדיל את מספר האישים בעלי ההשפעה מחוץ לתנועה העלולים בתווך הארוך לסכן את מעמדו של נביה ברי בהנהגה.

עימות בפאנמה – הנשיא הודח כש„פיטר" את הגנראל נורייגה

פאנמה־סיטי (ע"ר ו־י"א). – אודיה של הפיכה צבאית השתררה בסוף השבוע בפאנמה, לאחר שנשיא המדינה אריק דלוואלה הודח מתפקידו בעקבות נסיון שלו לאלץ את האיש החזק של פאנמה, גנראל אנטוניו נורייגה, להתפטר מתפקידו. מיד לאחר שדלוואלה הודיע על החלטתו להדיח את נורייגה, התכנסה האסיפה הלאומית של פאנמה והחליטה להדיחו ולמנות במקומו את הכלכלן בן ה־61 מנואל סוליס פלאמה, שכיהן עד כה כשר החינוך.

מיד לאחר הדחת דלוואלה פרסם מי שהיה מיועד לתפוס את מקומו של נורייגה כראש הצבא קולונל מרקוס חוסטינס הודעה, שבה אמר, כי הוא מסרב ליטול על עצמו את התפקיד המיועד.

יו"ר האסיפה הלאומית של פאנמה אלברטו אלמאן בויד אמר במושב המיוחד של הבית, כי הנסיון להדיח את נורייגה „מסכן את השלמות, השלום והבטחון של האומה". תמכו בהודעתו המזכיר הכללי לאנוסיוס קסטיו, שהודיע כי הצבא כולו עומד מאחורי הגנראל נורייגה, ומפקד המשטרה, קולונל ליאוניידס מכיאס.

דלוואלה הגיב על הדחתו בהבדיו, כי הוא ממשיך לראות בעצמו נשיאה החוקי של פאנמה ואמר, כי בדעתו לערער לפני בית־המשפט העליון של פאנמה על החלטת האסיפה הלאומית, שהיא, לדבריו, בלתי חוקית.

פלשתינים וקפריסאים גרמו נזק לבית שגרירות ישראל בניקוסיה

ניקוסיה (א.פ.). – מפגינים פלשתינים וקפריסאים ידו אתמול אבנים על שגרירות ישראל בניקוסיה וניפצו אחדות משמשותיה במהלך הפגנה שקרבו במחאה על דיכוי בכוח של המהומות בשטחים המוחזקים.

כ־200 מפגינים פרצו דרך טבעת השוטרים שהקיפה את בניין השגרירות ואת מחסומי גדר התיל שחסמו את הגישה אליה והגיעו עד גדר הבניין, השוכן ברחוב קטן באחד מפרברי העיר. ממקומם ליד הגדר הם יידו אבנים בבניין, קראו סיסמאות אנטי־ישראליות והעלו באש דגל ישראל. כעבור כמה דקות הגיעה תגבורת של אנשי משטרה למקום והדפה את המפגינים.

דיפלומאט ישראלי שהשיב שאלות כתב א.פ. בטלפון אמר לאחר התקרית, כי נזק נגרם לבניין בלבד וכי לא היו כל נפגעים בקרב אנשי השגרירות.

בין הכרזות שנישאו בידי המפגינים בלטה אחת, שבה נאמר „ראבאו קמה לתחייה".

הפגנה בשגרירות

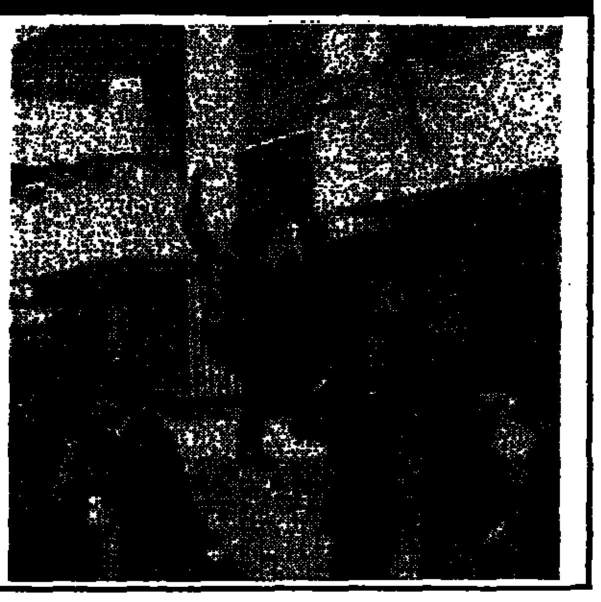

ההפגנה התקיימה בה בעת שהחלה במלון בניקוסיה ישיבתה הראשונה של „המזכירות הבין־לאומית של ועדת החקירה לפשעים הישראלים נגד העם הלבנוני והפלשתיני". בוועדת החקירה חברים מומחי משפט אירופים הידועים באהדתם לעניין הפלשתיני. בראשה עומד המשפטן הבריטי ג'ון פלאטס־מילס.

אחת העדות הראשונות שהופיעו אתמול לפני מזכירות הוועדה היתה אישה פלשתינית שגורשה מישראל לפני שנתיים. לדבריה, נהרגו עד כה 138 מתושבי השטחים במהומות ונפצעו קשה יותר מ־2,000. עד אחר, ג'בריל מוחמד רג'וב, בן 35, אחד מארבעת הפלשתינים שגורשו מישראל בחודש שעבר, סיפר, כי בילה 17 שנים בבתי־כלא ישראלים ומסר עדות ביחס לתנאי הכליאה של הפלשתינים בארץ. „מאחר שאין בישראל עונש מוות", סיפר בין היתר, „הם מנסים להרוג את האסירים באמצעות עינויים".

מטה חירום יהודי־ערבי להחזרת אורח החיים התקין לוואדי ערה

הפגנות נגד הממשלה באום אל־פחם וטייבה • דגלי אש"ף בגליל

מאת מוחמד חלילה, מוסבח חלבי, יוסי ליבוביץ, ושמעון וייס, סופרי „דבר"

הפגנות רבות משתתפים התקיימו אתמול בכמה מישובי הערבים בישראל במחאה על מדיניות הממשלה בשטחים. בוואדי־עָרה התקיים בסוף השבוע כינוס של ראשי מועצות יהודים וערבים, והוחלט להקים מטה חירום כדי להרגיע את הרוחות באיזור.

באום אל־פחם השתתפו רבים בהפגנה במחאה על המשך מדיניות היד הקשה בשטחים ובקריאה לסיום הכיבוש. ההפגנה, שאורגנה על־ידי ועדת הסיוע לתושבי השטחים, התקיימה תחת הסיסמה „רבין רוצח הילדים ושובר העצמות". כן נישאו סיסמות בגנות יוזמת השלום של שולץ. המפגינים נשאו ארון מתים כסמל לקורבנות שנפלו בשטחים הכבושים.

כוחות המשטרה ומשמר הגבול המתוגברים, שהתייצבו בכניסה לעיר כדי לקדם כל נסיון של אלפי המפגינים לרדת לכביש הראשי, נשארו ללא עבודה וההפגנה התפזרה אחרי שהמפגינים האזינו לדברי הנואמים.

סופר „דבר" מוסר, שהפגנות דומות התקיימו אתמול בשפרעם ביוזמת רק"ח ובכפר טייבה מטעם בני הכפר. שתי ההפגנות הסתיימו ללא הפרות סדר.

הרגעת הרוחות בוואדי עָרה

ראשי הרשויות המקומיות הערביות ונציגי הקיבוצים באיזור השומרון וואדי ערה בחרו בוועדת מעקב ובמטה חירום, שתפקידם להרגיע את הרוחות באיזור ולסכל כל נסיון של יידוי אבנים ויצירת מתיחות בין התושבים היהודים והערבים באיזור.

הארמנים יצאו להפגין בדרישה להשבת חבל נאגורנו־קאראבאך

מוסקווה (רויטר).– המונים הפגינו אתמול ברחובות ירוואן בירת ארמניה, זה היום התשיעי ברציפות, בתביעה להשבת חבל נאגורנו־קאראבאך שבאזרבייג'אן לתחום מדינתם, מתעלמים בכך מפנייתו האישית של מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב אליהם באמצעות הטלוויזיה בבקשה לשמור על הרגיעה.

בנאומו, ששודר ברדיו ובטלוויזיה הארמניים, הבטיח גורבצ'וב, שהבעיה תמצא את פתרונה „ברוח המסורת ובהתאם לעקרונות הלניניסטיים בשאלת הלאומים. התערבותו האישית מצביעה על החומרה שמייחס השלטון המרכזי של ברה"מ למהומות במקום, וכאמור, הם לא הועילו עד כה להרגעת הרוחות.

נראה, כי המפגינים נהנים מתמיכתו של מנהיג המפלגה הקומוניסטית הארמנית קארן דמירצ'יאן, שנאם בפניהם ביום ו'. בנאומו אמר דמירצ'יאן לקהל ההמונים המריע, כי הנהגת המפלגה המקומית פנתה לראשי הקרמלין בדרישה להקים ועדה שתדון בתביעות אנשי הרפובליקה הארמנית.

לאחרונה מתח גורבצ'וב ביקורת על דמירצ'יאן על שהוא לא עמד בקצב שהוכתב על־ידי הקרמלין במימוש „הרפורמות בארמניה. ביום ו' אף נפוצו שמועות בירוואן, כי הוא הודח מתפקידו, אבל לכך לא ניתן כל אישור רשמי, ולדעת מומחים לענייני ברה"מ, אין זה סביר שהוא יודח בשלב זה, שכן מהלך כזה מצד הקרמלין עלול לגרום להתגברות המהומות.

אתמול מסרו פקידים בחבל נאגורנו־קאראבאך השנוי במחלוקת שבאזרבייג'אן בראיון טלפוני עם כתב „רויטר", כי המתיחות במקום נמשכת, כי תושבי החבל ממלאים את הרחובות והמפעלים ובתי־הספר סגורים. לדבריהם מנהל סגן התובע הכללי של ברה"מ אלקסנדר קטוסב חקירה בנסיבות התלקחות המהומות לפני עשרה ימים, שבהם היו כמה מקרי פציעות, אך, בניגוד לשמועות, אף לא מקרה מוות אחד.

לא עומד בקצב

קארן דמירצ'יאן. (צילום: א.פ.)

גילוי דעת

דירקטוריון והנהלת מפעל הפיס דוחים בתוקף את ההתקפה שלוחת הרסן של עתון „חדשות" נגד נבחריו, הנהלתו ומוסדותיו.

ראוי כי ידע הקורא, כי המניע לפרסום הכתבה ועיתויה, נעוץ בשיקולים פסולים של תחרות מסחרית. עתון „חדשות" נכנס לעסקי הפצה של כרטיסי הגרלה (של גורם אחר), ובד בבד דרש, תוך איומים ממפעל הפיס, לפרסם מודעות בתשלום בדפי העתון.

משנענה העתון בשלילה לדרישותיו הבלתי סבירות, הכריז העתון מלחמה גלויה במפעל הפיס, אשר שיאה האחרון הוא פרסום הכתבה מיום ו' 26.2.88. העתון עשה שימוש ציני ב„חופש העתונות", מתוך מניעים פסולים, הנעוצים באינטרסים מסחריים.

מכיון שמפעל הפיס נועד לקידום החינוך והבריאות בישראל, דבר שהכתבה התעלמה ממנו (כי הרי בענין זה – הנתונים מרשימים ועלולים, חלילה, לגרום לרושם חיובי על מפעל הפיס) לא יגרר מפעל הפיס לסגנונו המקובל של „חדשות" והמוכר לקורא. מפעל הפיס ימשיך בפעילותו הציבורית החשובה, וגם בעתיד לא יכוף ראשו בפני הפחדות ואיומים.

הנסיון להציג את דירקטוריון מפעל הפיס, כחבורה הפועלת ללא שיקול דעת, ללא פיקוח ציבורי וללא אחריות ציבורית, הוא חסר יסוד ופוגע.

מפעל הפיס נתון לבקורת מקיפה ואינטנסיבית של מבקר המדינה, וכן לבקורת של מבקר פנים ושל ועדת בקורת, ומועצת המנהלים שלו מורכבת מנבחרי ועובדי ציבור, המקדישים זמן רב לתפקידם ומפעילים שיקול דעת עניני וציבורי.

בתי הספר, תחנות הבריאות למשפחה, בתי חולים, מועדוני קשישים ומועדוני נוער, הפזורים בכל רחבי הארץ, הם עדות נאמנה לפעולתו הברוכה והאחראית של מפעל הפיס.

מועצת המנהלים מביעה את אמונה המלא ביו"ר הדירקטוריון, מר גדעון גדות, בחברי ההנהלה של מפעל הפיס ובמוסדות הבקורת שלו.

דירקטוריון מפעל הפיס

ראשי ועידת הנשיאים מגיעים היום לישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

חברי ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים בארה"ב, בראשותו של מוריס אברמס, יגיעו היום לישראל לסדרת שיחות בנושאי הקונפליקט היהודי־הערבי, נושאי בטחון ויחסי ישראל־ארה"ב.

חברי המשלחת ייפגשו עם ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו ושר החוץ שמעון פרס, שרים, חברי כנסת, קציני צה"ל, אישי ציבור ואקדמיה. בין היתר מתוכננת לחברי המשלחת פגישה עם ראש עיריית בית לחם, אליאס פריג'.

בין האישים הבולטים שיגיעו עם המשלחת: הווארד סקווידרון, לשעבר יו"ר ועידת הנשיאים, קנט ביאלקין יו"ר הליגה למניעת השמצה, רות פופקין נשיאת הדסה ואישים אחרים.

החרדים חידשו הפגנות השבת ויידוי האבנים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

החרדים חידשו אתמול את הפגנות השבת בירושלים.

עשרות חרדים התאספו בשעות אחר הצהריים באיזור הרחובות שטראוס וצפניה, אך לא הסתפקו בקריאות "שאבס", אלא החלו לזרוק אבנים ובקבוקים על מכוניות שנסעו ליד מחסום השבת ולעבר שוטרים.

כוח משטרה שכלל פרשים, התארגן במהירות ורדף אחר החרדים עד לכיכר השבת תוך שימוש בגז מדמיע. מפקד הכוח לא קיבל אישור לירות על החרדים כדורי גומי. שמונה חרדים נעצרו.

במשטרת ירושלים הובע זעם על כך, שהחרדים מוסיפים בהפגנותיהם על העומס המוטל בלאו הכי על השוטרים בשל הפרות הסדר במזרח העיר ואבטחת ביקור שולץ.

משלחת שלושה בלבד תצא לכינוס האיגודים

מאת סופר „דבר"

משלחת מצומצמת של שלושה חברים בלבד תייצג את ההסתדרות בקונגרס האינטרנציונל של האיגודים המקצועיים החופשיים שיתקיים באמצע החודש הבא במלבורן שבאוסטרליה.

המשלחת תכלול את מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, את יו"ר מכון לבון ירוחם משל, ואת דולי ג'דאסי, סגן מנהלת המחלקה לקשרים בינ־לאומיים בהסתדרות.

בקונגרס ישתתפו נציגים מ־80 מדינות המייצגים 92 מיליון חברים מאורגנים. הקונגרס, שייפתח על־ידי ראש ממשלת אוסטרליה בוב הוק והנערך שם במסגרת ארועי 200 שנה להתיישבות בארץ זו, יעמוד בסימן הנושא „אתגר לתמיכה".

איראן ועיראק מאיימות לחדש הפצצת הערים

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

איראן ועיראק איימו אתמול אחת על השניה לחדש את ההפצצות נגד מרכזי אוכלוסיה גדולים בשתי המדינות.

דוברים איראנים איימו להפציץ מהאוויר את הערים בגדאד ובצרה, לאחר שחיל האוויר העיראקי תקף בשעות הבוקר מפעל ענק לזיקוק נפט בפרבריה הדרומיים של טהראן.

בעקבות זאת פרסמו דוברים עיראקים הודעה, שבה נאמר שאם האיראנים יפציצו את בגדאד ובצרה, יתקוף חיל האוויר העיראקי את טהראן וערים נוספות בעומק שטח איראן.

המלכה בראש 200 העשירים בבריטניה

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – בבריטניה יש 20,000 מיליונרים, ביניהם 7 מיליארדרים, שבראשם עומדת מלכת בריטניה, שהונה נאמד ב־3.3 מיליארד לישט"ש – טוען כתב העת „מאני מגזין" היוצא בבריטניה. המלכה אליזבת היא הבריטית היחידה בין עשרת האנשים העשירים ביותר בעולם. בנה, צ'ארלס, נמצא במקום ה־14 בין עשירי בריטניה.

בין 200 הראשונים ברשימת המיליונרים נמצאים סר ג'והן מור, בעל רשת החנויות ליטלווד (1.7 מיליארד), ג'יימס גולדסמית (1 מיליארד), רוברט מקסוול (700 מיליון), ג'ראלד רונסון (500 מיליון), הנסיך צ'ארלס (340 מיליון), אלן שוגר (280 מיליון), משפחת רוטשילד (200 מיליון), דוד אליאנס (73 מיליון), פול מקארטני (79 מיליון), האחים סצ'י (50 מיליון), אלטון ג'ון (42 מיליון), משפחות זיו וסאקר (מארקס־אנד־ספנסר – 40 מיליון), לורד וינשטוק (26 מיליון), מייקל קיין (17 מיליון), שון קונרי (11 מיליון).

העיתון מצא, כי רוב המיליונרים עזבו את בית הספר ללא תעודת בגרות, והחלו בהקמת עסק עצמאי, לרוב עם כסף שלוה.

מת ממפיס סלים

ממפיס סלים, זמר הבלוז האמריקאי הנודע, מת ביום ד' בבית־החולים „נקר" בפאריס בגיל 73 – מסרו ביום ו' בני משפחתו. סלים, ששמו המקורי היה פיטר צ'טמן, היה אחד מזמרי הבלוז והפסנתרנים המוערצים ביותר על חובבי הבלוז והג'אז בעולם כולו. לתפוצה הרבה ביותר זכה שירו „כל יום יש לי בלוז". (צילום: א.פ.)

هكذا من الأصل

مكذ من الاحل

הלוח הכללי

הצעות עבודה

[illegible]

מכונות כתיבה

[illegible]

הלוואות

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

מכוניות

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

תכשיטים

[illegible]

פוליש וניקיון

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

ירושלים

[illegible]

הכרויות

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

שונות

[illegible]

לניהול מזנון במוסד ציבורי
דרושה/ה

עובד/ת
בעל בסיס קבלני

המזנון מיועד למספר עובדים מצומצם ופתוח בין השעות 7.30–15.00 ובימים מסוימים גם אחרי הצהריים.
לקבלת פרטים יש לפנות טלפונית למס' 03-412166, קו פנימי 51 בין השעות 8-12.

עיריית רמת-גן
דרושה

מתרגמת ומדפיסה

הבקיאה בשפות עברית, אנגלית, גרמנית, צרפתית, לרבות עבודות משרדיות למשרה חלקית.
המעוניינות מתבקשות לפנות לטלפון 7535506.
אורי עמית ראש העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב
מרחב תכנון מקומי תל-אביב-יפו
הודעה על הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב החליטה על הכנת תכנית מפורטת מס' 2414, שינוי מס' 2 לשנת 1986 של תכנית בנין ערים מס' 44 – תכנית מאוחדת לקביעת אזורים (תקון 1941).
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש 6940 חלקה/ות 145/1, 145/2, 145/3.
מקום: מגרש ע"י בית הוד בין רחוב יהודה הלוי – רח' הרכבת – דרך פתח תקוה.

מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל-אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי שקמים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה שקמים הופקד שינוי תכנית המפורטת שינוי מס' 3 א' לתכנית מפורטת 1160/03/6.
ביחד עם הנספחים המצורפים אליה.
עיקרי הוראות השינוי:
שינוי יעוד מקרקע חקלאית לדרך ומדרך לקרקע חקלאית, לשטח פרטי פתוח ושטח למסילת ברזל.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 2786 חלקות 3, גוש 2787 – חלקות 6,3,2 גוש 413 – חלקות 189, 166, 161, 160, 140, 284, 224 גוש 414 חלקות 146, 145, 154, 153, 191 גוש 2784 חלקות 6 גוש 2788 – חלקות 18 מקום: כפר הנגב ניצנים ומעט דסקו.
כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנמקות בלוויה תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום רוגוב
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי "הדריים", תדרישורון
הודעה בדבר הפקדת תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובנין הדרים הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת "תכנית מספר הד/1/329/5".
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב הוד השרון גוש 6448 חלקות 158, 159, 172.
עיקרי הוראות התכנית: קביעת אזור למגורי רשאי. קביעת אזור ציבורי פתוח. קביעת הוראות בניה. קביעת בינוי.
כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הבאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלוויה תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז המרכז

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל
טלפון 03-433300
בימים א' עד ה'
מ-8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' וערבי חג
מ-8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל-אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ-21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ-15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הנביאים 26 קומה ג' – 04-523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל-אביב – קו למבוגרים 03-5461111
קו לילדים ונוער 03-261113
בירושלים – 02-227171
בחיפה – 04-672222/3
בנתניה – 053-335316
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל-אביב 03-221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ-9.00 עד 16.00 – 03-235922
קו פתוח לקשישים 02-690665

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט פילהרמוניה מס' 8
מנצח ומסתורי
התכנית:
מוצרט – קונצ'רטו לפסנתר ק. 414
בטהובן – סימפוניה מס' 1
בטהובן – קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
הערב, 28.2.88

תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 6
זובין מהטה
מנצח
מריאל פריגמן
צ'לו
התכנית:
הינדמית – "מאתיס הצייר"
צ'ייקובסקי – וריאציות על נושא רוקוקו
ברהמס – סימפוניה מס' 2
מחרת היום ב' 29.2.88

תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט מיוחד
זובין מהטה
מנצח
ולדימיר פלצמן
פסנתרן
התכנית:
צ'ייקובסקי – סימפוניה מס' 4
רחמנינוב – קונצ'רטו לפסנתר מס' 3
יום ג' 1.3.88

תל אביב, היכל התרבות, 5 אחה"צ
קונצרט לנוער מס' 3
זובין מהטה
מנצח
שרון קם
גנגית קלרינית
אריאל פרישמן
צ'לן
מריס ומסולסקי
ספנתרנית
התכנית:
בטהובן – הפתיחה "לאופולד" מס' 3
מוצרט – קונצ'רטו לקלרינית
לאלו – קונצ'רטו לצ'לו
פרוקופייב – קונצ'רטו לפסנתר מס' 1
יום ה' 3.3.88

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי יבנה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתבקשה לאשר תוספת לבית מגורים בגאות עידן גוש 4905, חלקה 4426 חריגה בקו בנין צדדי 10%.
בברכה
יהודה ברום
יו"ר הועדה המקומית

מזג האוויר
ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אמסטרדם	-1 – -11	מעונן
אתונה	3 – 9	מעונן
בואנוס איירס	16 – 29	בהיר
הלסינקי	-10 – -4	שלג
הונג קונג	17 – 21	בהיר
וינה	0 – 1	שלג
ז'נבה	-3 – 4	מעונן
טוקיו	1 – 5	שלג
מדריד	-5 – 3	שלג
יוהנסבורג	16 – 26	בהיר
לונדון	2 – 6	מעונן
ליסבון	6 – 13	בהיר
מוסקבה	-1 – 10	בהיר
מונטריאול	-9 – -4	מעונן
ניו יורק	-5 – 0	מעונן
ניו דלהי	21 – 29	מעונן
פריס	1 – 4	מעונן
פרנקפורט	1 – 3	מעונן
ציריך	1 – 3	גשום
ריו דה ז'נרו	30 – 36	בהיר
שטוקהולם	-4 – -1	מעונן
שיקגו	-6 – 14	בהיר

swissair

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב.ע. 5862
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 22 בגוש 6049 רח' המכתש מס' 24 חולון הכוללת מתן הקלה בגובה הקומות 3.05 מ' במקום 3 מ'. הקלות הנ"ל נמצאות באזור מגורים ב'/2.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון
ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
חולון

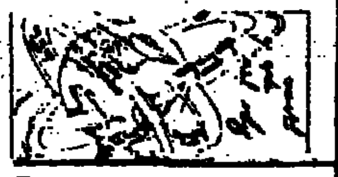

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו, אחי וסבנו היקר

זאב (זיגמונד) הרינג

חבר הכנסת השמינית
הלויה תצא היום, יום ראשון, י' באדר תשמ"ח, 28.2.88 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלויות העירוני ברח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בנחלת יצחק.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 2.00 ברח' להגרדיה 38 ליד בנק הפועלים.

המתאבלים
אשתו מרגיטה
בניו דני ועמי וב"ב
אחותו שרה ואברהם הירש וב"ב
השבעה בבית המנוח בת"א, רחוב להגרדיה 62

הננו מצטערים על מות

זאב הרינג

לשעבר, חבר הועדה המרכזת ויו"ר המחלקה לאקדמאים, לארגון ולקשרים בינלאומיים.
תנחומים למשפחה האבלה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד הפועל

יקירתנו

מרים אביבי

איננה עמנו עוד
הלויה תתקיים היום יום א', י' באדר תשמ"ח, 28.2.88, בשעה 1.00 בצהרים, בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.
נפגשים בכניסה הראשית.
האבלים:
בנה: דרור ורעיה אביבי
בתה: לאה ואפרים ביניה
נכדיה: יהואל, טל, ענבל, אסנת, אפרת, אביעד

על

מרים אביבי

אחרונת דור מקימי החברה
אבלה

חברה ימית חיפה בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

נפתלי רמבה ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ההסתדרות הארצית של עובדי חברת החשמל

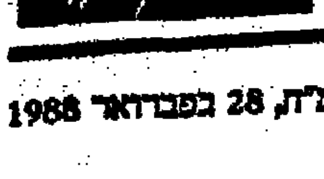

למנהלנו היקר
שלמה פורמן ולמשפחתו

כוס תנחומים במות ראש המשפחה

מר יהודה פורמן ז"ל

"שפע-עדר"
המנהלים והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

הרצל שפירא ז"ל

הלויה היום, יום ראשון, 28.2.88, י' באדר תשמ"ח, בשעה 14.00.

המשפחה
ובית אשדות-יעקב איחוד

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

שושנה הופמן

הלויה תתקיים היום יום ראשון
י' באדר תשמ"ח, 28.2.88, בשעה 15.30
בבית העלמין בכפר סמיר בחיפה.

בניה וכלותיה: יעקב ורות מעוז
יוסף ומינה מעוז
בתה: בלהה ריינדנאו
אחותה: פרידה אריב.
נכדיה, ניניה וכל בני המשפחה
השבעה בחיפה בבית משפחת מעוז רחוב איזדר 7

שלוש שנים למותו של יקירנו

שי נתנאל ז"ל

נעלה לקברו בתמרים ביום שלישי י"ב אדר תשמ"ח, 1.3.88, בשעה 15.30.
באותו ערב במועדון נחלק את החוברת לזכרו.

המשפחה
ובית חצרים

אירגון גימלאי קרן מקפת
אבל
על פטירתו של חבר המזכירות ומממייסדי האירגון

יצחק פלדמן ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

בצער ובכאב אנו מודיעים על פטירת ראש משפחתנו, אבינו וסבנו היקר

יהודה פורמן ז"ל

הלויה תערך היום,
יום ראשון, י' באדר תשמ"ח, 28.2.88,
בשעה 13.30 בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה.

השרויים באבלה:
שלמה ושושנה פורמן וב"ב.
נא להמנע מביקורי תנחומים.

למנכ"ל "כור מזון" שלמה פורמן

אתך בצערך במות עליך

אביך ז"ל

"עסמן" – תעשיות בע"מ.
"עץ הזית" – בע"מ.
ההנהלות וציבור העובדים

להברנו מנהלנו
שלמה פורמן
ולמשפחתו

תנחומים במות
ראש המשפחה

יהודה פורמן ז"ל

הנהלת "כור מזון" בע"מ

לידידנו –
מנכ"ל תוצרת מזון ישראל בע"מ
שלמה פורמן

השתתפותנו באבלך הכבד במות האב

יהודה פורמן ז"ל

תנחומינו למשפחה.

משפחות מרים וניאורג פקטור

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

נפתלי רמבה ז"ל

ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

למנהלנו וחברנו
שלמה פורמן

אתך באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה.

בית תלמה – בלרבנד
ההנהלה וציבור העובדים

הננו מודיעים בצער רב על פטירתה של הרעיה האם והסבתא היקרה

הינדה סולומיץ

(לבית אברמוביץ)
הלויה תערך היום
יום ראשון י' באדר תשמ"ח 28.2.88
בשעה 15.00. התחבורה תעמוד לרשות המלווים
ותצא מבית המנוחה
רחוב הקשת 13 שיכון הפועלים עפולה.

המשפחה המתאבלת

במלאת שלושים לפטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

שרה רחום ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
ביום שלישי י"ב באדר תשמ"ח 1.3.88 בשעה 14.30.
אוטובוס יעמוד לרשות מוקירי זכרה וייצא מבית משפחת רחום שדרות ארלוזורוב 8 עפולה
בשעה 14.15.

המשפחה

הננו משתתפים באבלה של
החברה פלה שוורץ
במות

אמה ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

להברנו אלישע אשר
אתך באבלך במות

אמך ז"ל

משכן – בנק הפועלים
למשכנתאות בע"מ
ההנהלה והעובדים

הבאים כיום לוואדי ניסנאס

מאת אריאלה ראובני

פרנסי חיפה וראשי העדות בה אומרים כי האירועים בשטחים ושתי ההפגנות של ערביי העיר והאיזור בגנות המדיניות הישראלית לא פגעו במרקם היחסים הטובים בין יהודים וערבים אשר טופחו בהצלחה במשך 40 שנה ושימשו לא אחת דוגמה לדו־קיום בשלום. אריה גוראל, ראש העירייה, אומר כי בחיי היומיום לא חל כל שינוי ויהודים וערבים בעיר ממשיכים, כתמול שלשום, לקיים יחסי שכנות, רעות ואחווה.

צבי ישראל, מנהל „בית הגפן", המרכז היהודי־ערבי בחיפה, שהוא יחיד מסוגו בארץ, סבור כי האירועים בשטחים הגבירו את העניין בפעולות משותפות של שני המגזרים וכי הדבר

חיפה

בא לידי ביטוי בהשתתפות ערה יותר במפגשים בין בני נוער ערבי ויהודי. הצטרפותם של כמה קבוצות שוליות וקיצוניות של ערביי חיפה להפגנות נגד המדיניות בשטחים והשמעת סיסמאות בלב העיר בגנות המדינה וראשיה, היא לדעתו תוצאה של היגררות והסתה, העשויות להיעלם במרוצת הימים אם הנושא היהודי־ערבי יטופל בהלכה.

אחד מראשי הציבור הערבי בעיר, הממלא גם תפקיד חינוכי מרכזי והמבקש להישאר בעילום שם, אומר כי האירועים האחרונים מדגישים את הצורך הדחוף במציאת פתרון לבעיית העם הפלשתיני. „מי שמדבר על החזרת המצב לקדמותו, כלומר לפני מלחמת 1948, הוא כמו מי שמדבר על טרנספר של ערבים מהמדינה. מתעלם מהמציאות ומנסה ללבות יצרים.

לא הכל מסכימים כמובן עם הדעות הללו ויש הסבורים, מקרב שני המגזרים, כי על פני השטח אולי קשה להבחין בשינוי כלשהו במערכת היחסים בין יהודים וערבים בעיר; אולם במבט בוחן יותר אפשר להבחין בבקיעים שהתהוו בעת האחרונה במערכת זו. לדעתם גברו מאז אירועי השטחים חוסר האמון, הניכור הדיחוק ובמקרים בודדים באים לביטוי גם רגשות טינה. יהודים רבים, שנהגו עד כה לבקר, בעיקר בשבתות בחנויות המכולת, הבשר והשווקים המלאים כל טוב ובמסעדות המזרחיות בוואדי ניסנאס, ממעטים לבקר בהם בעת האחרונה. הסוחרים הערבים בוואדי מתלוננים על ירידה בשיעור של 40—50 אחוז בהיקף עסקיהם.

עו"ד יהודה ג., שנמנה עד כה עם עשרות הקונים הקבועים בחנויות של הוואדי, מסביר את הדרת רגליו מהחנויות בשכונה זו בשבועות האחרונים: „ביום השלום' סגרו כל בעלי העסקים בוואדי ניסנאס את עסקיהם לאות הזדהות עם בני עמם בשטחים. עם כל רצוני להבין את נימוקיהם, הם איבדו את האמון שרחשתי להם ועל כן אינני רוצה לתמוך בהם מבחינה כלכלית".

באביב 1948, הוא נזכר, נפגשו נציגי היהודים והערבים במטהו של המפקד הבריטי של חיפה, ערב עזיבתו את העיר. הוסבר אז לערבים כי אחד מתנאי הכניעה שלהם הוא כי השלטון בעיר יימסר לידי „ההגנה". הערבים התייעצו עם הוועד הערבי העליון בביירות והחליטו לדחות זאת ולעזוב את העיר עד שיוכלו לכבשה מחדש. ראש העירייה היהודי אז, שבתאי לוי ואנשי ההסתדרות ניסו לדבר על ליבם לחזור בהם מהחלטתם, אולם הם קיבלו את דעת נציגי הערבים בביירות ופינוייה של חיפה החל. דיווחים של הימים ההם מלמדים כי תוך לילה אחד נטשו את חיפה כל ערבייה למעט 3600 נפש, שהעדיפו להישאר ורוכזו בשתי מובלעות: בוואדי ניסנאס ובוואדי סאליב.

אחרי מלחמת השחרור טיפלה בהם ועדה והם התאוששו בהדרגה. במסגרת מבצעי איחוד משפחות חזרו לעיר כ־3500 ערבים. חיפה היתה גם העיר הראשונה בארץ שבה הוסר הממשל הצבאי. עד 1954 גדלה אוכלוסיית המיעוט בעיר לכ־8000 נפש והחלה להתפשט לעבר אזורי מגורים הסמוכים לוואדי ניסנאס. רחובות כמו עין הים ועבאס אוכלסו כבר בשלב מוקדם בבעלי הרכוש ששבו לעיר. העיר התחתית, חליסה ותחנת הכרמל אוכלסו בעיקר בזוגות צעירים ומהגרים ערבים. עד 1961 גובש למעשה עיקר של מערך המגורים הערבי הנוכחי ועיקר הגידול של האוכלוסיה הערבית נבע מריבוי טבעי שהגיע לכשלושה אחוזים בשנה לעומת סטגנציה בגידול הטבעי של האוכלוסיה היהודית בעיר. מפקד אוכלוסין שנערך בחיפה לפני שנים אחדות מצביע על אוכלוסיה של כ־18,000 בני מיעוטים בחיפה, המהווים כ־7.7 אחוזים מכלל האוכלוסיה בהם 10,770 נוצרים ו־6267 מוסלמים. על אלה יש להוסיף בני מיעוטים כמו דרוזים, יוונים־קתולים, יוונים־אורתודוקסים ולטינים.

רוב האוכלוסיה הערבית מתרכזת כאמור בעיר התחתית, בעיקר בוואדי ניסנאס וסביבתו ומשם התפשטו לאזורים נוספים במושבה הגרמנית, תחנת הכרמל ורחוב עבאס. באחרונה מסתמנת נטיה בקרב האוכלוסיה הערבית בעיר, בעיקר בקרב זוגות צעירים ומשכילים, לשכור דירות מגורים בהדר הכרמל, בבתים משותפים ליהודים וערבים. הם גם שוכרים עסקים בלב השכונות היהודיות. מאות צעירים ערבים מחיפה והאיזור לומדים כיום במוסדות להשכלה גבוהה ובמכוני לימוד. מאות מועסקים כצוותי סיעוד בבתי החולים ובבתי אבות. רבים מועסקים בבתי מלון והארחה, בתחנות דלק, במוסכים, בבנייה ובעבודות שירותים וניקיון. מצבם הכלכלי שפיר בדרך כלל ואיש שיחנו הערבי סבור כי היחסים בין יהודים וערבים בחיפה טובים מאלה שבערים מעורבות אחרות, אולי משום שיש לה מסורת של חיים בצוותא עוד לפני תקופת המנדט. מערכת היחסים הטובה, הוא אומר, מתבטאת גם בעיתות מתח ומלחמה כמו בשנים 1967 ומלחמת יום כיפור. עם זאת הוא מדגיש כי חייהם של ערביי ישראל אינם קלים כיוון שיש להם זהות כפולה ונפש חצויה בין מחויבותם למדינה ובין היותם בנים לעם הערבי. הוא סבור כי חלק מהבעיות של ערביי ישראל וערביי חיפה בתוכם קשורות בחבל הטבור אל הבעיה הכוללת ועל כן הכרח לפתור את בעיית העם הפלשתיני בדחיפות בלי לכפות עליו פתרון.

עגל הבשן חזר למקומו

עין סמסם הוא כפר במרכז הגולן שלאחר 1967 נראו בו אבנים עתיקות, בכללן משקוף שעליו תבליט דניאל בגוב אריות. יהודה אריאל, הסופר הוותיק של "הארץ" לענייני ארכיאולוגיה, צילם בקיר מבנה במקום תבליט יהודי של עגל, אחד מבני „פרות הבשן" הנודעות. האבן, בגודל 40x50 ס"מ עיטרה כנראה מבנה ציבור בתקופה הביזאנטית. שבוע אחרי כן כבר לא היתה במקומה. ההשערה היתה

ארץ חמדה — צבי אילן

שהועברה, כמו אבנים רבות אחרות, אל מעבר הירדן, ומקשטת גינה או סאלון באחד הבתים. עם פתיחת מוזיאון העתיקות בקצרין לפני שבע שנים פירסם אריאל את הצילום (המתפרסם עתה כאן) במטרה לעורר את המחזיק בחפץ להחזירו למוזיאון.

לפני חודש, כך מסופר ב„ארץ הגולן", בטאון ישובי הגולן, התקשרה אשה למוזיאון, מסרה שבעלה המנוח, שהיה חובב עתיקות, אסף את האבן מהגולן לפני עשרים שנה. הוא קרא את הכתובה, התבייש במעשהו וקבר את האבן בגינת ביתו. עתה, כיוון שמצפונה מציק לה, היא מבקשת להשיב את האבן למוזיאון.

נציג אגף העתיקות נסע לבית האלמנה והביא את האבן הנעלמת למוזיאון, שם היא מוצגת בגן העתיקות שבחצר המוזיאון. הלוואי שסוף טוב כזה יהיה לעוד פריטי עבר השוכנים, הקבורים בגינות ובאוספים פרטיים.

הלוחות מכתף הינום

בחפירת ד"ר גבי ברקאי בכתף הינום שבירושלים נתגלו בין השאר שתי קמיעות כסף, שעליהן טקסט דומה לברכת הכוהנים "יברך יהוה וישמרך. יאר יהוה פניו אליך וישם לך שלום". השבוע נערך ביד בן צבי מושב „תורה לחוקרים", שהיושב ראש שלו היה פרופ' אברהם בירן, ופרופ' מנחם הרן הרצה בו על המשמעות המקראית של החפצים שנתגלו.

הרן ציין בפתיחת דבריו שלמרות מיעוט המלים שבכתובות שנתגלו, יש בהן משהו מפתיע ומרעיש בהשוואה לגילויים האחרים של חומר כתוב. זאת, מפני שהגילויים האחרים כוללים טקסטים מהתקופה שלאחר שהמקרא קיבל את צורתו השלמה; ואילו הטקסטים העיקריים החדשים קיימים מלפני הקנוניזציה של התורה ושל המקרא. המרצה קבע את זמן הקמיעות לסוף המאה השביעית לפני הספירה, 150—200 שנה לפני פרסום התורה בידי עזרא. היא לא הועתקה מספר במדבר, כפי שחשבו קודם, מפני שהתורה, בצורת חמישה חומשים, עוד לא היתה קיימת. אפשר שהאיש שהחזיק את הקמיעות קיבלם מידי כהן (יש השערה שהאיש בעל הקמיעות היה כהן בעצמו). הרן משער ש„ברכת הכהנים" היא מלפני בית ראשון, והיא שובצה בקורפוס ספרותי שנתגבש בימי בית ראשון. אכן, יש עניין מיוחד במינו בטקסט, אף אם מקוצר, אולי ראשון, אחד מהטקסטים ששולבו במקרא.

אולם כלקוליתי

429 פריטי מטמון כלי הנחושת שנתגלו במערה בנחל משמר שבמדבר יהודה, יוצגו לראשונה במכלול שלם בתצוגה שנפתחה במוזיאון ישראל. תצוגת המטמון וכלים רבים שהועלו בחפירות באתרים שונים יוצגו באולם חדש שיוקדש לתקופה הכלקוליתית ולתקופה הכנענית הקדומה.

התקופה הכלקוליתית, שהתקיימה בשני שלבים עיקריים באלף הרביעי לפני הספירה, מציינת את המעבר משימוש באבן, כחומר גלם עיקרי לכלים, לשימוש במתכת. היא מאופיינת בתרבות חומרית מגוונת ובאמנות מרהיבה ביופיה. הממצאים מתקופה זו נתגלו באזורי הנגב, מדבר יהודה, הגולן ומישור החוף. לבני התקופה בארץ היה קשר מסחרי עם ארצות שכנות, עד ארמניה הסובייטית, ממנה הובא אובסידיאן, זכוכית וולקאנית שממנה עשו כלים. בתצוגה יש כלי נחושת ושנהב, צלמיות אבן וחרס, תכשיטי כסף וזהב, וכן גלוסקמאות קבורה מחרס, ברמות בתיהם של בני התקופה. יש גם מוצגים מהתקופה הבאה, הכנענית הקדומה, בה החלו תהליכי העיור והציביליזציה בארץ.

כיסוי עתיקות

בדרך כלל נוהגים הארכיאולוגים לגלות, לחשוף. זה ייעודם, זו מסורתם. לא לשווא מכנים את הסטודנטיות החופרות, הלובשות בקיץ לבוש מינימלי, בשם חשפניות. הפעם זה שונה. לא מכבר דיווחנו כאן על הרס וחורבן שנעשה ב„שער הים" הכנעני שנחשף בתל עכו, על הריסת הסככה שהוקמה מעל לשער. אגף העתיקות הגיש תלונה במשטרה.

יגאל בר יהודה, מי שהבחין בהרס בראשונה, עקב ומצא שההרס נמשך והולך. מפקח איזור הצפון באגף העתיקות, גבי מזור, סיכם עם פרופ' משה דותן מאוניברסיטת חיפה, העומד בראש משלחת החפירות בתל עכו, על תיקון הנזקים וכיסוי החפירה, כדי שלא יבולע לה בעתיד. מתברר שלא די בעשיית סככה ושילוט. צריך פיקוח ושמירה צמודים. עוד אתר הלך בדרך הארץ, ארץ תיירות ונופש. חבל על דנהרסין ומתכסין.

הוא גנב, הסתיר והתבייש — היא החזירה

27 בתי מלון, 8300 חדרים — והסקנדינאווים באים

וצ'ארטרי התיירים נוחתים

מאת שמואל תגר

סוכני תיירות־השכר מאירופה, העושים בחודש האחרון באילת, משריינים כבר עתה מקומות בבתי המלון לעונת החורף הבאה. 60 אחוז עד 80 מכלל החדרים כבר נרכשו. קרוב לוודאי שבשבוע הראשון של מארס, בכינוס הבינ־לאומי בברלין, ייסגרו החוזים סופית.

אילת

למרות המצב המתמשך בשטחים, הפרסום הגרוע והיומיומי בכלי התקשורת העולמיים, נוחתים מטוסי צ'רטר באילת ומביאים אלפי תיירים.

„בשנה הבאה", אומר דקס, סגן מנהל התאחדות המלונאים בעיר, „נבטיח הבלגים. הם יצטרפו כנראה קו צ'רטר חדש מאנטוורפן או מבריסל. הנציגים שלהם מחברת סאן אייר אקספרס ביקרו אצלנו והצהירו על כוונותיהם".

בשנה שעברה הכניסה אילת לקופת המדינה יותר מ־140 מיליון דולר. לעיר כה קטנה עם 24,000 תושב זה בהחלט הישג בלתי שגרתי. מחזור גבוה זה רותם גם את רשת מלונות „רך" להיכנס לבנייה באילת עם מלון של חמישה כוכבים בהשקעה של כ־27 מיליון דולר: על מגרש של 12 דונם סמוך לחוף ייבנו 326 חדרים ברמה גבוהה.

בבדיקה שערכתי בשטח הסתבר שסוכני הנסיעות השוודים הגדילו הזמנותיהם לעונה הבאה ב־50 אחוז. סוכני נסיעות מאיטליה באו השבוע לאילת בניסיון להשיג חדרים לעונה הבאה, מוסיף דקס, העוסק בניהול מלון "ארומית". „הפלא הגדול הוא שחברת צ'דבורג הדנית, שהפסיקה טיסותיה לאילת לפני שמונה שנים, שלחה השנה נציגים לבדוק אפשרות כניסה מחודשת. לדעתי אם לא ימהרו סוכניה, הם יישארו ללא חדרים".

אילת פועלת כיום עם 27 בתי מלון ובהם 4500 חדרים ו־8300 מיטות, כ־3000 עובדים ועוד כ־1000 בעסקים נלווים לתיירות: אכסניות, גלשנים, מסעדות, הצגות וכו'.

מלונות אלה הגיעו בשנת 1987 לתפוסות של 1.3 מיליון לינות של ישראלים ועוד 1.2 מיליון לינות של תיירים זרים. ביחד שברה אילת את השיא הארצי והגיעה ל־2.5 מיליון לינות — יותר מירושלים ומתל־אביב.

כדי לשמור על ענף רגיש זה דרושות יוזמות שיווק לא שגרתיות. ואכן לפני כשבועיים־שלושה ניכרה ירידה במספרי התיירים המגיעים מאירופה. לדברי מלונאים רבים היתה נפילה של כ־10 אחוזים בהזמנות. התאחדות המלונות האילתית יצאה בשיווק אגרסיבי לתיירות־פנים והמלונות התמלאו מיד, אך דווקא עכשיו נראה שהתיירים חוזרים לתקופה ומטוסי הצ'רטר מאירופה נוחתים שוב מלאים. יש האומרים שהאירופי אינו מקשר בדיוק את אילת לישראל ואולי הוא כבר לא מתרשם כל כך מדיווחי הטלוויזיה. עובדה: חופי אילת עמוסים גברים ונשים בהירי עור ושיער המגיעים ישירות ממרכזי השלג והקור באירופה.

ראוי לציין כי אילת נמצאת כיום במרכזם של מעגלי שיווק נרחבים ביותר באירופה. „אל על", התאחדות המלונאים, העמותה התיירותית המקומית ומשרד התיירות — כולם יחד משקיעים סכומים נכבדים ביותר במכירת השמש, הים והאווירה הפסטורלית. זה כנראה מצליח משום שסוכנים אכן התמו כבר חוזים לשנה הבאה ומלונאים בונים עוד בתי מלון, אתרי תיירות מתפתחים מסביב לעיר ונפתחים עוד ועוד מרכזי מסחר, שיווק ומזון לעשרות האלפים שינהרו לאילת בשנה הבאה.

המעיין, הרועה וסדקי הקירות

מאת שמעון וייס

בצפת, כידוע, האגדות פורחות ולפעמים, כך מספרים זקני העיר שאין חכמים ומנוסים מהם, האגדות הופכות למציאות, ולפחות משיקות לה. דיירי שכונת „גני הדר" היוקרתית בעיר המקובלים יכולים להעיד שהם מכירים אגדה אחת שהפכה, לא עליהם, למציאות עגומה.

מספרים ברחובות צפת ובסימטאות שכונת „גני הדר" על רועה צאן צעיר, אבל פיקח, שעבר באיזור בעת שבנו את השכונה החדשה. הרועה ביקש להשקות את צאנו במי המעיין העתיק שהיה במקום. מה רבה היתה הפתעתו

צפת

כאשר גילה שבמקום שבו היה המעיין, נבנה בית חדש. „בניתם בית על המעיין", אמר הרועה לבנאים בתדהמה ומיד פסק: „ומשום כך הבית ייפול ביום מן הימים". כצפוי, הביטו הפועלים ברועה וגיחכו. „סתמנו את המעיין" אמרו לרועה „ואין עוד מים". אסף הרועה את צאנו ופנה לדרכו תוך שהוא ממלמל: „המים והאדם חזקים מאיתנו. היו לפנינו ויהיו אחרינו." עד כאן האגדה ובחזרה למציאות.

היום, למעלה מעשר שנים אחרי שנבנתה השכונה היוקרתית בצפת, עוסק צוות פיקוח של המחלקה לבדיקות קרקע בטכניון בבדיקות ומעקב צמודים אחרי שקיעתו של בית מגורים שאיכלס עד לא מכבר תריסר משפחות. אלה, משראו את הסדקים הנפערים בבתיהם, מיהרו לפנות את דירותיהן מחשש שיתמוטט הבנין. כדי למנוע את ההתמוטטות, הקימו פועלים סדרה של פיגומים וסמוכות המייצבות את הבית.

פועלי הבנין ואלה המתגוררים בו ובקרבתו, ידעו לספר כי מדי יום, עד לפני זמן מה, זז המבנה וסדקיו מתרחבים והתופעה נמשכת עד היום. „מפחיד לעבוד ליד מבנה כזה", אומרים הפועלים. למרות העבודות המזורזות והשיפוצים בבנין שאך אתמול שימש מקור גאווה לדייריו, מכריזים אלה שלעולם לא ישובו לדירותיהם. בעת התגלות הסדקים, כאשר עדיין התגוררו בו דיירים שקיוו כי מדובר בתקלה קלה ומקרית, יכלו שכנים להציץ בנקל לדירות שכניהם ולראות בבירור מה מתרחש שם. מחזה מוזר, בכל שמדובר בבית מגורים רב־קומתי ורב־משפחתי.

אומר משה לוי, אחד מדיירי הבית שנאלץ לצאתו בעקב צו פינוי ומחשש שיתמוטט: „יצאנו מהדירה משום שחששנו לחיינו וחיי הילדים ומכיוון שאנחנו שומרי חוק, אבל אני בטוח שלא נחזור אליה. לעולם לא תהיה הדירה ולא יהיה הבית כמו שהיו כשקיבלנו אותם. שילמנו בעד דירות באיכות הבניה הטובה ביותר ונדרוש פיצוי לרכישת דירות באותו סטנדרט".

לבד מזאת, מתכוונים הדיירים לתבוע פיצויים מהחברה שבנתה את השכונה על הסבל שנגרם להם.

עד עתה קיבלו תריסר משפחות שפונו מהבית המתמוטט קרוב ל־25,000 ש"ח שבעזרתם נדרשו לשכור דירות חלופיות לתקופת־מה, עד שישלמו התיקונים והשיפוצים בדירותיהם החדשות שהתיישנו מהר מן הצפוי. ההערכה היא שהמשפחות תזדקקנה לדיור זמני לתקופה של חצי שנה לפחות.

משרד השיכון וחברת „שיכון ופיתוח" מבצעים כעת בדיקות שונות על־מנת לעמוד על הסיבות לסדקים ולסכנת ההתמוטטות שאיימה לפתע על הבית הגדול בשכונה היוקרתית ביותר בצפת. מהנדסי „שיכון ופיתוח" סיירו לא מכבר באתר. כשידעו בבירור מה הגורם לשקיעה, יהיה קל יותר לתקן את הדרוש תיקון והעיקר — למנוע סכנה נוספת דומה בעתיד.

הפועלים מקווים שיצליחו לסיים את העבודות בטרם ישקע הבית לגמרי והם אומרים זאת במידה מעורבת של רצינות וציניות. דיירי הבית כבר מזמן חדלו לחייך. בתקופה הראשונה, לפני כשלושה חודשים, עוד התעניינו בגורל המבנה וביקשו לזרז את הבדיקות והתיקונים. היום כבר איבדו כל עניין במתרחש, מחפשים דיור חדש והולם ומתכננים את צעדיהם המשפטיים כלפי אלה שמכרו להם את מה שקיוו לראות כבית חלומותיהם.

האומנם רובצת קללה על בתי החלומות בשכונת היוקרה?

כל עלילות יוסף זגורי

מאת אמיר רוזנבליט

בדרך כלל מברכים אדם לבריאות ולאריכות ימים עד 120. את יוסף זגורי מדימונה מברכים ליותר, כי הוא עבר זה מכבר את ה־120. מלאך שהופיע אצלו בחלום אמר לו שנותרו לו עוד שנים רבות לחיות. זגורי אומר כי בחשבון חייו נותרו 20 שנה לכל היותר.

מקורביו ושכניו מספרים כי הוא יודע לצפות את הנולד ויש לו סגולות מרפא. חולים רבים, בהם נכבדים בדימונה, שסבלו משברים, נקעים

דימונה

או נפיחויות בחלקי גוף שונים, נרפאו, הם מספרים, בזכות סגולותיו המיוחדות בתחום זה. מאז חלה וראייתו נחלשה, הפסיק לעסוק ברפואה המכונה בלתי קונבנציונלית.

לזגורי 41 נכדים ו־46 נינים. רבים מהם מתאספים בביתו בשבת כדי לקבל ברכה. „הברכות שלו חשובות לנו מאד ואנו מאמינים בסגולתן לשמרנו מכל רע", אומר אחד הנכדים.

זגורי נולד במרוקו ועסק בעבודות נגרות ומסגרות. בגיל 45 נשא אשה לראשונה ונולד לו בן. לאחר תקופה קצרה מתה אשתו והוא נשא אחרת. נולדו לו שמונה ילדים. שלושה מהם מתו ממחלות. ב־1956 עלה עם בני משפחתו לארץ והשתקע בדימונה. 20 שנה עבד ביערנות בקק"ל. טיפח את הנוי במצפה רמון ובעבודת

יוסף זגורי — עד 140 (צילום: אייל פישר)

ולדבריו שתל את כל מטע הזיתים במבואותיה הדרומיים של דימונה.

אחרי שפרש לפנסיה, גידל צאן ובקר בחצר ביתו וטיפח גינה בה גידל פירות, ירקות כלל בנעש, שממכירתם התפרנס. לפני 13 שנה מתה אשתו. מכיוון שחשש להישאר בודד, נשא אשה שלישית, את תמר בת ה־80.

סדר יומו קבוע ומסודר. הוא נוהג להתעורר ב־4 לפנות בוקר והולך בגפו לתפילה בבית הכנסת הסמוך לביתו. כשהוא חוזר הביתה, מוכנה בשבילו ארוחת הבוקר הקבועה שלו, כולה על טהרת התאנים והתמרים. ארוחות הצהרים מורכבות מבשר, עוף ודגים. מקורביו אומרים כי ההרכב התזונתי המיוחד של ארוחותיו הוא אולי הערובה לאריכות ימיו. במשך היום הוא נוהג לשבת במרפסת ליהנות מאוויר צח. בדרך כלל הוא מקדים לעלות על יצועו.

הגיל עשה את שלו ובאחרונה, כאמור, נחלשה ראייתו מאד. הוא מזהה אנשים על פי קולם. ילדיו, נכדיו ונכדיו נוהגים להתייעץ עמו בכל נושא ואוהבים להסתייע בנסיון החיים העשיר שלו. עד היום, בכל חגיגת ברית במשפחה, משמש זגורי סנדק. כבוד השמור רק לו, כדבר המובן מאליו. הוא מגלה עירנות לסובב אותו. כאדם דתי וירא שמים, נחמץ לבו בקרבו כששמע מפי בנו שקברו של הצדיק, רבי יוסף פינטו בעיר הולדתו במרוקו מוזנח ופרוץ. הוא החליט לעשות מעשה ושלח כסף לאדם שם כדי שיטפל בחלקת הקבר וישפצה. עד לפני שנתיים נהג זגורי לערוך הילולות לצדיקים שונים, אולם מאז חלה חדל. את בניו השביע להמשיך במסורת. הוא עוד מקווה לשמוח בחתונת נכיה.

هكذا من الاصل

עשרות מיליון מ"ק מים יאבדו עם פתיחת סכר דגניה – כנראה מחר

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

סכר דגניה ייפתח כנראה מחר, כדי שהכנרת לא תעלה על גדותיה. כמות הגשמים שירדו החודש עולה פי שניים-שלושה על הממוצע הרב-שנתי בפברואר ברוב חלקי הארץ. בכך מגיעה כמות הגשמים ל־10–40 אחוז מעל לממוצע לתקופה כולה.

דובר "מקורות" מרדכי יעקובוביץ' מעריך, כי פתיחת סכר דגניה תביא לאובדן עשרות מיליוני מטרים מעוקבים מים למשק. בתשובה על שאלת סופר "דבר" אומר יעקובוביץ', כי אובדן המים יכול היה להימנע, אילו נענה משרד-האוצר בעוד מועד להמלצת הממונים על משק המים, לאשר הקמת משאבה רביעית בתחנת ספיר, השואבת את מי הכנרת למוביל הארצי. במשך החורף הזרימה "מקורות" 0.5–1 מיליון מ"ק מים ליממה להעשרת מי-התהום והיא יכלה להכפיל כמות זו, אילו עמדה לרשותה המשאבה הרביעית. הקמת המשאבה הנוספת, שעליה הומלץ כבר לפני שמונה שנים, אושרה רק לפני חצי שנה. הקמתה תימשך שלוש שנים.

במקביל להרוויית הכנרת התמלאו גם כל שאר מאגרי המים.

יותר מ־40 אחוז מהמורים נגד מתן שוויון זכויות אזרחיות לערבים

מאת יעל פישביין, כתבת "דבר" לענייני חינוך

"יותר מ־40 אחוז מהמורים מחזיקים בעמדות לא דמוקרטיות כלפי ערבים, יותר מ־40 אחוז מהמורים מתנגדים למתן שוויון זכויות אזרחיות לערבים, כ־50 אחוז מצדדים בענישה קולקטיבית כלפי ערבים ובאפלייתם לרעה בענייני חוק ומשפט, המורים הדתיים קיצוניים בעמדותיהם הלא-דמוקרטיות מהמורים החילוניים.

כך עולה ממחקר שערך צוות מהמכון לשיפור דרכי הוראה בסמינר "אורנים" בראשות פרופסור משה גלעדי, בקרב 500 מורים-בפועל ממגזרי חינוך שונים המשתלמים בסמינר.

במחקר נבדקו דעות קדומות, חשיבה סטריאוטיפית של המורים, יחסם לסמכות, לצורות שלטון ולסמלים. נמצא כי המורים ברובם המכריע מצדדים באופן מוצהר במשטר דמוקרטי, אולם כשהם נתבעים לנקוט עמדה אישית, העמדות של כ־40 אחוז מהם אינן דמוקרטיות: הם מסכימים לאפליית אזרחים על בסיס השתייכותם הלאומית, להפרת עקרון השוויון בפני החוק ולפגיעה בזכויות האזרח של מיעוטים. בשאלות שנויות במחלוקת עלה אחוז בעלי העמדות הלא-דמוקרטיות בקרב המורים ל־50 אחוז.

כשנשאלו המורים אם היו מסכימים שרופא ערבי יטפל בהם אילו נפגעו בפיגוע חבלני, הביעו חלקם הגדול רתיעה מכך כאשר עוצמת הרתיעה של מורים דתיים היתה גבוהה יותר. במחקר התברר, כי ככל שהשאלות שהוצגו למורים היו שנויות במחלוקת, כן הוקצנו עמדותיהם.

ניתוח מסובך ב"הדסה" לתיקון מום מלידה של ילד בן 5 מחברון

עצמות המרפק פורקו והורכבו מחדש, עצם האמה נחתכה והוארכה מלאכותית

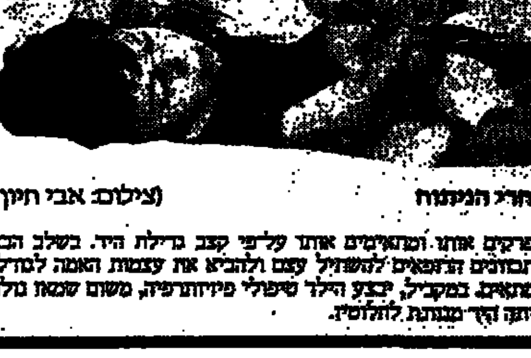
אחרי הניתוח (צילום: אבי חיון)

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

בעיצומן של המהומות בשטחים, יבצעו רופאי בית-החולים הדסה הר-הצופים בירושלים ניתוח מסובך בילד בן 5 מכפר באיזור חברון, לתיקון מום מלידה שגרם לעיוות. [illegible] ולשיתוק במקצת של הזרוע.

הילד ברקאת אל-קאדרי נולד עם עצם אמה מעוותת, שבמקום לצמוח בצורה נורמלית ולגרום לגדילה הדרגתית של הזרוע מהמרפק עד כף היד, הפסיקה לפני כשנה לצמוח לחלוטין. עצם האמה השנייה המשיכה להתפתח כרגיל, ולכן צמחה בלי חיבור למרפק. כתוצאה מכך גרמה העצם הצומחת עיוות קשה לעצם הילד לא היה מסוגל לבצע פעולות פשוטות כמו אכילה או כתיבה.

הגישה הרפואית הקונבנציונלית לטיפול במום כזה גורסת להמתין עד למועד בו הילד מפסיק לגדול ואז לנתח ולהוציא את העצם הבולטת.

מאחר שמדובר בילד קטן שתקופת ההמתנה של יותר מעשר שנים עלולה היתה לגרום לו נזק [illegible], החליט ד"ר מוריס חסון, מומחה לכירורגיה של היד, לבצע ניתוח בלתי-שגרתי לתיקון המום.

בניתוח פורקו עצמות המרפק והורכבו בצורה תקנית. את העצם שהפסיקה לצמוח חתכו והאריכו בצורה מלאכותית. לאחר סגירת התפרים הורכב מכשיר חיצוני זמני שנבנה במיוחד לילד, המאפשר לו לכופף וליישר את המרפק בלי שהעצם תזוז ממקומה. המכשיר מאפשר להאריך ולמתוח את העצם בהדרגה. פעמיים בשבוע מפרקים אותו ומתאימים אותו על-פי קצב גדילת היד. בשלב הבא מתכוונים הרופאים להשתיל עצם ולהביא את עצמות האמה למהלך התקני. במקביל, יבצע הילד טיפולי פיזיותרפיה, משום שמאז נולד היתה היד מנותקת לחלוטין.

המשטרה ממליצה:

יו"ר ועד עובדי "מזרע" וסגנו – לדין

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

משטרת מרחב הגליל ממליצה להעמיד לדין פלילי את יו"ר ועד העובדים בבית-החולים לחולי-נפש "מזרע" שבגליל המערבי, ואת סגנו, בחשד שתקפו בפראות חבר ועד אחר וגרמו לו חבלות בגופו.

התקיפה אירעה בתחילת פברואר. חבר הוועד, דוד לוי, נתקל ביו"ר הוועד מישל אדרי ובסגנו קלוד ביסמוט, בעת שיצא מחדר המזכירות. על-פי תלונה שהגיש לוי במשטרה, בעטו בו יו"ר הוועד וסגנו, היכו אותו בכל חלקי גופו במכות אגרופים במשך כחצי שעה. שוטר שהגיע באקראי לבית-החולים הצליח לחלץ את לוי מידי תוקפיו. לוי נשלח לבית-החולים הממשלתי בנהריה, ושם אובחנה אצלו חבלה באיזור הבטן. עקב המכות הוא נעדר מעבודתו במשך תשעה ימים.

המשטרה פתחה בחקירה, ותוך זמן קצר הגיעה למסקנה כי יש די ראיות כדי להגיש כתב-אישום נגד יו"ר הוועד וסגנו. בימים אלה הועבר תיק החקירה ללשכת התביעות של מרחב הגליל לשם הכנת כתבי-אישום.

סופר "דבר" מזכיר, כי ועדה של משרד הבריאות אשר בדקה תלונות על מעשים חריגים שבוצעו על-ידי חברי ועד העובדים ב"מזרע", המליצה כבר לפני מספר חודשים להחליף את הוועד לאחר שמצאה כי חברי הוועד נהגו באלימות כלפי עובדים והיו אחראים ליצירת אווירה של טרור בבית-החולים. למרות ההמלצות הקשות, נראה כי מועצת פועלי עכו אינה ממהרת להחליף את ועד עובדים ועד כה לא נקטה צעד ממשי כלשהו כדי לממש את ההמלצות.

מחצית מחברי מועצת מצפה-רמון אינם מתגוררים בעיירה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

שלושה חברים במועצה המקומית מצפה רמון, המהווים מחצית מחברי הקואליציה, אינם מתגוררים כלל בעיירה והם מגיעים למקום רק כדי להשתתף בהצבעות בנושאים חשובים.

השלושה הם סגן ראש המועצה המקומית, ברוך גמני, המתגורר ברעננה, חבר המועצה, מרק אייכלר, שעבר עם משפחתו לבאר-שבע וד"ר נתן גל, אף הוא חבר המועצה, שעקר לאילת ועובד בבית-החולים ע"ש "יוספטל". נוהל זה נוגד את פקודת המועצות המקומיות, הקובע כי מי שאינו מתגורר בתחומי המועצה, פסול מלכהן בה בתפקיד נבחר.

ראש המועצה המקומית, שמואל כהן, אמר בתגובה כי במקרה כגון זה, מאפשר החוק לנבחר ציבור לבדוק במשך שנה אפשרות מגורים בישוב אחר.

שלושת חברי המועצה שאינם מתגוררים בישוב, השתתפו בישיבה שהוקדשה לתקציב והצביעו בעד תקציב גרעוני ושנוי במחלוקת. שני פקידים בכירים נוספים במועצה המקומית, המהווים שני שלישים מוועדת הביקורת של המועצה, אינם מתגוררים בעיירה ולפיכך אין הוועדה מתכנסת.

13 הרוגים, 70 פצועים קשה – בתאונות השבוע

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

13 אנשים נהרגו ו־70 נפצעו קשה ב־56 תאונות-דרכים חמורות בשבוע האחרון. זו עלייה של 117 אחוז במספר ההרוגים לעומת השבוע הקודם ועליה של 20 אחוז במספר הפצועים קשה.

הנתונים משקפים גידול של 24 אחוז במספר ההרוגים בהשוואה לחודש פברואר אשתקד. בחודש הקודם חלה עליה של 56 אחוז במספר ההרוגים בהשוואה לינואר אשתקד.

המורים העל-יסודיים מאיימים בשיבושים

מאת יעל פישביין, כתבת "דבר" לענייני חינוך

ארגון המורים העל-יסודיים מאיים בשיבושים אם תתקבל עסקת הבילה במשק. יו"ר ארגון המורים העל יסודיים, שושנה בייר, שיגרה מכתבים למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ולשר האוצר משה נסים, ובהם הודיעה כי ארגונה מתנגד לעסקת הבילה במשק, היות שזו תביא להמשך הקפאת שכר המורים העל-יסודיים.

בייר הזכירה כי המורים כבר קופחו לעומת עובדים במגזר הציבורי בחוק ההסדרים לשעת חירום במשק בשנת 85 והמשך המצב יביא להתגברות תהליך נטישת כוחות הוראה מיומנים ומוכשרים את מערכת החינוך העל יסודית. תהליך זה הביא למחסור חמור במורים למדעים ולאנגלית שעזבו עבודתם בגלל שכר ירוד ותנאי עבודה קשים "לאור זה מטעמים מקצועיים ולאומיים ארגון המורים העל-יסודיים לא יעמוד מהצד אם תתגבש עסקת הבילה במשק", כתבה בייר.

גוראל על כרכרה, בובות ותחפושות – בתהלוכת ארכיפרחיטורה בחיפה

מאת אריאלה [illegible], "דבר"

מבצע-הארכיפרחיטורה [illegible] שנה על-ידי עיריית חיפה בשיתוף עם המכללה לאמנות של ויצ"ו בעיר, יגיע ביום חמישי הקרוב ב־3 אחה"צ.

בראש המבצע יסע בכרכרה מקושטת ראש העירייה אריה גוראל בתלבושת מלכותית של אחשורוש. דידי וצילה מנוסי שיזהו השנה אדריכלי הארכיפרחיטורה יהפכו אותה לאירוע אקסטואלי, המסע יכלול תהלוכה גדולה של בובות ותחפושות שהכינו סטודנטים לאמנות, בתי-ספר, תנועות נוער, מתנ"סים ובתי נוער.

דו"ח לפידות לחקירת הדליקה – יוגש הבוקר

ביקורת קשה ומסקנות אישיות כלפי מנהלי חוות הגז וחב' הגז

מאת יוסף מיטלסקי, סופר "דבר"

דו"ח הוועדה לבירור הדליקה במתקני הגז בקריית-אתא, בראשותו של אלוף (מיל') עמוס לפידות, יוגש הבוקר לפני ישיבת הממשלה, לראש הממשלה ולשר האנרגיה והתשתית, משה שחל.

הדו"ח מתייחס לדליקה שפרצה במוצאי-שבת ב־30 בינואר השנה במתקני "פזגז" וכובתה כעבור ארבע שעות, לאחר שפונו מקרבת מקום 3000 תושבי קריית-אתא ושני אנשים נפצעו. היה חשש להתפוצצות מתקני הגז והתפשטות האש לעבר בתי הזיקוק הסמוכים לחוות הגז.

לסופר "דבר" נודע, כי הדו"ח ביקורתי ביותר וכלולות בו מסקנות אישיות כלפי הקשורים בניהול המתקן וכלפי חברות הגז.

הדו"ח ממליץ לרכז את כל הסמכות והאחריות לנושא הגז בישראל בידי משרד האנרגיה. כיום מתחלקות הסמכויות בין מספר רב של משרדים כגון משרד הפנים האחראי לשירותי הכבאות, משרד התעשייה והמסחר, משרד העבודה והרווחה שבסמכותו להוציא רשיונות הנוגעים לבטיחות העבודה ועוד. הסמכויות של משרד האנרגיה בתחום הגז מצומצמות ביותר. הדו"ח קובע שחלוקת הסמכויות משפיעה בשלילה על נושא הבטיחות של מתקני הגז למיניהם.

בדו"ח נמתחת גם ביקורת קשה על דרכי הטיפול בנושא הגז בישראל ולגבי המתקן בקריית-אתא במיוחד. חמורה ביותר היא הביקורת נגד חברות הגז וחוסר הרגישות שלהן לשלום הציבור.

בנות יותר תוקפניות מבנים – טוענים חוקרים

(עתים). – בקרב בנות קיימת יותר נטיה לתוקפנות שלילית מאשר לבנים – כך עולה ממחקר שערכו רבקה איצקוביץ' ושלמה רומי מבית-הספר לחינוך באוניברסיטת בר-אילן.

לדברי החוקרים, הסיבה נעוצה בתגובות התוקפנות אצל בעלי מוקד שליטה פנימי שתגובתם תתחלק לשניים: אם התוקפנות, לדעתם, תסייע להם להשיג את מבוקשם אזי תגובתם תהיה תוקפנית ואם לאו, יגיבו באיפוק.

שני בני 9 הניסו גבר כבן 30 שניסה לאנוס חברתם למשחק

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

שני תלמידים כבני 9, תלמידים במוסד חינוכי בפרדס-חנה, הצילו שלשום בשעות אחה"צ את בת כיתתם מאונס, לאחר שהצליחו להבריח את תוקפה אדם כבן 30.

בשעות הצהריים שיחקו שלושת התלמידים ליד בניין בית-הספר בו הם לומדים, כאשר לפתע הגיח לעברם גבר, גרר את הילדה הצידה, השכיב אותה על הקרקע והוציא את איבר מינו. חבריה למשחק החלו לצעוק לעזרה, ואחד זרק אבן לעבר התוקף. האיש נבהל, רכס את מכנסיו ונמלט מן המקום.

הורי הילדה המותקפת הגישו תלונה בתחנת המשטרה בזכרון-יעקב. החוקרים גבו עדויות גם משני התלמידים האחרים ופתחו בסריקות נרחבות. אתמול בבוקר נעצר תושב פרדס-חנה כבן 30 כחשוד בביצוע המעשה, לאחר שזוהה על-ידי הילדים.

משמר החופים חילץ בשלום שניים מהגליל

טיול ביאכטה הסתיים בלב ים עם מפרש קרוע ובלי דלק

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

יאכטה [illegible] בידי שני ישראלים תושבי הגליל המערבי, [illegible] ביום ו' בבוקר [illegible] מפרשה נקרע [illegible] [illegible] של ישראל.

[illegible]

ביה"ד לעבודה הורה להשעות מכתבי-הפיטורים ב"תדיראן"

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

בית-הדין האזורי לעבודה בתל-אביב פסק בסוף השבוע שעבר, כי לא יבוצעו פיטורים בחטיבת הקשר של חברת "תדיראן" אלא רק לאחר החלטתם של הבוררים שמונו על-ידי ועד העובדים וההנהלה.

בצוות הבוררים יהיה תא"ל (מיל') אמיר (מעוז) המייצג את ועד העובדים, והבורר השני הוא גם נציג של לשעבר מנכ"ל "אלישרא" שייצג את ההנהלה. מעריכים שעבודת הבוררים תארך כשלושה שבועות.

הבוררים אמורים להחליט לגבי כוונתה של הנהלת "תדיראן" לפטר 350 מעובדי חטיבת הקשר של החברה בחולון. 250 עובדים כבר קיבלו מכתבי פיטורים, ובעקבות זאת, נקטו עובדי חטיבת הקשר עיצומים וקיימו הפגנות אלימות במפעלים ובמשרדי "תדיראן" בגבעת שמואל. בית-הדין לעבודה קבע כי עד סיום עבודתם של הבוררים יושעו מכתבי הפיטורים.

תנובה אקספורט

הרינו להודיע לציבור המפרסמים כי מועד פרעון הון חוזר שחל בין 1–3 למרץ 88 נדחה ל־5 במאי 88.

הצ'קים שניתנו למטרה זו יוקפאו עד לתאריך הפרעון החדש.

באשר לשטרות הס ייפרעו ב־31 למרץ 88 ויחודשו למועד הפרעון החדש.

הנהלת תנובה אקספורט

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
ועדת פרס העבודה

טקס חלוקת פרס העבודה של ההסתדרות ע"ש מ. נמיר

בהשתתפות:
ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות
משה קצב – שר העבודה והרווחה
שלמה להט – ראש עיריית תל־אביב־יפו

בתכנית:
★ ברכות ★ הענקת הפרס
★ מסכת אור־קולית ★ תכנית אמנותית

הטקס יתקיים ביום ב', י"א באדר תשמ"ח, 29 בפברואר 1988,
בשעה 16.30 – באולם הסתדרות המורים, רח' בן סרוק 8 ת"א.

נולדה לנו בת
ניליי
אחות לאיילת
נכדה
לשלום ונחמה עומרי
ולסוזי דהאן.
ניו־יורק, 16.2.88 יוסי ומירי דהאן

קדמוניות היהודים
יוסף בן מתתיהו (יוספוס פלביוס)

3 ספרים ב־2 כרכים המכילים תולדות היהודים הקדומים על פי המקרא, ועד לתקופה המתוארת בספרי עזרא, נחמיה ומגילת רות.

דברי ימי הבית השני משיבת ציון ועד פרוץ מלחמת היהודים ברומאים בשנת 66 לספירה.

נכס תרבותי לכל בית בישראל.

מחיר קטלוגי 85 ש"ח כולל מ.ע.מ.
למנויי "דבר" 64 ש"ח כולל מ.ע.מ.

המעוניינים לרכוש את הספרים, ישלחו לספרית "דבר" 2 צ'קים בסך 32 ש"ח כל צ'ק ויקבלו בדואר חוזר את הספרים.

לכבוד
ספרית "דבר"
ת.ד. 199
תל־אביב
אני מבקש לרכוש את 2 הכרכים של קדמוניות היהודים.
רצ"ב 2 צ'קים ע"ס 32 ש"ח כל צ'ק לפקודת "דבר" נא שילחו אלי את הספרים לפי הכתובת הרשומה:

שם ומשפחה ____ עיר ____ רח' מס' ____ מיקוד ____
חתימה ____ תאריך ____

עיריית תל־אביב־יפו

טקס הסבת שם דרך חיפה לדרך מרדכי נמיר

ע"ש מרדכי נמיר ראש עיריית ת"א־יפו,
ציר ישראל ברוסיה, מזכ"ל ההסתדרות, שר העבודה
ביום שני, י"א באדר תשמ"ח (29.2.88) ב־11.00
בסמינר הקיבוצים, דרך חיפה 149, תל־אביב.
ישאו דברים:
– ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות
– שלמה להט – ראש עיריית ת"א־יפו
– ח"כ דב בן מאיר –
יו"ר ועדת השמות והנצחה בעיריית ת"א־יפו.
– הבר"ז קאופמן – מזכיר מועצת פועלי ת"א יפו
הציבור מוזמן.

יקירנו
ישראל קרבי
נפטר בשיבה טובה
ההלוויה תתקיים ביום ראשון י' באדר תשמ"ח 28.2.88
בשעה 11.30 בבית העלמין קרית שאול
יושבים שבעה בבית צבי קרבי רח' רביבים 15 ת"א
בניו: נתנאל וצבי
ומשפחותיהם

ביום שני י"א באדר תשמ"ח 29.2.88
במלאת שנה לנפילתו של בננו – חברנו
רמי בן־צבי (הכמון) ז"ל
נעלה לקברו בשעה 15.30
בשעה 16.15 נתייחד עם זכרו בחדר האוכל
אוטובוס ייצא בשעה 13.30 על יד ביטוח לאומי כפר־סבא
לקיבוץ עין חרוד מאוחד.
המשפחה
ובית עין חרוד מאוחד

במלאות 30 לפטירתה של יקירתנו
סוניה נבון ז"ל
נפקוד את קברה ונתייחד עם זכרה ביום שני י"א אדר
תשמ"ח 29.2.88 בשעה 3.30 אחר הצהרים
נפגשים ליד השער החדש בבית העלמין חולון בתיים
המשפחות: נבון – שטיינר וברוש

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
זליג סוברל ז"ל
נעלה לבית העלמין לאזכרה ביום שלישי
י"ב אדר תשמ"ח 1.3.88 בשעה 4.00 אחה"צ.
לאחר האזכרה נתייחד עם זכרו במועדון לחבר ביפעת
המשפחה ובית יפעת

לעבי, ומשפחת אשכנזי
ולקיבוץ בית־השיטה
אתכם באבלכם במות האב
יקותיאל
קיבוץ בית זרע

למייק זידנר ומשפחתו
לסלו שרף ומשפחתו
משתתפים בצערכם העמוק על נפילת
אמיר ז"ל
בית הארחה
נוף גינוסר

יחד עם המשפחה אנו אבלים
על מותו של חברנו
יצחק פלדמן ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף הקסטל
ההנהלה, העובדים והגימלאים

לשינשטיין ריבה
איתך באבלך על מות
אימך ז"ל
הנהלת תנובה אקספורט
ועובדיה

דבר היום

לנתק את השעונים

מסעו של שר-החוץ ג'ורג' שולץ לישראל ולמדינות ערב מתנהל סיבובים-סיבובים, כמחוג בשעון מסורתי, לא דיגיטאלי. מחוג-השעות האיטי, יחסית, נע משמיר לפרס לרבין ובחזרה, מירושלים לרבת-עמון, לדמשק ובחזרה. התקדמות ממשית, אם תהיה, תיחשף רק בסיבובים הבאים. אך בה בעת, בתיקתוק חרישי יותר אך מתמיד ועיקש לא פחות, נע גם מחוג-השניות, ההולך בשטחים ומוקרן מהם – בתצלומים ובהלקאה – לישראל ולעולם.

את מסע שולץ קל להכשיל. יכולים לעשות זאת המלך חוסיין, הנשיא אסד והמזכ"ל גורבאצ'וב וגם ראש הממשלה שמיר. כולם יודעים כי השעונים בוואשינגטון יוחלפו בחורף הבא. ישראל אינה יכולה ללמד אחרים מה כדאי להם לעשות. אבל היא צריכה לפעול לפי מיטב השיפוט המוסרי והמעשי שלה, שכיוונו מוכרח להיות ניגוד למחוג-השניות הגרסני, המכרסם בנפשות בניה ובמשענתה המדינית בעולם.

ההתפתחויות החמורות של השבוע שעבר בשומרון – הלינץ' שבוצע באיש מקומי ששיתף-פעולה עם השלטונות והאלימות המזוויעה שהפעילו ארבעה חיילים כלפי שני נערים שנלכדו לאחר שרגמו את הסיור הצה"לי – הוללו הסלמה נוספת בעימות הכוחני בשטחים. מעימות זה אין שום צד יוצא נשכר. הפלשתינאים אמנם מקדמים בהדרגה הכרה עולמית בנחישותם למרוד בשלטון זה, אך גם מחזקים את התחושה שאם יינתן להם לנתץ את עיניהם במרידיהם, יכוננו ישות שמטוטלתה תנוע בין אנרכיה לעריצות.

תגובת פיקוד צה"ל על חשיפת אלימותם של החיילים היתה עד כה חלקית. שכן, הפרשה לא הגיעה לידיעת הפיקוד הבכיר בצינורות-הפיקוד, אלא באמצעי-תקשורת זר ומההדים שעוררו שידוריו. משהו בסיסי לקוי הן במשמעת החיילית הן בנוהלי-הדיווח, אם אירוע כזה יכול להתרחש ולהגיע לידיעת אלוף הפיקוד רק באמצעות סי.בי.אס (ואם כך, צריך צה"ל לעודד נוכחות צוותי טלוויזיה בשטחים ולא להירתע מפניה) – יום או יומיים בלבד לאחר הפצת איגרת הרמטכ"ל למפקדים ובה הבהרת האיסור על מעשים כאלה.

ראוי גם לשאול את הפלשתינאים היכן הם, אם אינם באים לפגישה עם שולץ המעמיד את כיבוד זכויותיהם במפלס דומה לזה של דאגה לבטחון ישראל. ואת שמיר וחוסיין צריך לשאול היכן הם, כשדרושה מדינאות מרחיקת-לכת לניתוק השעונים מפצצת-הזמן המזרח-תיכונית, המתפוצצת שעה-שעה ותמשיך לעשות זאת גם לאחר שיצא שולץ מהאיזור ולגימלאות.

הכאן והשם

מאת שמשון ארד

הנסיון של הדני, במאמרו "כאן" ("דבר", 23.2.88) להרצות ברבים משנה ערוכה של בדלנות ישראלית ולתחום תחומים של המותר והאסור בדיאלוג בין היושבים כאן והיושבים שם, מביא אותי להעיר כמה הערות של ידידה:

בעיני, העם היהודי החי במצבות האפורות והעזובות בבתי הקברות של וארשה וקראקוב, או בעמודי הזיכרון של מחנות ההשמדה, והעם היהודי שחי בקהילות בוסטון, מוסקווה או בירושלים – אחד הוא. אינני מחלק אותו ליהודים עם זכויות מלאות וליהודים עם זכויות מוגבלות. בעלי הזכויות החלקיות בברית הזאת הפכים הרי בקיום לתושבים, לחיילים ולחללים. בשנות השלושים והארבעים התפללנו שהרב היהודי מניו-יורק והעסקן הציוני מפילדלפיה יפגינו למען ההעפלה וישאו ברמה את נס המאבק על העליה וההתיישבות בארץ ישראל, גם כאשר הרב ממנהטן והעסקן מפילדלפיה המשיכו לחיות באוצרות הברית וגם כאשר בתוך הישוב היהודי בארץ ובקרב התנועה הציונית הדעות היו חלוקות.

מי שמאמין באחדות ישראל אינו רשאי להציב גדרות בין היושבים כאן והיושבים שם. לא יכול להיות דרישה בכיוון אחד ולא יקום חוזן משותף אם על נושאים מסוימים יוטלו חרמות. החוקים החלים על אזרח ישראלי אינם חלים, כמובן, על יהודי שהוא אזרח ארה"ב או קנדה. אבל כשם שבאנו אל היהודים בשיקאגו או במונטריאול ואמרנו להם שיראו עצמם שותפים [illegible] רשאים אנו לומר להם שיראו עצמם שותפים בויכוח הלאומי הקריטי ביותר בתולדות הציונות: האם תהיה זאת מדינה יהודית או תהיה מדינה דו-לאומית על כל המשתמע מכך? מדוע עלינו לקבל את עקרון ההפרדה בין יהודים שמותר להם לדאוג וגם לצעוק חמס, לבין יהודים שמותר להם אמנם לדאוג, אך נשללת מהם זכות הזעקה. כל העוצמה שנבנתה כאן נוצרה מתוך שילוב של מה שנעשה כאן ומה שהתייצב לצדנו שם. אם תתאורר חלילה הדוקטרינה שקיימים בעצם שני עמים, זה היושב בישראל וזה החי שם, איבדנו לפחות את מחצית הפוטנציאל של הישות היהודית החדשה שקמה בארץ הזאת במאה השנים האחרונות.

לסופרים יהודים בישראל מותר לכתוב בעתון המופיע בירושלים ובעתון המתפרסם בניו-יורק. יש אמנם לקהילות יהודיות רבות באמריקה עתונים משלהן, אבל אופיים של החיים באמריקה הוא כזה ש"ניו יורק טיימס" הוא בעצם בטאונם של יהודי ניו-יורק כפי שהוא כזה לשאר אזרחי אמריקה. על הסופרים הישראלים הממליצים, בין בתל-אביב ובין בניו-יורק, על הקמת מדינה פלשתינאית, חולק אני ובמאבקי נגדם לא אחסוך כל מאמץ של הפרכה ושיכנוע. אבל אני מוכן לעמוד על זכותם – כעל זכות אחרים – לקרוא ליהודי אמריקה לא להשתתק כאשר ניצבים אנו על פרשת דרכים חשובה כזאת. מובן שהויכוח יוכרע כאן, אבל הוא יוכרע על פי מכלול של שיקולים ואילוצים. המאבק על נפשם של אלה שיצטרכו להחליט מושפע היום ויהיה מושפע בעתיד מתחושת הכוח או מתחושת החולשה, מרחפי הבדידות או מתודעת האחווה, מרצון החיים או מפיתויי הבריחה מהמציאות. מאחר שהמערכה היא הן על הבטחון והן על טעם החיים, הן על אופייה של המדינה והן על תרבות חייה, מדוע נפסול את ידם המושטת של אלה המבקשים, כמונו, שזאת תהיה מדינה יהודית, אור לגויים ולא מדינה העלולה תוך תריסר שנים לאבד הן את אופיה היהודי והן את ערכיה הדמוקראטיים? אלה החותרים לדמות אחרת של חיינו בארץ אינם צריכים להירתע או להתבייש מהניסיון לגייס בני ברית למעורבות יתר, לביקורים, להשקעות, ללימוד העברית ולעליה. נכון שיש לנו חשבון ארוך עם יהודי אמריקה. אילו היו מפרישים מדי שנה עשרים אלף מדענים ומהנדסים, חלוצים ואמנים, סופרים ולמדנים, היה הכל נראה אחרת.

נציגים ישראלים, מכובדים יותר ומכובדים פחות, מטיפים כבר שנים ליהודי אמריקה את "אהבת ציון" מבית מדרשם הם. חלקם הטיפו ומטיפים גם ל"אשמת שומרון", ויש מהם שנשמעו ונשמעים היום כנביאי שקר. רשאים אפוא נציגים אחרים של ישראל, סופרים ושאינם סופרים, לבוא ולהציג ליהודים באמריקה את הדילמה האמיתית שכולנו, אנחנו והם, עומדים בפניה. להציג ולבקש הבנתם. ההכרעה תיפול כאן, אבל טוב אם יעמדו לצידה גם יהודים טובים ורבים שם.

הכיס, הכידון, הקיבה והמוטיווציה

מאת טדי פרויס

מבחינה אובייקטיבית מצב המשק הישראלי, בלחץ השיבושים מחמת המהומות, טוב יותר משל המשק בגדה וברצועה; אך מבחינת הנכונות לסבול ולהקריב, ספק אם הצד הישראלי הוא החזק יותר

הגנראל בארקר והרוזן קאבור טעו כשאמרו, הראשון כי המקום הרגיש ביותר (של יהודים) הוא הכיס והשני כשקבע, כי עם כידונים אפשר לעשות הכל לבד מלשבת עליהם: הוכח בעליל כי עמים, יהודים ואחרים, הנאבקים על חירותם מוכנים לקרבנות כספיים, וכידונים אי אפשר לאכול. לעומתם צדק הטריבון הרומאי שהמשיל לפלבאים שיצאו מהעיר כדי לשבות, את משל הקיבה: יום אחד התמרדו כל איברי הגוף כנגד עצלנותה של הקיבה וחדלו לפעול, כולל הפה שפסק לבלוע. חלתה הקיבה אולם יחד עמה חלו כל שאר חלקי הגוף. מסקנה: כל איברי הגוף תלויים זה בזה ואם אחד מתמרד או שובת, גם השאר סובלים.

שלוש האימרות הנ"ל משתקפות במאורעות האחרונים בשטחים. הערבים מסתכנים בכיס, עם כידונים אי אפשר לעשות הכל ואם הגיבנת, היבלות והפוליפ באוזן מתמרדים, כואבים גם האיברים הבריאים.

שביתת המסחר והעבודה בשטחים פוגעת כמובן בתושבים שם, אך יחד עמם נפגעים הספק, היצרן והמעסיק בישראל. חרשתנים קובלים כי פועליהם לא מגיעים לעבודה ובמקביל נסוג מחזור מכירותיהם: ספקים אומרים כי הם תקועים עם מלאים כיוון שבגדה וברצועה לא קונים, או כמעט לא קונים. נמצא כי הכלכלה נפגעת מצד הביקוש וההיצע כאחד, ובהתאם למשל הרומאי, זה מובן מאליו.

האם היקף השביתה גורם להפרעות של ממש? הנתונים מורים שכן, גם אם חלק מהבכיות והיבבות נועד להכשיר את הקרקע לחליבת הקופה הציבורית. בגדה ובעזה מתגוררים למעלה מ-1.4 מיליון תושבים שהכנסתם הפרטית הגיעה ב-1986 לכדי שלושה מיליארד שקל. סכום זה הוא אומנם רק שבעה-שמונה אחוזים מהתוצר הישראלי אך בכל זאת שלושה מיליארדים. כרבע מהסכום הזה מקורו בשכר ששולם לפלשתינים תמורת עבודתם בישראל. חלק נוסף מההכנסה בשטחים, ואין אומדנים ברורים כמה, מופק מעבודות בקבלנות-משנה בשביל מפעלים וחברות ישראליים. בכסף שהרוויחו, בישראל וממקורות אחרים, קנו תושבי עזה ב-346 מיליון דולר ואנשי הגדה ב-451 מיליון סחורות מישראל. סכומים אלה היו כ-11 אחוזים מהיצוא הישראלי באותה שנה, 1986. אם תושבי השטחים ימעיטו לקנות ויעבירו חלק מקניותיהם לספקים אחרים – ירדן למשל – ויצמצמו בכך את רכישת המוצרים אצלנו, נאמר ב-50 אחוז, יקטן היצוא, וכתוצאה מכך כנראה גם הייצור, בכדי 400 מיליון דולר. במקביל, אם ייעדרו מחצית העובדים הבאים כל בוקר מהשטחים, ייפגע גם הייצור בישראל. זו אינה מכה קשה מנשוא אך בכל זאת בעייה בישבן בתוספת מריטת אחוז.

אין צורך להזכיר כי אותן תוצאות, בנגאטיב, יורגשו גם מעבר לקו הירוק, ומבחינה מסוימת ביתר שאת. הפסד כלכלי כולל של, נאמר, רבע מיליארד דולר יגרע מהתוצר הישראלי כאחוז אחד בלבד; תוצר השטחים לעומת זאת יסבול נסיגה של 11 אחוזים, שיעור שיכול לחולל משבר של ממש. אלא שבכלכלת הגדה, בעזה פחות, טמונים כמה וסתים. בניגוד לעזה יש לה קשר עם ירדן, מדיני וגיאוגרפי, שיכול להקהות את המכה. אפשר לקנות סחורות מעבר לגשר וגם ללכת לעבוד שם, בתנאי שיש כסף בגדה, שיש מקומות עבודה בירדן ושישראל אינה מנתקת קשר זה. בנוסף לכך, רוב המשפחות בגדה הן בעלות חלקת אדמה בגודל זה או אחר שניתן להתפרנס ממנה בעת מצוקה. יתעוררו בודאי קשיי שיווק אך גם אם כאלה יצוצו, חרפת רעב לא תשתרר, בניגוד לעזה היותר פגיעה.

באשר לכסף, הרי אשתקד חסכו תושבי השטחים כ-300 מיליון דולר, כלומר הצטבר "שומן" מסויים. הנעלם הוא כמה מסכום זה הושקע (כנראה הרוב) וכמה הופקד בבנק או הוטמן בכד. כסף שהושקע אינו רלוונטי לעת מצור כי מבנים, חממות ומערכות השקיה אינם בני-המרה במזון או במזומנים. לכן יש למחוק את ההשקעות ממלאי הברזל לעת חירום. נותר רק החיסכון הפיננסי ועליו כאמור אין הרבה מידע. אולם הפלשתיני הממוצע מסתפק במועט, אינו תובעני-מפונק וכפי שהתחוור לאחרונה, בעל מוטיווציה גבוהה. הכיס מסתבר אינו המקום הרגיש שלו והוא יעכל מחסור ביתר קלות משאנו נוטים לחשוב. מי שחשב בשלהי שנות ה-60 כי התלות של השטחים במשק הישראלי היא תלות חד-צדדית, מסתבר שטעה. כמו במשל הקיבה, האיברים תלויים ושלובים זה בזה ואם אחד ניזוק גם האחרים סובלים. מבחינת המצב האובייקטיבי המשק הישראלי מצוי במצב טוב הרבה משכנו העני, אך מבחינת הנכונות לסבול ולהקריב, ספק אם הצד הישראלי הוא החזק יותר. ראה יבבות ויללות היצרנים והסוחרים מצד זה של הקו הירוק.

הלקח המר

מאת עליזה ולך

אם יעמידו החוגים המתונים בציונות הדתית אישים, שישתכנעו בצורך להירתם לעשיה פוליטית, יש למפלגה דתית יונית סיכוי אלקטוראלי

עם ידידים כמו שיש למפד"ל בקהילייה האקדמית הדתית היא אינה זקוקה לאויבים שיש לה בממשלת האחדות. ראשי הליכוד ומפלגת העבודה רק התעלמו מפנייתו של השר זבולון המר להכליל נציג של המפד"ל בדיוני הקבינט המדיני סביב יוזמת שולץ. לעומת זאת, ברב-שיח באוניברסיטת בר-אילן בסוף השבוע שעבר הטיפו לפיחות כוחה האלקטוראלי. בוויכוח בין כמה מהמשתתפים בדיון על סיכוייה של מפלגה דתית יונית היו שסברו שגם מנדט אחד יספק אותם והיו שטענו כי במנדט אחד לא די. אם מפלגה דתית יונית תגזול מנדט

מנהיג המפד"ל זבולון המר
אובדן האמינות כלפי חוץ ופנים

מהמפד"ל זאת תהיה מצווה, הביע את דעתו פרופ' יעקב לווינגר, אחיו של הרב משה לווינגר.

אף שהרב-שיח ב"בר-אילן" ריתק אליו רק כמה עשרות מאזינים, לא היה אפשר להימנע מהתחושה שרובם מואסים במפד"ל ומייחלים לאלטרנטיבה בדמות מפלגה דתית יונית. נציג המפד"ל ברב-שיח, המזכיר המדיני שאול יהלום, ניסה להדוף את דברי התוכחה, אך בסוף-הכול התבצר בקו הגנה פרוץ: במצבה של המפד"ל כיום מפלגה דתית ציונית נוספת היא מותרות, שכן היא תצמח על חורבנה של המפד"ל ותשגר לכנסת רסיסי מפלגות. מה שלא הבין שאול יהלום הוא שכבר עכשיו המפד"ל היא רסיס, לפחות מן ההיבט של משקלה הסגולי, הן לגופה והן במעמדה בממשלת האחדות.

אין טעם להתחשבן עכשיו עם המפד"ל על האוריינטציה הליכודית שלה, שהביאה לפיחות כוחה האלקטוראלי לכדי שליש במרוצת שלוש קדנציות. האולם יש טעם להטיח בפניה את עגישתה על אי-הפקת לקחים לפני הרכבת הקואליציה הנוכחית. זבולון המר יכול לנופף עד מחר בתפקידו המרכזי בהקמת ממשלת האחדות, עקב סירובה של המפד"ל להצטרף לממשלה צרה עם מפלגת העבודה. את פירות החלטתו השגויה הוא מעכל עד היום, ביסורים. הליכוד אינו גומל לו על המצווה הזאת, ואילו מפלגת העבודה נוטרת לו על כך. ובינתיים מתכרסם חוסנה הפנימי של המפד"ל בגלל שורה של שגיאות מביכות.

בשבוע שעבר חזר המר על פנייתו לראש הממשלה ולממלא-מקומו בדרישה שיצורף נציג של המפד"ל לקבינט המדיני, שידון בתוכנית המדינית לקראת בואו של שולץ. "אם ממשלת האחדות אינה מסוגלת לגבש עמדה אחידה, ייתכן ואין טעם בממשלה כזו", הוסיף המר, "אם המפד"ל לא שותפה בגיבוש עמדה מדינית ייתכן שאין טעם בהשתתפותה בממשלה". את הרישא של קובלנת המר אפשר להדוף בקלות. נניח ששמיר ופרס היו מתאמים סביב ההסכמה לצרף שר של המפד"ל, בעמדת משקיף, לקבינט, אלא שהיו בוחרים בשר יוסף שפירא – האם היה בא המר על סיפוקו? מיותר להשיב על השאלה הזאת, ואפילו הנימוק הסכבי על שהוגו של שפירא ברוח-אמריקה אינו מסייע למפד"ל.

אלא שלא זה העיקר. העיקר הוא ה"איום" על פרישת המפד"ל מהממשלה. למי ששכח נזכיר דברים של המר עצמו לפני פחות משנה. כשנשלח ארנס אל שולץ, באפריל 1987, לסכל את מעורבותו של מזכיר המדינה בקידום תהליך השלום על פי "מסמך לונדון", שהה בוואשינגטון גם ח"כ רפי אדרי, שהשתדל בחוגי הממשל בגיוס תמיכה במהלך. לא בפעם הראשונה, וגם לא האחרונה, דיברה ממשלת ישראל כלפי חוץ בשני קולות. השר זבולון המר התבקש להגיב על התופעה ביומן החדשות של קול ישראל בצהרי יום ו' וה"דבק" של ממשלת האחדות הגדיר את המצב כבלתי-נסבל וכעילה אפשרית לפירוק ממשלת האחדות. האם הבהיר [illegible] את מה שאמר והסתפק בכך.

והוא נשאר עקבי באמירותיו המשודרות. ביום ה' האחרון שוב התראיין המר ביומן החדשות של הצהריים, בעקבות תביעתו ואיומו. והנה מה שאמר בתשובה על השאלה אם האיום רציני: "האיום של פרישת המפד"ל אינו איום רציני מפני שממשלת האחדות הלאומית אינה נפגעת מפרישת מפלגה קטנה. זה בא לבטא מחאה. לאיום יש חשיבות עתידית באשר לתרומתה של המפד"ל לאחדות לאומית עתידית". וכששאל המראיין אם יתמוך בהקדמת הבחירות, השיב המר: "אם הממשלה הזאת אינה מסוגלת להידבר בינה ובין עצמה, יש מקום לשקול הקדמת הבחירות". לפני עשרה חודשים איבחן המר בעצמו שהממשלה הזאת אינה מסוגלת להידבר בינה ובין עצמה, מדוע איבד זמן רב כל כך עד שהביע תמיכה בהקדמת הבחירות? מפני שהמר, כמו פוליטיקאים רבים, בוחן את צרכי הכלל על-פי צרכיו שלו, וכפי שאמר הוא עצמו גם הפעם "האיום אינו רציני".

המר ועמיתיו בהנהגת המפד"ל אינם מודעים די לאיבוד האמינות שלהם הן כלפי חוץ והן כלפי פנים. כלפי חוץ כבר אין למפד"ל שום השפעה, ועל כך היא יכולה לבוא בטענות רק אל עצמה. כדי לשקם את מעמדה זקוקה המפד"ל להשבת האמינות בקרב ציבורה שלה, וגם את המאמץ הזה היא מחמיצה. באיחודה עם מצ"ד, או כהגדרתה "החזרת הבנים האובדים הביתה", ראתה המפד"ל בשורה גדולה. הסקרים אינם מסמנים את פרעון ההשקעה הזאת. הסקר האחרון שהזמינה אצל חנוך סמית, שבדק את עמדות הציבור בדצמבר האחרון, אינו מבטיח לה יותר מחמישה מנדטים, כמכסתה כיום. לעומת זאת, הולכים וגוברים הקולות התובעים אלטרנטיבה מפני שנואשו משיקומה האמיתי, המוסרי-ערכי. הבעיה של הללו, לא תאמינו, היא שמובילי המהלך אינם מעוניינים בפוליטיקה. אם יעמידו החוגים המתונים אישים שישתכנעו שעליהם להירתם לעשייה הפוליטית, יש למפלגה דתית יונית סיכוי אלקטוראלי. רק הלקח המר – פשיטת-רגל ופירוק – יבהיר למפד"ל שיש אבל ואין הבל.

השתקפות

מאת נתן רוטנשטרייך

הטענה נגד קטעיות התמונה המוקרנת אי-אפשר שתוביל אותנו לטענה שהקטע סולף. מה שהתמונה מבקשת ללמדנו הוא שכאן ועכשיו יש שריפה ומן ההכרח לטפל במה שעולה ברגע זה, היינו הך מה היה ומה יהיה

תקפותה של האמירה "חייב אתה לראות זאת כדי להאמין בכך" מוזמנה התנסות וההתנסות מאשרת את תוקפה של אמירה זו. אחת הטענות הרווחות ביותר אצלנו כיום היא הטענה נגד כלי-התקשורת במערב וביחוד נגד הטלוויזיה. אכן, כאשר אתה מתנסה בצפיה במרקע אתה עומד על כך שהמאורעות במדינת ישראל ובשטחים תופסים מקום בולט במה שמוצג על המרקע. לעולם חייב אתה להודות, שמה שמוצג אינו ציור אבסטראקטי אלא הוא תצלום וכל תצלום הוא קטעי, בין שהוא נעשה ברשות היחיד ובין שהוא עניין לצפיה ולראווה ברשות הרבים.

התצלום, ככל שהוא תופס מקום בולט, מופיע בהקשר של תצלומים אחרים, ואפשר לתהות כיצד משפיעה הצפיה בתצלום מניקרגואה או מסרי-לנקה על הצפיה בתצלום של המציאות שלנו. הקטעיות של התצלום מתוחזקת על-ידי המהירות והרגעיות של מה שניתן בכלי-התקשורת, והצד המילולי, המלווה את מה שניתן כמראה עיניים, גם אם הוא מוסיף קטע כלשהו, אין בו, לעתים קרובות, להציע ממדים רחבים יותר, קל וחומר עמוקים יותר.

אמנם יש גם בירורים בעתונים ובכתבי-עת. הללו הם לפרקים שקולים ומאוזנים יותר, והם באותה עת עצמה נותנים ביטוי להשקפה המלווה את הבירור שבכתב, בין שההשקפה היא מנוסחת ובין שהיא סמויה. אפשר להזכיר שתי דוגמאות: הכותבים, וזה בנבדל מהצלמים, מזכירים את הדין-וחשבון של ועדת פיל ומציעים שיטה להצבעותיה: בכך עולה לא רק מימד היסטורי אלא גם מימד השקפתי. או דוגמא אחרת: "אקונומיסט" מפרסם בשער של גליונו תמונה של חייל ישראלי נח, ומלווה את התמונה בפסוק מדברי הושע: "כנער ישראל ואהבתו". במאמר המוקדש לנושא מבקש "אקונומיסט" להבליט את דיוקן הנעורים של מדינת ישראל וטוען, שדיוקן זה נשחק על-ידי המאורעות. הוא אינו רומז לפסוקים אחרים שבספר הושע, שהם פחות אידיאליים, אבל הוא רוצה כאילו להזכיר גם לנו את החיוב הטבוע בדיוקן הנעורים של עצמנו.

גם אם נטען שיש סילוף בתמונה המוצגת, הרי אי-אפשר לטעון שהסילוף הוא בקודה של התמונה עצמה. הסילוף, אם יש כזה, הוא בהיעדר ההקשר. אולם ההקשר אינו חד-משמעי, והלקח שהתמונה מבקשת להציגו הוא שיש משקל גם לקטע, יהיו סיבותיו במציאות אשר יהיו. הטענה נגד הקטעיות אי-אפשר שתוביל אותנו לטענה שהקטע סולף. מה שהתמונה מבקשת ללמדנו הוא, שכאן ועכשיו יש שריפה או שטפון, ומן ההכרח לטפל במה שעולה ברגע זה, יהיה העתיד אשר יהיה ויהיו המקורות בעבר אשר יהיו.

נלווית במפורש או במובלע להצגת הקטע טענה בעלת שני מרכיבים: טענה נגדנו, לגבי העדר ההבחנה של התהליכים, או בלשון אחרת, ציפיה מאתנו שככל שנצפה בקטע, נבין אנחנו את ההקשר. מה שכלי-התקשורת אינם מסוגלים להציג, אינו צידוק להעדר ראייתנו אנו את ההקשריות. הטענה השניה המובלעת קשורה לראשונה, אך יש לה מוקד מיוחד והוא, שההקשר מחייב לא רק להבין את המאורעות אלא גם לראות את הנולד. התבונה מחייבת ראיית הנולד, ככל שההקשריות היא ביטוי לנסיון של הבנה, או אפילו למתן פורקן לסקרנות.

האנאלוגיה של השריפה או השטפון נועדה להצביע על הצורך בבדק-בית, כדי לעצור תהליכים: בדק בית, במובן היסודי יותר של המושג, הוא השלב הבא. ככל שהיחס בין הקטע להקשר עולה בבבואות תקשורתיות אלה, אין להעלים עין גם מכך שבזיקה לתמונות, או גם בהעדר זיקה זו, מעמידים את הצופה והשומע מול עמדות רשמיות של המדיניות של מדינת ישראל: מי טוען שהליכה לקראת ועידה בינלאומית היא מלכודת? מי שבשבילו כל הליכה היא מלכודת, משום שבשורש הדברים הוא מתנגד לתהליך של שינויים. מול התהליך של השינויים עומדת הסטאטיות, זו הקדירה סטאטוס קוו, הצידוק העינייני והלשוני הזה הוא בגדר עדיפות, משום שהדינאמיות עצמה מערערת את המצב הקיים.

עלינו להביא בחשבון שהתביעה שלנו להצגת תמונות בזיקה אל הרקע אינה מחייבת את מציג הרקע לתפוס אותו לפי משאלות לבנו שלנו. משני נושאים שאינם (המשך בעמ' 8)

מכינים מפכ"ל (2)

חקירות ההונאה ללא אב

מאת נתן רועי

האם יצדיקו עברייני הצווארון הלבן המניחים שהיחידה הארצית לחקירות הונאה גמרה את הקאריירה? היחידה לחקירת פשעים היא בינתיים אימת הצווארון השחור והלבן גם יחד

אגף החקירות במשטרת ישראל בראשות ניצב יגאל מרכוס היה אחראי על היחידה הארצית לחקירות הונאה, יחידת עילית במשטרת ישראל ואימת הצווארון הלבן במשך שנים רבות. מרכוס דאג להבהיר את מעורבותו בחיי היחידה בביקוריו השבועיים בה ואיננו יכול לומר כי לא ידע על המתרחש שם.

בתקופת פיקודו של תנ"צ יורם גונן נעשתה היחידה למקום לא נעים לעבוד בו. המפקד הנהיג שיטות עבודה שלא אומצו על-ידי יחידות אחרות במשטרה, קשה ליישבן עם הרוח שצריכה לשרור ביחידה כזאת וממחישה את חוסר האמון שרחש תנ"צ גונן לחוקרי יחידתו: קצינים בדרגות פקד ורב-פקד חויבו לחתום אצל קצין בדרגת סגן-ניצב על טפסים לצילום מסמכים או לנטילת רכב. אפילו ותיקי היחידה הארצית לחקירות הונאה אינם זוכרים, בכל תולדותיה, תקרית מבישה כמו זו שבה הורה תנ"צ גונן לרדוף אחרי חוקרים בכירים שבצאתם למשימה לקחו רכב ושכחו להצטייד באישורים. החוקרים אינם עבריינים, איש מהם לא הועמד לדין על גניבת רכב, אבל תנ"צ גונן חשד בהם.

היחס הזה הוביל חוקרים אל הדלת. דוברת המטה הארצי אמרה בשעתו על אחד מהם: "הוא פרש בגלל שרצה לעשות עסקים". את הסיפור המלא לא מספרים לעיתונאים.

אם היה חוקר מזכיר ליורם גונן אוירה אחרת או את המושג "גיבוש יחידה" או מספר לו על תקופת תנ"צ בנימין זיגל, היה גונן מצרף לסיכום הראיון עם החוקר את המשפטים הבאים (הלקוחים מסיכום ראיון אמיתי):

"בשולי הדברים אינני יכול שלא להתייחס לסעיף 4 של דברי המראיין, המנסה לפאר ולהלל ולקלס את קודמי בתפקיד במגמה לנגח אותי. נשתכח מהדובר המלומד שאותה קבוצת קצינים גדולה עם גאוות יחידה, גאווה אישית ואהבה (?) שימשה נשא לדו"ח ביקורת נוקב ומחוץ של מבקר משרד המשטרה מר ראובן מינקובסקי שתוכנו ידוע ומדבר בעד עצמו. לפיכך, אני, אישית, מעדיף קבוצת אנשים יותר קטנה ועם פחות גאווה אישית (והחלפות מיותרות לתקשורת שהיו בעבר המפקד לאותה גאווה אישית מנופחת ומיותרת) ועם קצת יותר מוסר עבודה, יושר ואמינות וטוהר כפיים, שיבצעו נאמנה ובמסירות את הציפיות הרבות שהציבור והמשטרה מצפים מהם ויצדיקו את העלות היקרה (מעמדם, דרגותיהם והאמצעים שעומדים בידיהם) שהינם עולים לקופה הציבורית. לעמיתיו של המראיין וגם כאלו שהינם פחות ותיקים אין פחות גאוות יחידה מאשר לו והינם משקיעים מאמצים רבים בביצוע המוטל עליהם וממלאים תפקידם לתפארת."

העדפותיו של תנ"צ יורם גונן – פחות גאווה אישית, קבוצת אנשים קטנה יותר, קצת יותר מוסר עבודה, פחות הוצאות לקופה הציבורית – ניתנים לבחינה מדוקדקת כעת לאחר שיחרורו מהפיקוד על היחידה הארצית לחקירות הונאה והעברתו לתפקיד נציג משטרת-ישראל בארה"ב. הנתונים המספריים מעידים כי בהשוואה לתקופת זיגל, עזב תנ"צ גונן לא עוד אימת עברייני הצווארון הלבן, אלא יחידה מפוררת שאינה עושה רושם על אף אחד, בוודאי לא על מי שצריך.

תוכנית פריסת המשטרה מדברת על הרחבת היחידה הארצית לחקירות הונאה (וכך גם אישר לי המפכ"ל בשיחה עימו) והעמקת פעילותה. המספרים טופחים על פני מגמה זו. בשנת 1983 (שיא הפעילות בתקופת זיגל) נפתחו ביחידה 900 תיקים של עבירות צווארון לבן. בשנת 1984 (עדיין תקופת זיגל) היו במחלקה 78 חוקרים ושוטרים, מהם חמישה קצינים בכירים, עם חמש מכוניות צמודות, בפועל – 49 חוקרים בשטח. במפלג המודיעין של היחידה היו חמישה חוקרים ושבעה פקידים. באותה שנה, (המשך בעמ' 8)

מחיר הטיסות של TWA בתוך ארה"ב - $40* בלבד.

טוס ב-TWA לארה"ב, וכל טיסת TWA **בתוך** ארה"ב תעלה לך $40* בלבד.
TWA מגיעה לכ-100 ערים ברחבי ארה"ב.

מחירי TWA לארה"ב מתחילים ב- **$637.–** בלבד הלוך וחזור לניו-יורק. לבחירתך **טיסות ללא חניית ביניים לניו יורק** או טיסות ישירות דרך פריס לערים הראשיות בארה"ב.

ואם כל זה לא מספיק, TWA תיתן מכונית "הרץ" חינם לשבוע ל-2 אנשים הטסים יחד הלוך חזור לארה"ב. לפרטים פנה לסוכן הנסיעות שלך או צלצל TWA 03-651212.

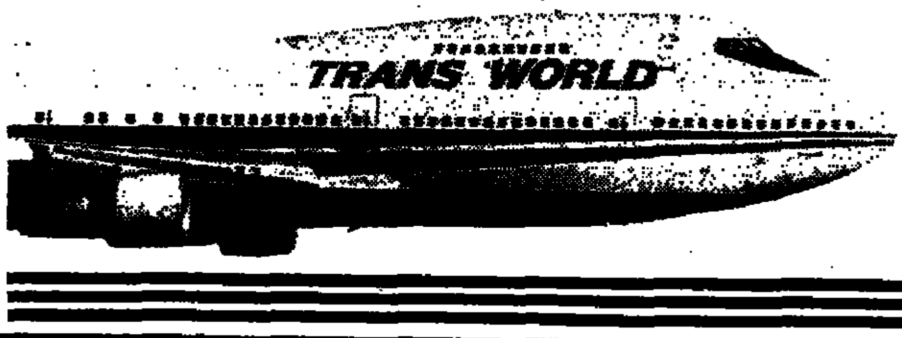

* התעריפים המיוחדים בתוקף עד ה-31 במאי 1988. עליך לרכוש מינימום 3 טיסות ב-$40 הטיסה.

TWA מובילה לאורך כל הדרך לארה"ב.

هكذا من الاصل

هكذا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

[illegible]

תהליך ההתבוללות הסמויה של יהודי הגולה גובר מיום ליום והוא נמצא בעלייה תלולה ואין עוצר. מבחינה מספרית וכמותית טרגדיה זו לא נופלת משואת יהודי אירופה במלחמת העולם השניה. אם קצב ההתבוללות יימשך על פי הממצאים של היום, ייתכן ותוך יובל שנים רובו של העם היהודי ייעלם ח"ו מעל מפת ההיסטוריה.

אמנם היהדות האורתודוכסית בארה"ב בולמת במידה מסויימת את „נישואי התערובת" ומשקיעה היום מאמצים ומשאבים למען קליטת יהודי ברה"מ בקהילות היהודיות, אך למרבה הצער המאמץ לא נשא פרי מכיוון שיהודי ברה"מ המקבלים אשרת יציאה מעדיפים להגר דווקא לארה"ב, אבל יחד עם זאת הם לא מעוניינים להיקלט בקהילות היהודיות והתוצאה היא שהם נטמעים באוכלוסיה הנוצרית הסובבת.

בדברים הבאים בכוונתי להציע תשובה לשאלה הנוקבת מה לעשות כדי לעצור את תהליך ההתבוללות ומה הוא האתגר העכשווי העומד לפני מנהיגי הדור והקונגרס הציוני הל"ג.

א) לימוד הלשון והשפה העברית (דיבור, קריאה וכתיבה). ב) לימודי היסטוריה יהודית. ג) חינוך יהודי המושתת על תורה שבכתב ותורה שבעל־פה.

רק לאחר שהתורה נלמדה „והלבבות הוכשרו", אז יבוא השלב הבא, והוא, העליה לארץ ישראל. העובדות מצביעות, שחרף התקציבים האסטרונומיים והמשאבים הכספיים המושקעים, אין היום עליה פרט ל„התגנבות יחידים", ולכן אין גם הצדקה לקיים מנגנון אדיר ל„עליה" כמו מחלקת „עליה וקליטה" בסוכנות היהודית ובמשרדי הממשלה, ועל כן צריך להפנות את המשאבים ולתת עדיפות להצלת יהודי התפוצות העומדים לפני הסחף של התבוללות ונישואי תערובת. יהיה זה משגה חמור אם נשב בחיבוק־ידיים וניתן לזמן לעשות את שלו ולצפות ל„עולים" שלא עולים.

במקום „שליחי עליה" שמשקלם הסגולי הוא כמשקל הנוצה, צריך לשגר לכל קהילה בגולה ולכל פינה בתפוצות מורי הוראה מוסמכים בעלי רקע יהודי שורשי ולא מורים כפי שנשלחו בעבר על פי מפתח מפלגתי וללא כישורים מתאימים.

קיום העם היהודי זוהי אחריות אישית וקולקטיבית ואין לאיש הסמכות והרשות להימלט ולהתחמק מאחריות זו. עדיף יהודים בתפוצות הגולה, המקפידים ושומרים על זהותם היהודית, מאשר יהודים בישראל החולמים על ירידה ונטישה של הארץ.

מרדכי אופיר
ירושלים

[illegible]

המטרה: עכשיו הכל – מחר לא כלום.
השיטה: רק קח – רק עכשיו.
הדוגמה: „שלום עכשיו".

לאור הצלחתה הכבירה של הסיסמה „שלום עכשיו", כשהדגש הוא על עכשיו, ניתן לומר בוודאות, כי כל הוויית חיינו עכשיו קשורה סביב פילוסופיה חדשה ישנה של אכול ושתה כי נמות עכשיו. אין ערך למאומה ואין חשיבות לכלום, מעבר להישגיות המיידית, ללא כל שיקול לגבי התוצאות בעתיד. מבט במראה הלאומית והנה אנו משתקפים בה בדיוק כפי שאנו נראים עכשיו.

• הלהיט האחרון במצעד הסיסמאות הלאומיות, עכשיו.
• הביטוי המוני למיקסם השווא של חיי שעה, עכשיו.
• מצעד תביעות, הפגנות, התארגנויות והתפרעויות, רק עכשיו.
• הפגנות השלילי והמכוער בחיינו בכל מיגזר ועניין, עכשיו.
• כל הקבוצות והדעות מאמינות, כי „אלוהים לשלטון בחרתנו", עכשיו.
• יש המתלבטים בין שואה לישועה. יש הפוסקים, כי שניהם כבר עכשיו.
• מלת הצופן ל„ציונות שפויה", שהחליפה את ציונות השורשים היא, עכשיו.
• עיתות ועוינות בכל מקום ובכל עניין של כולם נגד כולם, עכשיו.
• קריאת הקרב של השמאל בעבר היתה: „היום לא כלום, מחר הכל". סיסמת ההווה של השמאל והימין יחדיו היא: „רק קח – רק עכשיו".
• עומק אסטרטגי, גבולות ביטחון, כושר הרתעה, הכל הכל הבלים, מה שחשוב הוא רק שלום עכשיו.
• במצב הנתון של רוח פילוג והתפוררות בעם אין תשובות מעשיות ודרכים, אנו צמודים לאידיאולוגיה מפוררת ולדמוקרטיה מתפוררת בנוסח: רק קח – רק עכשיו.

הפתרון לכל אותם תהליכי הרס העצמי הוא:
המדינה זקוקה לריפוי מונע, עכשיו.
החברה זקוקה לריפוי בעיסוק, עכשיו.
המפלגות זקוקות לריפוי בהלם, עכשיו.
העם זקוק למורשת העבר, לאמונה בהווה ולמנהיגות עתיד, עכשיו.
אם הפתרון יתמהמה, התוצאה שתתבצע:
עכשיו תרועות התאוצרות, מחר בכי וילולות
עכשיו שיר לשלום, מחר בכי ואסון.

מתי דוד
רמת אפעל

[illegible]

דוד בן־גוריון מנהיג בעל חזון מדיני היה תמיד לדמוקרטיה לכן הבריז מיד לאחר מלחמת ששת הימים: „שטחים תמורת שלום". הוא השכיל אולי הראשון להבין שדיבורי וכיבוש זה לא משבילנו.

ראינו גם כיצד צרפת הפעילה כוח צבאי אדיר באלג'יריה ובמהלך המלחמה העקובה מדם הגיעה הדמוקרטיה בצרפת לסכנה ממשית ונפגעה ביקורת על מדיניותה בכל העולם. רק לאחר נסיגת צרפת מאלג'יריה חזקה צרפת את מעמדה בעולם.

סאדאת שינה ברגע את תדמית מצרים כאשר הגיע לכנסת ישראל לנאום ולהציע שלום. רבבות ישראלים מנו במצות שמחה כאשר האזינו לנאומו בכנסת והוא, מתוך שמחה כי זה דבר מה במזרח התיכון.

צער זה היה מציל אותנו ואת כל המזרח התיכון לו היה מתרחש שוב. כל ההצעות שמעלים עתה לשלום ובעבר נכשלו כישלון נחרץ לכן תבל לחזור עליהן לשם רווח זמן. פוליטיקאים שלנו לא מעיזים להפר בראייה מפוקחת, כי הבחירות קרובות. כשם שאין אנו יכולים להידבר עם המרדים כי הם מתחרים על הקצנה כך הפוליטיקאים שלנו מתחרים על הקצנה בעמדותיהם ומרוקנים מתוכנו מושג השלום.

מדינה פלשתינאית היא פחות מסוכנת מכולן. אין בה שום סכנה בטחונית. כשם שהמלך האמיץ חוסיין של ירדן שומר את גבולות ארצו מפני חדירה, אלינו כך ישמרו פלשתינאים לשמור על גבולם אם ירצו לחיות בשקט ובביטחון גמור. אגב, הם יהיו לבטח שנים רבות עסוקים עם עצמם אם ירצו למנוע מרוצחי־דמים פנימיים נוסח ביירות.

בינתיים רעיון זה של מדינה פלשתינאית נדחה על הסף ורק בגלל התרות על כשרות לאומנית ומוחלך לסיסמה ריקה מתוכן: „משא ומתן ישיר". על מה על הקיימה מדיניות כושלת חוגגת ללא מצרים, מילות פאתוס נשמעות שוב ושוב. ברם, ההיגיון הפשוט המחייב התפקחות טרם הגיע זמננו. הקומונסטים אומר: הוא מוכרח לבוא אפילו בדרך כפיה עלינו. כי לכפיה מדינית אנו הורגלנו, אם נדפדף במקצת בהיסטוריה שלנו. לי זה תמיד נראה כמו הצגת צבועות.

אברהם שץ
חדרה

[illegible]

היה זה בקיץ 1931, ואני או פועל בפרדסי הרצליה. יום אחד נראתה מודעה במטבח הפועלים, שבערב זה ירצה ד"ר זאב וילנאי על „לבנון, סוריה ועבר הירדן" בלוויית פנס־קסם על גג בית־הספר. בערב ההרצאה נהרו כל פועלי המקום וגם מבני המושבה, אל מקום ההרצאה, כשהם לבושים מכנסי חקי קצרים וחולצה לבנה מופשלת מעל למכנסיים, וסנדלים לרגליהם.

בשעה הקבועה הגיע וילנאי, תמיר, בעל בלורית שחורה, לבוש גם הוא מכנסי חקי קצרים וחולצה לבנה, אולם, נעל נעליים וגרבי ספורט עד הברכיים. מייד התחיל מטפל בהצבת פנס־הקסם, בעזרת פעילי התרבות במקום.

תחת כיפת השמים הזרועה כוכבים, התחיל וילנאי את הרצאתו בעברית צחה ושוטפת, כשהוא ממחיש את המקומות בתמונות פנס־הקסם ומתבל את דבריו בפסוקים מהתנ"ך, על הווי המקום ותולדותיו. בקשב רב הקשיב הציבור להרצאתו.

מאז ההרצאה ההיא על גג בית־הספר בהרצליה, במשך למעלה מיובל שנים, המשיך פרופ' וילנאי ללמוד וללמד, רבבות מתושבי הארץ טיילו בשבילי הארץ בהדרכתו, ונדמה לי, שלא היה עוד אחד שקיים כמוהו את הצווי: „קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה", וכידוע, השאיר אחריו פרופ' וילנאי ספרים לרוב בכל שטחי מדע הארץ.

לעיתים קרובות הייתי פוגש אותו בספריה הלאומית, מקודם על הר־הצופים ובזמן האחרון באוניברסיטה שבגבעת־רם, כשמסביבו על השולחן ספרים מספרים שונים. איש העם היה פרופ' וילנאי ובעל שיחה נעים, דיבורו היה תמיד בהומור ותמיד היתה באמתחתו בדיחה כלשהי לספר.

נעקר ארז הלבנון ועוד זמן רב היעדרו יהיה מורגש בנוף הירושלמי.

מ. עציוני
ירושלים

[illegible]

הידיעה שפורסמה בתקשורת לפיה החליטו במשטרה ובפרקליטות מחוז חיפה לסגור תיקים פליליים נגד בכירים מבית־החולים „הלל יפה" מ„חוסר ראיות מספיקות" ומ„חוסר עניין ציבורי" יוצרת רשמים מוטעים כאילו בבית־החולים הכל תקין.

כמי שהעביר חומר החשדות בפרשיות הנ"ל לידי המשטרה, אני מכבד את החלטותיה וזאת למרות תדהמתי על העובדה, כי מאות טונות של דלק „נעלמו", עשרות דלתות מיוחדות ויקרות „אבדו", עיסקאות כספיות כבדות „נרקמו" עם קרובים של אותם „מקורבים", והמשטרה לא מצליחה למצוא האחראים לכל אלה.

הידיעה לפיה נמצאו ראיות אך לא די מספיקות וכי נעשו עבירות פליליות אך אין בהם עניין לציבור יתכן והיא סוגרת את התיק הפלילי אך בשום פנים לא סוגרת על התביעה הציבורית להוציא מיד את המנהלים הללו שלא נמצאו נקיים מכתם האחריות לפרשיות.

ברצוני להזכיר לקורא, כי תביעתי למינוי הנהלה אחרת ב„הלל יפה" לא נשענה על החשדות למעשים הפליליים דווקא, אלא בראש ובראשונה על דו"ח ששלחתי לשרת הבריאות המפרט דרכי הניהול הכושל והבזבזני, הדיווחים הכוזבים למשרד הבריאות, מערכת יחסי האנוש הקשה שההנהלה מקיימת עם העובדים ועוד ליקויים חמורים המחייבים במהירות לפעול להבראה מיידית של בית־החולים לטובת החולים, הצוות הרפואי, העובדים והאיזור כולו.

ח"כ רן כהן
גן שמואל

[illegible]

בתגובה לידיעה („דבר" 19.2.88) בעניין פרסום דו"חות מבקר משרד המשטרה ברצוני להבהיר, כי בניגוד לפרסום לא העלה מבקר משרד המשטרה בפני שר המשטרה או בפני כל הצעה או בקשה לפרסום דו"חותיו.

אי לכך, הקביעה ששר המשטרה מונע, או לא מתיר, לפרסם את דו"חות המבקר משוללת כל יסוד, ואין לה כל אחיזה במציאות.

עלי להדגיש, כי הנוהג לגבי דו"חות מבקר משרד המשטרה הוא בהתאם לנהלים הקיימים בכל משרדי הממשלה המחייב גם את משרד המשטרה.

נחום שקד (מגדל)
דובר משרד המשטרה

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

ה„מהודר" בו.ק.פ. נשמך

ועדת הבקורת המרכזית הוציאה מהמפלגה הקומוניסטית 32 מחברי הסניף הטיפולוסי בתגר „פרקציונרים פרקצים שאין להם תקנה". עוד כמה אנשים הוצאו מהסניפים המחוזיים.

הרגה אנגליה ועבה"י נחתם בירושלים?

„פלשתין" מודיע, כי אתמול נחתם בבית הנציב העליון בירושלים, הסכם המגע בין אנגליה ועבה"י. „אלאהרם" מודיע שהחוזה יתפרסם לאחר שתאשר חוזת המשכבות את נוסחת האמודנה.

לפני 40 שנה

רשמית: מסירת המנדט ב־15 במאי

התזק לארץ ישראל, הקובע את מסירת המנדט הבריטי ב־15 במאי, הוגש היום רשמית בבית הנבחרים.

ההגנה מכה בקני הכנופיות

בית הכנופיות אשר בפרדס אבו־ג'בין שבקרבת ראשון לציון הותקף ופוצץ ע"י אנשי ההגנה. פלוגה חזקה של חברי ההגנה פעלה בקן המרצחים האדי ג'וז, שבזמן האחרון לא פסק, יחד עם שיך־ג'ראח, להתנכל לשיירות הנוסעים להר הצופים ולירות לעבר האוניברסיטה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

עם החנוכיה

במלאת 40 שנה לרשת אורט, העניק ישראל גורלניק מנכ"ל אורט ועזרו שטיינברג בשם אורט תעודת יקיר אורט לתעשיינים [illegible] הרטהייזר (משמאל) ויהודה ברוניצקי. הקציני קיבלו גם חנוכיה מעשה־ידי תלמידי אורט חולון.

צ'יצ'ולינה נעצרה אתמול בבריסל, במהלך סטריפטיז במועדון לילה, כאשר ירדה מהבמה והסתובבה בתחפושות רבה בין הקהל. היא בילתה את הלילה בתחנת המשטרה: היא הגיעה לעיר במסגרת מסע לקראת הבחירות לפרלמנט האירופי. בתמונה: עם הקולגה הבלגית קרישטין ד.

הלך לעולמו

ממפיס סלים מענקי הג'אז בזמננו, זמר בלוז ופסנתרן, מת בסוף השבוע בפריס בגיל 73. שמו ניתן על־שם העיר בארצות־הברית שבה נולד. הוא חי ופעל בשנים האחרונות בפריס שם היה לו „מועדון ג'אז" פרטי משלו. לפי בקשתו יובא לקבורה בעיר הולדתו.

ישראל דליות

סטטיסטיקה

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, שהופיעה אתמול ב„שבתרבות" ברמת אביב, אמרה – בין השאר – כי מדי שנה מתוספים בישראל 10,000 (עשרת אלפים) חולי לב חדשים, 8,500 חולי סרטן ו־150 חולי כליות הזקוקים לדיאליזה. יש עכשיו בארץ 300 אלף חולי סוכרת. ב־300 אלף מנות הדם שנבדקו נמצאו 11 מנות נושאות נגיפי איידס. מאז התחילו עצומי הרופאים המרדימים ירד מספר הניתוחים בבתי החולים ב־40 אחוז.

באותה במה, המשותפת לעיריית תל־אביב ולמועצת פועלי תל־אביב אמר עומר מסאלחה מהמכון היהודי־ערבי של בית־ברל, שאם תקום רשימה חדשה של ערביי ישראל - לקראת הבחירות לכנסת, היא תוכל לצבור לפחות שני מנדאטים, אך תהיה זו „מפלגת מחאה", בשעה שלערביי ישראל דרושה עתה עשייה האפשרית רק מתוך המפלגות הכלליות, ולא פעולה „מעבר לגדר".

מועדפת

צלמי העתונות כבר בחרו ברודין ברדייר, „מיס מרילנד", כמועמדת הרצינית ביותר לתואר „מיס ארצות־הברית". היא בת 23 ועובדת כדוגמנית בוואשינגטון. אם צדקו או לא, יתברר ביום ג' הקרוב, בשידור הטלוויזיה הישיר של התחרות ברחבי ארצות־הברית.

שותפים לעבירה

ח"כ אוריאל לין מציע שדו"חות תנועה לנהגי שרים ילוו כדו"חות לשרים עצמם כ„שותפים לעבירה". לין, העומד בראש ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים אומר: „כאשר שר מורשה לנהגו לנהוג בניגוד לחוק, הוא נותן לו בכך גיבוי והסכמה לביצוע העבירה, ובהתרת שבזה הוא הופך עצמו לשותף לדבר עבירה. אין זה צודק להגיש תביעות נגד נהגי שרים בלבד, כאשר דרך נהיגתם מוספסת או נעשית כאילו על־מנת לשרת את צרכי השרים, היושבים לצידם והנשארים חסינים בפני תביעות על עבירות תעבורה".

אריה ארד

„מוישה שלפר" ושו"ת

מי שיעיין במדריך הטלפונים המסחרי של ניו־יורק, עלול לקבל את הרושם כי טעה, ולפניו המדריך של תל־אביב או ירושלים. בין חברות התובלה, בולטות לעין חברות המנוהלות על־ידי ישראלים והנושאות שמות כגון „מוישה שלפר", „הובלות ירושלים" ו„מסורה אקספרס", מזון מיילוה, מנהלת בחברת „סכרה" אומרת כי החברות הישראליות מצליחות בזכות הנכונות לעבודה קשה, ומכיוון שאצל הישראלים לא קיימת בעיה של גאוה, סמים ושתיה. מרביתם אנשי המעמד הבינוני ויש להם השתייכות למעמד זה.

יו"ר חדש

במעמד מנכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר, יו"ר חברת העובדים ואהרון לוי, יו"ר רשות החברות של הסוכנות היהודית, בחרה השבוע מועצת המנהלים של חברת יכין־חקל בגאולה פתח כיו"ר פעיל של מועצת המנהלים.

עם הילדים

הצגת ה־50 החגיגית של „הופה היי" נערכה במיוחד לאמנים ולילדיהם, באולם „שחף". היו שם בין השאר טוביה צפיר, רפי גינת, מני פאר, ענת גוב, אייל גפן (בתמונה) – כולם עם הילדים.

מכחיש

מנהיג קובה פידל קסטרו הכחיש את הידיעות לפיהן הוא מעורב בסחר בסמים. בעדות שהשמיע לפני שבועיים חוזה בלאגרון, מי שנימנה בעבר על עוזריו עם מנואל נורייגה, כי קסטרו היה מעורב בסחר סמים יחד עם הגנרל נורייגה. בלאגרון הוסיף כי נורייגה הפסיק את הזרם הכלכלי נגד קובה והזהיר את קובה, שארצות־הברית עומדת לפלוש לגרנדה. כוכה, קסטרו מוכר בכתב האישום שהוגש נגד גנרל נורייגה, שהואשם בארצות־הברית בסחר סמים.

על שמם

הנהלת עיריית חיפה החליטה לקרוא את הכיכר המרכזית בשכונת קרית־אליעזר ואת המיזרקה במקום על שמו של יהודה צייזל שהיה ראש עיריית חיפה בסוף שנות ה־80 ומת לפני כשנה. כן החליט לקרוא את בית הספר הממלכתי דתי „כרמל" באחוזה על שמו של אליעזר אלתר, מי שהיה סגן ראש העיר האחראי על תיק החינוך בעירייה ומת באורח פתאומי לפני כשנה. עוד החליט על הקמת קרן מלגות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה שבה יונצח זכרם של חברי מועצת העיר שנפטרו בקדנציה האחרונה. עיריית חיפה תעניק מלגות מקרן זו אחת לשנה.

אריאלה ראובני

חריצות אופיינית

כ־80 חברי כת המקויה מיפן, שהגיעו בסוף השבוע ליער יתיר כדי לטעת עצים במקום, נאלצו לחזור כלעומת שבאו, מפאת הגשמים העזים. אולם, נציג הקק"ל בדרום, גרשון ספיר, איפשר להם לערוך נטיעות בישוב הנטוש בית־אשל, במבואותיה הדרומיים של באר שבע, ששימש כאחד משלושת המצפים הראשונים בנגב. בדרך־כלל מקובל להכין בור לכל תייר החפץ לטעת שתיל. לא כן בבית־אשל. כאן החליטו ספיר ובנו אמיר שכל מי שרוצה לנטוע חייב לחפור את הבור במו ידיו. ואכן, בחריצות אופיינית, נטלו היפנים את כלי העבודה ותוך זמן קצר חפרו הבורות ולאחר שאמרו את תפילת הנוטע בעברית וביפנית, התפללו לשלום יהודי ישראל.

אמיר רוזנבליט

השתקפות

(המשך מעמ' 7)

קשורים במישרין למציאות שלנו אפשר ללמוד מה הוא הקשר של האבאוריגינות, שהכמו משתעים בני האדם ברור זה, שבכלל שאין להם שהות להרהר לעומק הם קולטים רמזים של אסוציאציות. דוגמה רחוקה מאוד: בימים אלה חוגגים 200 שנה לקיומה של אוסטרליה. אנו מוצאים שתאריך זה משמש גם לדיונים חדשים במה שקרוי אבאוריג'ינים, כלומר הילידים או התושבים הקדומים, שישבו באוסטרליה לפני שבאו אליה המהגרים מאירופה. בין השאר דנים לא רק בדחיקת רגליהם של הקדמונים, אלא גם בשאלות מעמדם במציאות שלנו, לא רק מעמדם השבטי והעדתי, אלא אולי גם מעמדם המדיני. דוגמה זו באה ללמדנו שהזיקה בין קיום קיבוצי, ולו קיום של שבט, ואפילו שבט שהוא כשוליה של המציאות של דורנו, מעוררת תגובות הקשורות לדרכם של עמים ולזיקה שבין עמים ולגיבושם הקיבוצי. מה שאמור על אבאוריג'ינס, קל וחומר שאמור על ערבים פלשתינאים. והלא גם אנחנו הורינו במעמדם הקיבוצי, ככל שביקשנו לצמצם את ביטויה למסגרת הקריה אוטונומית.

בדיונים על אוטונומיה, אתה מוצא מיכם של חוקר מכיימר שנטש את ארצו והלך למערב: בסיכום באמר, שחוסר האפשרות לגבור באפגניסטן על מתנגדי המשטר, הנתמך על־ידי ברה"מ, קשור בכך שהמתנגדים הם בחלקם פליטים ועל פליטים מתגוררים – מתפרעים, כפי שאנו אומרים – קשה הרבה יותר לגבור מאשר על פלוגות של צבא סדיר או סדיר למחצה.

נוסיף על כך את הדיעה שהחברה שאנו חיים בתוכה היא חברה עירונית – הכוונה היא לתרבות הדור בכללה – ותרומה הרבה שבזיקה לבלי־התקשרות חיינו מתרחשים בכפר כל־עולמי. המסקנה הבלתי־נמנעת היא, שמי שמנהל מדיניות בדורנו, חייב להביא בחשבון לא רק את התהליכים – שהם שרידים וקיימים, ביחוד כשמבורים מהם – אלא גם את השתקפותם, וההשתקפות נעשתה חלק של המציאות, אף שאלמלא מעבורה בזיקה למציאות, היא רק בבואה שלה.

(מאמר ראשי)

חקירות

(המשך מעמ' 7)

1984, נתפסו על ידי היחידה המיוחדת ללוחמה בעברייני הצווארון הלבן ושפורקה על ידי יורם גונן) מיליוני דולארים לארחוקים. בשנת 1984 „יוצר" כל חוקר 14 תיקי צווארון לבן בממוצע. במהלך שנת 1987 „יוצר" כל חוקר בממוצע כמות תיקים קטנה בשני שלישים, שרבים מהם הסתיימו בלא כלום. בשנת 1985, השנה שבה נכנס יורם גונן לתפקידו, ולאחר שהוקמה השלוחה הצפונית בתחנת המשטרה בצפון הארץ, היו ביחידה חמישה קצינים בכירים, חמש מכוניות צמודות ושמונה אנשי מזכירות ומנהלה. בפועל היו ביחידה 49 חוקרים. במפלג המודיעין של היחידה הארצית לחקירות הונאה היו 8 חוקרים. בשנת 1985 נפתחו ביחידה 450 תיקים פליליים של הצווארון הלבן, וב־1987 – כ־220 תיקים. הירידה במספרם של התיקים לא מנעה מהיחידה להרחיב את המנהלה ביחידה – שבע מכוניות צמודות לשבעה קצינים בכירים (במקום 5 מכוניות צמודות ל־5 קצינים בכירים בתקופתו של תנ"צ בנימין זיגל שבה נפתחו 700 ו־900 תיקים פליליים בשנת פעילות אחת), 10 אנשי מזכירות ובמקום 8 אנשי מזכירות בתקופת זיגל. בפועל היו בשנת 1987 34 חוקרי צווארון לבן, שישה חוקרים בשבקי המודיעין של היחידה וחמישה פקידי מודיעין.

לאנשים לא בקיאים או תמימים מוצעת תשובה מורכבת: „היחידה עוסקת כעת בחקירה עילית וקשה לגייס חוקרים בגלל השכר הנמוך שמוצע להם." ייתכן שאכן קשה, מכל מקום, בתקופתו של זיגל שכר עוד נמוך עוד יותר ובכל זאת הגיעו ליחידה חוקרים מעולים ובהם 18 עורכי דין ובתקופתו של גונן היו ביחידה שישה עורכי דין.

ניצב יגאל מרסל – עד לאחרונה ראש אגף החקירות שהיחידה האמורה כפופה לו – ידע את כל אלה, ידע כי היחידה עוברת תקופה קשה, מה עשה בבירור למבקר משרד המשטרה עוד לא ניתן להיכנס. לחקירה הגיע הזמן שהדבר יעשה. השאלה אם לא יהיה מאוחר מדי, אם תהיה בכלל יחידה כזאת בעוד זמן. בחוגי עברייני הצווארון הלבן אומרים שהיחידה הארצית לחקירות הונאה גמרה את הקריירה. בינתיים היחידה הארצית לחקירות. שעיקר בעיקר שמשוך סביר היא אימת הצווארון השחור הלבן גם יותר.

ברידג'

יין ישן

מאת אריונה שמאן

יין ישן, אם הוא טוב, ונשמר בצורה הנכונה, טעמו משתבח עם הזמן. ידים בברידג' אינן משתבחות, אולם מתברר שהן שומרות על טעמן הטוב, ואינן מתיישנות.

יד כזו, שוחקה על ידי רוג'ר טרצל, שחקן צרפתי שנפטר השנה, במשחק רעים, (על סכומי כסף נכבדים) לפני שנים אחדות.

	♠K76 ♥3 ♦AJ74 ♣AKQJ3	
♠QJ1095 ♥4 ♦Q93 ♣10762	צפ / מז מע / דר	♠842 ♥Q852 ♦10852 ♣95
	♠A5 ♥AKJ10976 ♦K6 ♣84	

צפון פתח ב־דיאמונד, ולאחר ההארט של בן זוגו הכריז קלאב (שיטת קנאפה), והמשיך בהכרזה בהארטס יד זוקה, רוג'ר טרצל, בדרום, לא נזקק לעידוד נוסף, ו„בחת" בחתה של 7 הארט, להזכירכם שבחוזה זה חייב הכרוז לזכות בכל 13 הלקיחות. וכרגיל, לפני שתמשיכו, תבנו את המשחק בקלפים פתוחים. הצלחתם? יופי, ולא, לא נורא, רק מעטים יבצעו חוזה זה ליד השולחן.

מערב הוביל במלכה ספייד, לאחר מחשבה זכה הכרוז בדומם וביצע עקיפה בהארט, המשיך במלך הארט, והמצב מתברר. מבצעים רבים היו פותחים את הקלפים בשלב זה, ואומרים, „אין מה לעשות, עלי למסור לקיחה בהארט", אולם רוג'ר לא נכנע והמשיך במלאכה, כשמטרתו „להתקצר" בידו בסדירת ההארט ולהגיע למצב הסופי שיאפשר לו לשחק מהדומם, ולבצע „בכין עקיפה" על ההארט שבידי מזרח. הכרוז שיחק את האלוף ספייד והמשיך ב־6 דיאמונד כשהוא מבצע עקיפה על המלכה במערב, והכך משיג כניסה חיונית נוספת לדומם (נבון שאם מערב משחק את המלכה על ה־6 הכניסה הנוספת הולכת לאיבוד, אולם בשלב המוקדם הזה, לא הבחין מערב בסכנה). הכרוז זכה בנסיך דיאמונד, שיחק ספייד שנחתך בידו, אלוף דיאמונד נחתך בידו, קלאב לעבר הדומם, דיאמונד נוסף נחתך ביד, קלאב נוסף לעבר הדומם, ועתה נותרו רק שני קלפים בדומם. הכרוז שיחק קלאב, ומזרח נאלץ לשחק את ה־8 הארט, והכרוז ביצע „עקיפה", תוך מעליז ב־9 והמשיך באלוף הארט, סה"כ 13 לקיחות בחוזה מקסימלי ומגול.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

קונצרט מיוחד
בחסות „קרן דורוך" לחינוך ולרווחה
זובין מהטה
מנצח
ולדימיר פלצמן
פסנתרן
התכנית:
צ'ייקובסקי – סימפוניה מס' 4
רחמנינוב – קונצ'רטו לפסנתר מס' 3
תל אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר. מאן
יום שלישי 1.3.88 בשעה 8.30 בערב
ההכנסות תשמשנה לקיום קונצרטים באזורי פיתוח

כרטיסים בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10–13; 17–19. בימי ו' 10–13 בלבד. ובסוכנות „קסטל" אבן גבירול 158, טל' 444725 (03).
בירושלים, בסוכנות „ביתות", רח' סמאי 8, בימים א–ה בשעות 9–13; 16–19, בימי ו' 9–13 בלבד.
בחיפה, במשרד התזמורת, בית הקרנות, הרצל 16, בימים א' ב' ד' ה' בשעות 10–13; 16–18; בימי ג' 16–18, בימי ו' 10–12 בלבד.
הנחות למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 185

פקסימיליה
MURATA
מוּרָטָה
חסכונית ביותר!
נציגים

ועדה משנה לתכנון ולבניה – חולון ת.ב. 2113
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 180 בגוש 6021 רח' הצפין מס' 5 חולון. הכוללת מתן הקלה ב' א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 1169/7 מ"ר בשתי הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב' – 1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ע"י ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

הנבחרת נחתה באוסטרליה

נבחרת הכדורגל של ישראל נחתה במלבורן, אוסטרליה, אתמול לפנות בוקר. במשך היום הראשון על אדמת אוסטרליה הספיקה הנבחרת לערוך אימון בכורה. היה זה אימון קל, אך שיחרר את השרירים העייפים מהטיסה הארוכה מישראל, דרך לוס־אנג'לס למלבורן.

לסגל הישראלי יצטרפו בסוף השבוע שני הורים, אבי כהן מגלאזגו ריינג'רס ורוני רוזנטל מבריז'. רוני יטוס לאוסטרליה מיוון, שם תערוך קבוצתו הבלגית משחק במסגרת גביע אופ"א נגד פאנאתניקוס אתונה. רוזנטל ישוב לבלגיה ואם ישראל תישאר בתמונת המאבק על הכרטיס לסיאול, הוא יחזור לאחר מכן לנידרוילנד לסיבוב השני של הטורניר.

קונים בלבד

ההסתגלות לשעון הביולוגי בין תל־אביב לבין מלבורן עוברת את לוס־אנג'לס. למה? — אפשר לומר כובע, אולם מתכנני המסע יעטפו כל כך הרבה שעות טיסה בשני ביקורים מבוגרים של מחוגי השעון בסיבה הקדושה של „בתחור".

אבל שעות הטיסה הרבות של המשלחת עד כדי לוס־אנג'לס לא עייפו את הסגל, כך מרווחים כלי התקשורת הישראלים הנלווים למסע. מי שפתח ביום ששי בבוקר שלושה מתוך ארבעת מדורי הספורט שמימנו שליחים מיוחדים לאוקיאניה, יכול לחשוב שהם מלווים שלוש נבחרות שונות.

ב„ידיעות" מספר עמיר פלג: „רק נחתו שחקני הנבחרת בלוס־אנג'לס ומיד קפצו לעשות שופינג. במרכזי הקניות הם הפגינו כושר גופני מרשים. אגב, מיחזיץ' ואודי (מלמיליאן) נסעו באותה מונית".

„יש להם כושר לשחקני הנבחרת, מתרשם פלג. איך שהגיעו, למרות העייפות והמחסור בשינה, יצאו השחקנים מיד למרכזי הקניות הקרובים והוציאו שם הרבה מט"ח. המבוקשים היו נעלי ריבוק ובגדים למיניהם, מתנות לנשים ולילדים כאילו המסע לאוקייאניה מסתיים מחר".

„השחקנים פשטו על החנויות וגילו כושר גופני ראוי לציון. גם המאמן מיחזיץ' והמתורגמן קייז נתנו דוגמה אישית בסיור הקניות הזעה. כל זאת, כאמור, לפני שהספיקו לנוח ולאזן קצת את השעון הביולוגי שלהם. איך אמר מלמיליאן: „המזל שלהם שלא אני המאמן, אחרת כולם [...] לישון [...] מקבלים חופשה להסתובב בחנויות".

שער למזכרת

רוזנטל, אחד הקלפים החזקים של מיחזיץ', מבקיע לרשת פולין, לפני שהפולנים התעצבנו והחזירו שלישייה. התקווה: שרוני יגיע לאוסטרליה בכושר ויעשה זאת שוב, אך שההגנה תניף הפעם שלט: עצור! (צילום: א. קנפר)

ועוד כותב פלג: „קצת קשה לי לכתוב במונחים של זמן, כשהנבחרת מדלגת בתוך יומיים על פני חמש יבשות השעון משגע לשחקנים את הראש. הפרש הזמנים בין אוסטרליה לישראל הוא תשע שעות אבל בכיוון ההפוך ללוס־אנג'לס, שהפרש בינה לבין ישראל הוא עשר שעות. המשחק הראשון באוסטרליה יחל בשעה 20.30 שעון מקומי באיצטדיון האולימפי של מלבורן, כלומר ב־5.30 לפנות בוקר בישראל".

שחקנים אמיתיים

התרשמות הרבה יותר סולידית מרווח מאותו מקום שליח „הארץ" יהושע שגיא: „נבחרת ישראל ניצלה יום שמש נעים לטיול תרפייה מהנה באולפני ההסרטה של יוניברסל בהוליווד. על השחקנים התחידו רושם עז פעלולי ההסרטה המרשימים. המאמן מיליינקו מיחזיץ' היה מעט מסוגר יותר, שקוע במחשבות ובהרהורים על הצפוי בטורניר הקדם־אולימפי".

מעניין, אף מילה על מסע הקניות ב„מולים" הגדולים של לוס־אנג'לס, [...] ומדוע מומן למסעות קניה מסוג זה [...] כבנין אלה.

לעומת זאת ראיון מלומד עם מיחזיץ' על סיכויי הנבחרת למקום הראשון. „לדעת היוגוסלאבי שום נבחרת לא תצבור 11 מתוך 12 הנקודות. העליה לגמר האולימפי תוכרע על גבול 10 הנקודות. על אוסטרליה, נידרוילנד וישראל להשיג את מלוא ארבע הנקודות מנבחרת טאיוואן. כל מה שצריך זה לצבור הפרש שערים גדול בכל שיהיה נגד נבחרת זאת כדי שהפרש שערים לא יהיה לנו למכשול".

„מיחזיץ' מתכנן הרגעת משחק הבכורה, כיוון שהאוסטרלים ירצו לזכות בנצחון הביתי הראשון. נשחק במערך מבוקר, כדי לנצל פירצות פתע להפתעת העורף האוסטרלי. אם נצליח לשבש להם את ההתקפות ולעצור את התלהבותם ההתחלתית, יקבל, לדעת מיחזיץ', כל הטורניר תפנית חיובית מבחינת ישראל".

„אני מאמין"

מיחזיץ' משבח את האווירה הטובה השוררת בנבחרת ובמשלחת כולה. „המוטיבאציה גדולה ואני מאמין באיכותו של התלכיד הזה, שינהג [...] מלמיליאן". כך מיחזיץ' באוזני יהושע שגיא.

אולם מיחזיץ' לא שוכח לאמר, כי בנבחרת שלנו רק ארבעה שחקנים שהשתתפו בטורניר האוקייאני הקודם ב־1985 לעומת 14 שחקנים אוסטרלים ששיחקו אז. הוא גם בטוח, כי המאבק על כרטיס הכניסה לסיאול לא יישאר בין ישראל ואוסטרליה, כי גם נידרוילנד תזכה בנקודות ותשבש את ציפיות יתר הנבחרות.

סיפור שונה לחלוטין יש לאיתן עמית מ„ידיעות אחרונות" מאותה לוס־אנג'לס. הוא יודע לספר לקוראיו על שלושה האסים של מיחזיץ': רוני רוזנטל, דניאל ברייליבסקי ואלי דריקס. גילוי מרעיש לאו?

מיחזיץ' אמר לעמית בתחנת הביניים הראשונה לוס־אנג'לס (מצב גם עמית לא ראה ולא שמע על מסע השופינג הגדול במקום לישון), כי מאמן אוסטרליה פרנק ארזק לא ראה באחרונה את רוני. דניאל שיחק רק מחצית אחת ובתפקיד לא מקורי של קיצוני בעוד שדריקס לא היה נגד האנגלים ביכולת האמיתית שלו. מיחזיץ' עתיד לשחק עם חמישה קשרים וחלוץ אחד כאשר [...] הוא הקשר החמישי.

תשכחו מהר הגעש של סלוניק — הבעיה האמיתית נשארה במכבי

משה כהן מסלוניקי

מיקי ברקוביץ ישלם את מחיר תבוסתה של מכבי ת"א בסלוניקי. רלף קליין הודיע, כי הוא יציב את קורנליוס או דניאל בחמישייה הפותחת על־חשבון הכוכב הותיק.

אותות התבוסה בהר הגעש של סלוניקי ניכרו היטב על פניו של רלף קליין, השחקנים וחברי ההנהלה. אומנם הקהל היווני ובעיקר שחקני אריס נכנסו לאקסטזה ומאוד קשה היה לעמוד מולם, אבל משחקנים מנוסים כמו ברקוביץ, מאגי וג'מצ'י ניתן היה לצפות להרבה יותר. וקליין הודה בכך, תוך שהוא מכיר את שובה של מכבי לתמונת המשחק בשלהי המחצית הראשונה, כשרק טעות אומללה של ג'מצ'י שקלע ממרחק 9 שניות לפני הסיום אפשרה לגאליס וחבריו לרדת להפסקה עם יתרון של 5 נקודות. אולם, מה שקרה במחצית השניה נבע בעיקר מחולשתה של מכבי.

קליין הכין שיעורים אך המורה שינה מבחן

קליין של אחרי המשחק לא היה אותו רלף שלפני המשחק. יממה לפני המשחק הוא הסתגר בחדרו וצפה שוב ושוב בקלטת משחקה של אריס מול ברצלונה. הוא הכין את שיעורי הבית ותכנן שיטות שמירה שונות. על־פי כל השיטות נותר פיליפו הצעיר חופשי. ההנחה היתה שגאליס, יאנאקיס, סובוטיץ' ורווילצר יהוו את הבעיה העיקרית. אולם, כבר בפתיחות המשחק התברר, כי פיליפו הוא ה„אס" התורן של אריס וכשמכבי כבר שמה עליו עין היה מאוחר מדי.

אין ספק, כי ההגנה של מכבי אינה מתפקדת כראוי. השחקנים לא ששים לבצע את העבודה השחורה של שמירה אזורה, שאינה מביאה לתהילה וכותרות. גם ההתקפה אינה יציבה. שחקן כמו דורון ג'מצ'י, שמול ריבוס קלע 40 נקודות, נבלע בהר הגעש של סאלוניקי והרבה להחטיא. רלף קליין לא הסתיר את אכזבתו מג'מצ'י: „ממאגי ובאולד אתה יודע מה לצפות, כיוון שהם יקלעו את 40 הנקודות שלהם יחדיו, אבל שחקני החוץ לא יציבים וזה מאוד מקשה על תכנון המשחק". רלף שהעניק אשראי רב לברקוביץ ואפשר לו לפתוח בחמישייה הפותחת גם לאחר ההפסקה, שם קץ לאשראי ומיקי יאלץ לבלות בפתיחת המשחקים הבאים על הספסל. ההנחה היתה שברקוביץ אינו מסוגל לתפקד כראוי כשהוא קם מספסל המחליפים, אבל לאחר אריס סלוניקי התברר שלא תמיד הדבר נכון. דרך אגב, מיקי עצמו סבור שהוא שיחק זמן מועט מדי ולדעתו, לקהל היווני היתה השפעה מכרעת על גורל המשחק.

רגע האמת במילאנו

רגע האמת של מכבי יהיה ביום חמישי באולם „פלאטרוסארדי" של מילאנו. הפסד יאלץ את מכבי להתרכז רק במשחקי הליגה ולוותר למעשה על חצי הגמר, דבר שיחשב לכשלון, כיוון שצריך לזכור, שהשנה היה בית גמר חלש יחסית, שנערך ללא השתתפות נציגת ברה"מ. אולם, אסור להסיק מסקנות קיצוניות וכדאי להמתין עוד כמה שבועות. בכל אופן, המצב נכון להיום עגום מאוד מבחינתה של מכבי ת"א.

אבטחה כמו לראשי מדינה

מנהלי ושחקני מכבי ת"א לא ישכחו במהרה את המסע הקצר לעיר הנמל היוונית, סאלוניקי. ספק רב אם חוויה כזאת תזדמן להם בשנים הקרובות.

הכל החל עוד בשדה התעופה של אתונה, כשמאות שוטרים ורכבים משוריינים פינו את מכבי מהמטוס היישר לכביש צדדי של שדה התעופה. בהמשך נחסמו כמה מרחובותיה הסואנים של אתונה ומכבי הובלה למסעדה, שנהפכה למבצר צבאי. התחושה היתה מוזרה והופעת השגריר הישראלי ביוון, משה גלעד רק הגבירה את תחושת השליחות של שחקני מכבי ביוון.

בסאלוניקי העמידו כוחות הבטחון על רגליהם ויודעי דבר סיפרו, כי אפילו ראשי מדינות זרות לא זוכים לשמירה כל־כך הדוקה ולעיתים הסטרית. 1200 שוטרים חמושים, עשרות צלפים על גגות הבתים וכלבים מאומנים הפכו את מקום שהותה של מכבי למבצר צבאי. לצד אי־הנעימות היה גם יתרון מסוים, בכך שהמכבים היו פטורים ממעבר דרך דלפקי שרות התעופה ורכבם לא נאלץ להמתין ברמזורים, שלא עבדו בעת נסיעתם בכבישים העמוסים.

אף מכבי לא רצה לעלות ראשון למשטח

את ההפתעה הנעימה של המשחק היו אוהדי אריס סאלוניקי, שמיעטו לזרוק חפצים לעבר המגרש. התברר, כי בכניסות למגרש רוקנו מאות שוטרים את המטבעות מכיסי האוהדים, שמילאו את היציעים ארבע שעות לפני פתיחת המשחק. השוטרים התמקמו בכל פינה וכמה אוהדים שהשליכו חפצים כמו סבונים פונו בכח מהמגרש. אולם, הדבר לא מנע את העידוד הנפלא של הקהל, שעד שלא רואים את ה„טרוף" הזה, פשוט לא ניתן לתפוס במה מדובר. אין ספק, שזאת חוויה מרגשת גם כשנזכרים בה לאחר מעשה. חבל שהקריאות האנטישמיות במחצית הראשונה בנוסח: „יהודים חזירים — אתם סבונים, הכלך ואש"פ" פגמו באווירת הקרנאבל הססגוני. אף שחקן מכבי לא רצה לעלות ראשון למשטח לפני המשחק. לבסוף, עלו כולם יחד עם אנשי הבטחון.

גם לעתונות ובעיקר, למנהלי ושחקני אריס יש חלק בשלהוב הקהל. העתונות כינתה את שחקני אריס בכינויים הסטריים כמו: „קאמיקאזים". ובכותרות מאירות עיניים בעמודים הראשונים דרשה מהקהל לעודד ללא הרף את הקבוצה, תוך שליחת רמזים לעבר גאליס, ש„מכר" את המשחק למכבי. מנהלי הקבוצה מאלצים את האוהדים להצטופף ביציעים שלוש שעות לפני שריקת הפתיחה ובסיוע מוסיקה רעשנית הם ממש מטריפים אותם. כשהאוהדים מתעייפים במעט, נכנסים לפעולה השחקנים שמדרבנים אותם עם תנועות ידיים. בכל מקרה, מבחינת המשטרה נחשב הקהל ביום חמישי לקהל טוב יחסית, כיוון שחפצים רבים לא הושלכו למשטח.

היהודים התאכזבו

היהודים בסלוניקי היוו נקודה מרגשת. חלקם נצמד למכבי וסייע לנו בכל הדרוש. הם עמדו לצדנו ללא הרף ובסיום המשחק הם לא הסתירו את אכזבתם מהתוצאה. אגב, גם אוהדי היריבה המושבעת של אריס, פאוק סאלוניקי לא הסתירו את אכזבתם הרבה מהתוצאה.

מוטי דניאל קולע לסל היווני. דניאל, השחקן הששי המצטיין של מכבי ת"א, עשוי לפתוח בחמישייה ביום חמישי במילאנו, במקום מיקי ברקוביץ שבשבוע האחרון „לא פוגע"

סיני ומנחם: מסר למיחיץ'

המחזור השני בגביע הטוטו: פחות מ־5000 צופים, אך 23 שערים ■ הצטיינו: סיני ויגאל מנחם (חמישייה לרשת מכבי ת"א), שלא נסעו לאוקיאניה ■ קופה מלאה רק ל„פרברים", בני־יהודה ושמשון

מאת ניסן פרידמן

אתמול ושלשום נערכו משחקי המחזור הד־2 בגביע הטוטו. רק בני־יהודה ושמשון, שתי קבוצות הפרברים מת"א, צברו את מלוא 6 הנקודות וגרפו את הפרס המלא עד כה: 35,000 ש"ח.

הנצחון הגדול אתמול היה שייך למוליכת הליגה הלאומית, מכבי נתניה, שהכניסה בר"ג את מכבי ת"א 2:6. יגאל מנחם קבע שיא אישי ועונתי, כשהבקיע חמישה שערים לרשתו של שוער הנוער הת"א, גבי אלבז. גם משה סיני, האיש שירד רק לאחרונה מהמטוס לאוקיאניה, הצטיין אתמול בנצחון הפועל ת"א בחיפה 0:2.

מרבית הקבוצות הציגו הרכבים חזקים. נעדרו רק הבין־לאומיים המפצועים. הקבוצות מתייחסות הפעם ביתר רצינות לגביע הטוטו, הנושא עימו פרסים כספיים קורצים. הקהל עדיין לא השתכנע ומעדיף לראות במפעל זה פגרה של ממש. הקהל נטל חופשה והקשר היחידי שלו עם הכדורגל נותר באמצעות טופס הטוטו עצמו.

כוכב השבת

חמישייה: יגאל מנחם

הניחוש הנכון

1. בית"ר ת"א – מכ. חיפה	x
2. בית"ר ים – שמשון	2
3. צפרירים – הפועל פ"ת	1
4. בני־יהודה – מכבי פ"ת	1
5. הפועל ים – באר־שבע	x
6. מכבי ת"א – נתניה	2
7. הפ' חיפה – הפ' ת"א	2
8. הפועל לוד – כפר־סבא	2
9. הכח ר"ג – מכבי עמידר	x
10. מכבי יבנה – הפ' חדרה	1
11. בת־ים – הפועל עכו	x
12. מכבי יפו – הפ' טבריה	1
13. הפועל ר"צ – שעריים	1
14. בית"ר נתניה – יהוד	2

השמשונים רוצים להגן על התואר

מאת אלי גרנר

מחזיקת גביע הטוטו, שמשון ת"א, זכתה אתמול בנצחונה השני במסגרת זו העונה, כשגברה על בית"ר ירושלים בימק"א 1:2.

המבצר הירושלמי לא הוכיח את עצמו אתמול. דווקא השמשונים נראו כבעלי הבית ושלטו במשחק, בעיקר במחצית הראשונה הטובה שלהם.

כבר בדקה הראשונה הוזעזעה הרשת הירושלמית. מומי מזרחי הקשית כדור לתוך רחבת בית"ר וגידי דמתי הותיק הניף רגלו ומהאויר קבע 0:1 יפה.

בדקה ה־35 השתלט יגאל הלל על כדור בתוך ערבוביה, מסר לשלמה אדרי, שמקרוב הבקיע שוב את שער בית"ר.

במחצית השניה עשתה בית"ר מאמצים לשנות את התמונה העגומה. בדקה ה־64 חזרה הקבוצה לתמונת הסיכויים. שוויג חלף על פני 3 שמשונים והוכשל על־ידי שוקרון. מלמיליאן לא היה שם, אך סמי מלכה שיגר כדור ועשין חזק לרשת. 1:2.

כל הנסיונות האחרים של בית"ר היו עקרים. שמשון שיחקה בבטחון ושמרה על יתרונה החשוב. הקופה נשארה כולה שלה.

הרבה צעירים אבל רק ארמלי כובש

מאת יצחק ציבין

במשחק המוקדם באיצטדיון רמת־גן לא הצליחה בית"ר ת"א לנצל הרכב חסר של מכבי חיפה. בית"ר הובילה כבר 0:1, אך זאהי ארמלי השווה 8 דקות מהסיום.

שתי הקבוצות לא היטיבו לשחק. בית"ר היתה עדיפה במחצית הראשונה. המאמן יצחק שום לוקה ברצינות את גביע הטוטו והציב הרכב חזק. בדקה ה־21 הבקיע הקשר רוני צמח שער יתרון צפוי.

במחצית השניה התאוששו הכחולים. מכבי חיפה הציגה כמה כשרונות צעירים, שעשויים להתבלט בעתיד, כמו ראובן עטר וגבעול בקישור ואתי מרדכי בהגנה. בשער הצטיין גולן מלול, שהחליף את גינצבורג.

אך, את שער המשווה הבקיע, כמעט כרגיל השנה, החלוץ הותיק ארמלי, שלזכותו 12 שערי ליגה העונה.

מכבי חיפה גייסה חצי מליון ש"ח

יו"ר אגודת מכבי חיפה, רני אסנין, ויו"ר מחלקת הכדורגל, יצחק אביעד, סידרו הלוואה בסך חצי מליון ש"ח מבל"ל, כדי להחזיר חלק מהחוב בסך מליון וחצי ש"ח למס ההכנסה. כמו כן נפגש אסנין, ביחד עם יצחק כספי ועוזריק מילצ'ן מראשי „מכבי", עם ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, כדי לבקשו שיסייע למכבי חיפה. גם יצחק אופק, מנכ"ל אופק, נפגש עם גוראל, כדי שיעזור גם להפועל חיפה. (יצחק ציבין)

אייל החזיר לחיים את בני־יהודה

מאת נפתלי כהן

מכבי פ"ת הובילה בשיעור 0:1 ונוצחה בסיום, זו שבת שניה ברציפות. אתמול ביקשה מכבי פ"ת להוכיח בשכונת התקוה שלגביע הטוטו יש חוקים משלו. כאשר העלה רפי כהן את הקבוצה ליתרון מפתיע בנגיחה נאה (0:1) בדקה ה־58, האמינו רבים, כי הנה עומדת להתחולל הפתעה.

אבל, הקבוצה האחרונה בליגה הלאומית, שלא טעמה טעמו של נצחון מזה שבועות ארוכים לא החזיקה מעמד בסיום. בני־יהודה שיחקה די חלש בדקות רבות. לאחר השער שינה המאמן דוד שוויצר את מערך הקבוצה. הכניס את רמי לוי במקום סלמן ואיזמירלי במקום גורדונה המצוע. הסיט את אייל חיים מעמדת הבלם לקישור הקדמי והקבוצה החלה לתפקד.

אייל חיים הבקיע צמד בנו רגליו בדקות ה־69 ו־80 ואילו חזי שירזי חתם את התוצאה בדקה ה־86. בסיום, תוצאה כל־כך צפויה, למרות ההתפתחויות הלא צפויות.

מי מטפס על הסולמי?...

הסכסוך במשפחת סולמי בא לידי ביטוי אתמול בשכונת התקוה. כשעלתה מכבי פ"ת ליתרון מפתיע, 0:1, נראה היו"ר המודח, דוד סולמי, מבסוט. לעומתו היה הגזבר גד סולמי מעוצבן וגער בשחקניו. כשהתהפכה התוצאה התהפכו גם הבעות הפנים, כמו מסכות. מרגישים שאנו קרובים לפורים... (נפתלי כהן)

יש לחולון „ווינר" אמיתי: אהרונוב

הפועל צפרירים חולון גברה בפעם השניה בעת האחרונה על הפועל פתח־תקוה. לאחר הנצחון בליגה, עשתה זאת צפרירים ביום ששי בגביע הטוטו — 1:2.

המשחק היה רגוע, אך היו גם אירועים מעניינים ליד שני השערים.

המצטיין בשדה היה החלוץ ליאון פנסו, שהבקיע את השער הראשון ובישל את השני.

בדקה ה־10 פרץ המגן השמאלי מחלוף ואת מסירת הרוחב שלו המשיך פנסו לרשת. 0:1. הקבוצה האורחת השוותה בדקה ה־30. יוסי שושני הגביה לרחבה ועזו אליה נגח פנימה. 1:1.

במחצית השניה היו לשתי הקבוצות הזדמנויות, אך חולון הביתית הנמרצת יותר מצאה את הרשת בדקה ה־72. פנסו מסר למצטיין, דרור אהרונוב, הפורה מאוד לאחרונה, והבקיע את שער הנצחון.

„ההצגה הגדולה" של יגאל מנחם

מאת מאיר לוי

יגאל מנחם, שנשמט מסגל נבחרת ישראל, חשב אולי על חבריו באוסטרליה בעת שהוציא את זעמו על מכבי ת"א באיצטדיון רמת־גן. מנחם, באחד ממשחקיו הגדולים ביותר, קרקס את הגנת ת"א והבקיע חמישיה בדרך לנצחון המרשים של מכבי נתניה 2:6.

בשבת שעברה נפגשו שתי הקבוצות במסגרת הליגה. נתניה ניצחה רק 0:1 משערו של תקוה, שנסע לאוסטרליה, אך מנחם החטיא אז שפע הזדמנויות. אתמול הוא תיקן את עצמו.

מכבי ת"א, ללא הבין־לאומיים איזניר, דריקס ושמעונוב, נראתה גרוע יותר מ„השבר כלי" שלה, המתמודד בליגה. במצב כזה לא התקשה הצוות הנתנייתי לעשות במגרש ככל העולה על רוחו.

כבר אחרי רבע שעה השלים מנחם כיבוש צמד מהיר ומתוכבל ביותר מבחינת המארחים, שהציבו בשער את שוער הנוער גבי אלבז. מיכה רוזן העלה בנגיחה ל־3:0 בדקה ה־34, לאחר כדור משקוף של רוני לוי.

לאחר ההפסקה עצר המגן פפר בידו כדור שבעט סבק. אלון נתן צימק מן הנקודה הלבנה, אך כעבור דקה אחת פרץ שוב מנחם וקבע 1:4, כדי לצנן את התלהבות ת"א. מנחם המשיך לצלוף בדקות ה־71 ו־77 לפני שהצעיר המחליף שי שגב שלח כדור מ־25 מ' לרשתו של בלרב. 2:6.

באר־שבע ממשיכה לצבור „אפסים"

מאת אלי גרנר

הפועל ירושלים עדיין ללא הפסד בגביע הטוטו של הליגה הלאומית. אתמול, הסתפקו הירושלמים בתיקו מאופס מול קבוצת אמצע הטבלה הלאומית, הפועל באר־שבע, במגרשם הביתי בימק"א.

ההגנות ניגנו „כינור ראשי". השוער האורח, גיורא אנטמן, הפגין בטחון רב בין הקורות וסיכל את ההתקפות של חלוצי ירושלים.

מרבית המשחק התנהל בין שתי הרחבות ולמעשה, לא נוצרו מצבי הבקעה רבים ליד שני השערים. שני עושי המשחק הכוכבים, צרפתי מבאר־שבע ומישל דיין מירושלים, היו רדומים מאד אתמול ולא הצליחו להניע את קבוצותיהם. רק תאר־שמע היה נמרץ וחיוני יותר מחבריו, אך לא הועיל לשינוי התוצאה המאכזבת.

ה„חומה" החיפאית נפרצה רק בסיום

70 דקות החזיקה אתמול הפועל חיפה מעמד מול מתקפות הפועל ת"א, אך נוצחה בסיום 2:0. חיפה, הנועדת במקום הד־2 בליגה הארצית, הציגה אתמול הגנה חזקה בראשות השוער אריה חביב, אך היתה נחותה מול ת"א, השניה בליגה הלאומית, במשך כל דקות המשחק.

הבולט במגרש היה משה סיני, שלא נסע עם הנבחרת ואתמול היה מעורב בשני השערים.

הדקה ה־70 ניפצה את החומה החיפאית. סיני פרץ משמאל, מסר לרובין. זה הסיט לשבתאי לוי שכבש בנגיחה נאה. 0:1. בדקה ה־84 ניהלו זאגו וסיני דאבל־פאס והאחרון קבע 0:2.

לחיפה ניתנה הזדמנות מצויינת לעלות ליתרון בדקה ה־60, לאחר שהשוער המחליף יומטוב טליאס השמיט כדור ברחבה, אך יוסי עמר החטיא מול שער חשוף. מיד אח"כ נבעט עטר החוצה.

בסך הכל, הראו שתי הקבוצות שהן מתייחסות ברצינות לגביע הטוטו, ואם לא הציגו כדורגל משובח, הרי שזו הרמה המקובלת גם במשחקי הליגה ולא צריך לייחס זאת להיעדרם של שחקנים מסויימים או למסגרת.

כפ"ס: איך לנצח בלוד בלי להתאמץ

הפועל לוד נכנעה בביתה גם במסגרת גביע הטוטו. כבר ביום ששי באה הפועל כפר־סבא ללוד, וראתה תוצאה 1:0. היה זה משחק משעמם וירוד ברמתו. הלודאים לא עשו רושם שהנצחונות בגביע הטוטו „מרגשים" להם. גם הכפר־סבאים לא הפגינו כדורגל ראוי לשמו, אך גרפו את כל הקופה.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־61 על־ידי הקשר הדינאמי הפעלתן גד פולבר. שני השוערים המחליפים, בסון מכפר־סבא ושריקי מלוד, עשו את המוטל עליהם.

ברייליבסקי בנבחרת העולם של מראדונה

הכותרת מפליאה אתכם? גם את דני ברייליבסקי, שבינתיים יצא לאוקיאניה. בשבוע שעבר אמר לו, מרקו סרולי האיטלקי המפורסם, שבאחד העיתונים האיטלקיים נתבקש דייגו מאראדונה לדרג את 11 הנבחרים שלו. בנבחרת העולם של מאראדונה מופיע גם ברייליבסקי. מה אומר החתן? „מרגש, מחמיא ומפתיע". מהיכן הוא מכיר למאראדונה? „שיחקתי לצידו כחצי שנה בסגל נבחרת ארגנטינה". נו, אולי זה ישפיע על דני לטובה באוסטרליה... (יצחק ציבין)

בית א'

טבלה

1. שמשון ת"א	2:4	6
2. בית"ר ים	2:2	3
3. מכבי חיפה	3:2	1
4. בית"ר ת"א	2:1	1

במחזור הד־2

שמשון – בית"ר ים 1:2 (0:2)
● גדעון דמתי (1), שלמה אדרי (35)
● סמי מלכה (64)
ימק"א. 2500 צופים
שופט: רחמים שאשו
★ שמשון ת"א: נחשון; שוקרון, ברדה, אורי כהן, שמעונוב; יוסי כהן, יגאל הלל, ארביב (צוצשווילי), מזרחי; דמתי, ש. אדרי.
★ בית"ר ירושלים: מזרחי (מימון); בראליהו, ת. אוולאי, אלהרר, נחמני; קרוש, שמואלי, שווריץ, ס. מלכה; פלד (שוויג), רוקמן.

בית"ר ת"א – מכבי חיפה 1:1 (0:1)
● רוני צמח (21)
● זאהי ארמלי (82)
רמת־גן. 500 צופים
שופט: יצחק רוזנברג
★ בית"ר ת"א: ג'רבי; קצב, יעקב כהן, עמר, אברבנאל, צמח, מ. יחזקאל, עפרן, נסים כהן; ירון כהן, תגר.
★ מכבי חיפה: מלול; אהרוני, מלכין, בלבול, מרילה, אוסמו הקסן, אבוקרס, עטר, גבעול; ע. מזרחי (ארמלי), צ. מלכה, א. מרדכי.

במחזור הבא
שמשון ת"א – בית"ר ת"א
מכבי חיפה – בית"ר ים

בית ב'

טבלה

1. בני־יהודה	1:4	6
2. הפועל פ"ת	3:3	3
3. צפרירים	2:2	3
4. מכבי פ"ת	5:2	0

במחזור הד־2

צפרירים חולון – הפועל פ"ת 1:2 (1:1)
● ליאון פנסו (10), דרור אהרונוב (72)
● עזו אליה (30)
חולון. 400 צופים
שופט: סמי אלנקוה
★ צפרירים חולון: שמעון ישראל; ג. זיתוני, יעקובי, אלי כהן, מחלוף, פס, אהרונוב, רמתי, עמרני (בן־ברוך), שקרוקה (ליבמן), פנסו (סליאס).
★ הפועל פ"ת: ג'רבי; גיא לוי, מרכוס, קייסי, דוד לוי, סאבו, מחפוד, אליה, שושני; בסון, ניזאן.

בני־יהודה – מכבי פ"ת 1:3 (0:0)
● אייל חיים (69, 80), חזי שירזי (85)
● רפי כהן (58)
שכונת התקוה. 500 צופים
שופט: עמית קליין
★ בני־יהודה: אסייאג; מליחי, פרי, שרעבי, עלה; סלמן (רמי לוי), מדה, אייל חיים, רוני מאיר; גורדונה (איזמירלי), חזי שירזי.
★ מכבי פ"ת: פביאן; ש. צופין, אדיב, שימקוביץ, ז'אן; בלחסן, שעשע, רן בר־שמשון, א. ירוחם; רפי כהן, בניה.

במחזור הבא
הפועל פ"ת – בני־יהודה
מכבי פ"ת – צפרירים

בית ג'

טבלה

1. מכ. נתניה	2:6	4
2. הפועל ים	1:3	4
3. הפועל ב"ש	0:0	2
4. מכבי ת"א	9:3	0

במחזור הד־2

מכבי נתניה – מכבי ת"א 2:6 (0:3)
★ יגאל מנחם (11, 15, 66, 71, 77), מיכה רוזן (34)
★ אלון נתן (65 מ־11 מ'), שי שגב (86)
רמת־גן. 700 צופים
שופט: בני כהן
★ מכבי נתניה: בלרב; פפר, חלפון, חיים לוי, קורן, עציוני, גואטה, לם, גבאי, יגאל מנחם, רוני לוי.
★ מכבי ת"א: אלבז; מיקי כהן, גולדברג, קייס, איתן לוי, דוד אזולאי (שגב), צרפתי, שאול כהן, גריאצ'י, סבק, אלון נתן.

הפועל ירושלים – הפועל באר־שבע 0:0
ימק"א. 2000 צופים
שופט: אריה חלף
★ הפועל ירושלים: מימה; תאר־שמע, ברהום, כוחילה, צ. אוחנה; נחמיאס, ש. מלכה (נזמרדו), ועקנין (סבטר), דיין; שושן (בזרוח), יחזקאלי.
★ הפועל באר־שבע: אנטמן; בן־חמו, דהאן, אילוז, גנון; אלימלך, צרפתי, עזרן, חיון; ביטון, י. אוחנה.

במחזור הבא
מכבי נתניה – הפועל ים
הפועל ב"ש – מכבי ת"א

בית ד'

טבלה

1. הפועל ת"א	0:2	4
2. הפועל כפ"ס	0:1	3
3. הפועל לוד	3:2	1
4. הפועל חיפה	4:2	1

במחזור הד־2

הפועל כפר־סבא – הפועל לוד 0:1 (0:0)
● גד פולבר (61)
לוד. 200 צופים
שופט: יעקב ברחמו
★ הפועל כפר־סבא: בסון; גרמיס, סימון, רבינוביץ, אינשטיין; אופיר בן־חיים, פולבר, תמיר בן־חיים, מימוני; מוחרר, רביבו.
★ הפועל לוד: סריקי; ברדוגו, א. שטרית, קסשוילי, דרעי; בן־הרוש, בן־דממפ (שטרית), יעקב הלל, תורג'מן, בלאיש (שרביט; טפרג'ה, סבדורי).

הפועל ת"א – הפועל חיפה 2:0 (0:0)
● שבתאי לוי (70), משה סיני (84)
קרית־אליעזר. 500 צופים
שופט: יוסי שעיר
★ הפועל ת"א: טליאס; עטר, אקזירו, סגל, הרשליקוביץ; שוקרון, מוסה, דאגו, סיני; שבתאי לוי, רפי שמואל (רובין).
★ הפועל חיפה: חביב; ברק, קרמר, קירשנר, בריאמה, עטר, אמסלם, זלצר, טל בניק; רוני מלכה, יוסי עטר (פרידה).

במחזור הבא
הפועל ת"א – הפועל לוד
הפועל כפ"ס – הפועל חיפה

هكذا من الأصل

רק שלוש קבוצות צברו מלוא הנקודות בגביע הטוטו הארצי

מאת ברוך דגן

שלוש קבוצות צברו עד כה את מלוא הנקודות בתום המחזור השני בגביע הטוטו בליגה הארצית. שתי קבוצות טרם השיגו נקודה.

על קבוצת המצליחות נימנות מכבי יבנה, שגברה 1:2 על הפועל חדרה, הפועל ר"ג, שניצחה 0:3 את מכבי שעריים, והפועל יהוד, שהכניעה 0:1 את בית"ר נתניה. שתי חסרות-הנקודות הן שעריים ונתניה.

הבית הצפוף ביותר במאבק הוא הבית השני, שבו הפתיעה מכבי יפו בנצחון 2:3 על הפועל טבריה. באותו בית צברה הפועל עכו נקודה ראשונה על חשבונה של הפועל בת-ים – 1:1.

שתי הרמת-גניות, הכח ומכבי רמת-עמידר, נותרו "מקורקעות" לאחר שסיימו בתיקו אפס ב"דרבי" חלש, שהעניק לכל אחת נקודה ראשונה במפעל.

הצופים הצביעו ברגליהם נגד המשחקים: רק 1250 צופים טרחו ובאו לששת המגרשים.

בית א'

1. יבנה	61–62
2. חדרה	33–42
3. עמידר	13–12
4. הכח	14–02

מכבי יבנה 2 / הפועל חדרה 1

במשך דקות ארוכות השתעשעו שחקני חדרה באשליה, כי יוכלו לחזור לביתם עם נצחון חוץ, אולם מהפך בסיום טפח על פניהם.

שתי הקבוצות הציגו מהלכים באים בדקות רבות ויצרו לעצמן הזדמנויות ליד שני השערים. אולם, ההגנות עמדו בפרץ וידעו לשמור על רשתות נקיות במחצית הראשונה.

השינוי חל עם חידוש המחצית השניה. כבר בדקה ה-49 נרשמה הבקעה ראשונה דווקא ע"י שלומי גוזלן הגורת. מוקה זו והילך עברה השליטה בשדה לרגלי יבנה, שתקפה שוב ושוב והשכילה להשוות מרגלי אבי פרץ בדקה ה-77. שתי דקות מהסיום העניק אילן אבנעים המצטיין את מלוא הנקודות ליבנה.

שפט יעקב שמש לעיני 300 צופים ביבנה.

הכח ר"ג 0 / רמת עמידר 0

רק 200 צופים חזו ב"דרבי" הרמת-גני, שהחל והסתיים בדממה דקה.

מיקומן של שתי הקבוצות בתחתית בא לידי ביטוי במהלכים הדלים בשדה. רק לעתים רחוקות נראה מבצע ראוי לשמו והצופים פיהקו ביציעים בכל פה.

התוצאה שיקפה את הרמה והתמונה בכל הדקות וחבל שעל תצוגת-נפל כזאת גם מעניקים נקודה לכל קבוצה.

שפט יהושע לויה בר"ג.

בית ב'

1. יפו	42–32
2. טבריה	34–72
3. בת"ים	21–12
4. עכו	16–22

הפועל בת"ים 1 / הפועל עכו 1

ההרכב החסר של בת-ים שב וכשל בהשגת נצחון. אף שהמארחים גילו עדיפות ברוב שלבי המשחק היו העכואים קרובים יותר להשגת הנצחון.

עכו פתחה את המשחק בתנופה והוליכה ביתרון כבר בדקה ה-20 מרגלי לוי אוחנה. היו אלה דקות משכבעות למרי של האורחים, שרק בנס לא הניבו שערים נוספים ברשת בת-ים.

המקומיים התאוששו בשלהי המחצית הראשונה ואף השוו בבעיטה מהנקודה הלבנה של מאיר בריגיני בדקה ה-44. בת-ים שלטה בשדה לכל אורך המחצית השניה, אולם לא מצאה פעם נוספת את הדרך אל הרשת.

שפט אריה פרוסט לעיני 200 צופים בחולון.

מכבי יפו 3 / הפועל טבריה 2

התנופה המחודשת של יפו תורגמה לנצחון נאה על אחת הטוענות לכרטיס עליה לליגה הלאומית.

המשחק היה מעניין, מרתק ומהפכני. שחקני שתי הקבוצות הציגו משחק מודרני, נמרץ והתקפי ורשמו אירועים נאים ליד השערים. ההבקעות הרבות העניקו ל-300 הצופים דקות של הנאה ותמורה על באם למגרש.

טבריה היתה המבקיעה הראשונה הודות לבעיטת 11 מ' מוצלחת מרגלי שכנאי שינו בדקה ה-13. יפו השיבה באותה מטבע ע"י אברהם בוטפיקה בדקה ה-26.

לאחר הפסקה נכנס היפואי יגאל קרן לפעולה והעניק מקדמה חשובה לקבוצתו בצמד פרטי תוך שלוש דקות (52, 54). טבריה, שתקפה בסיום, הצליחה רק לצמק ע"י מאיר עמור בדקה ה-73.

שפט מאיר בנישתי ביפו.

כותרת: 9 ציצרו, 20/15 פרנק רק, בין שני קווים, התוצאה – ישור לשמאל

בית ג'

1. ר"ג	61–52
2. יהוד	61–32
3. נתניה	03–12
4. שעריים	05–12

הפועל ר"ג 3 / מכבי שעריים 0

חלוצי ר"ג הציגו משחק פורה ומרזייק ומצאו שלוש פעמים את נוסחת ההבקעה.

בשדה נראתה לכל אורך המשחק רק קבוצה אחת. שכן, שעריים נתקפה חולשה גדולה ולא ידעה לאזן את הכחות. ר"ג לא הסתפקה ביתרון איכותי וביזום המהלכים אלא קינחה בהבקעות.

דורון ביטון פרץ את הגנת שעריים לראשונה בדקה ה-52 ומאיר בלושטיין הוסיף שער בדקה ה-86. כעבור שתי דקות בעט עוזי צריקה את הכדור השלישי ברשת האורחים.

שפט שמואל הרשטיין לעיני 200 צופים בגבעתיים.

הפועל יהוד 1 / בית"ר נתניה 0

יורם אורן, החלוץ המצטיין של יהוד, העניק לה נצחון נוסף.

שערו של אורן בדקה ה-45 היווה הפתעה מסויימת מאחר והושג במגרש הנתנייתי. שתי הקבוצות ניהלו מאבק שקול עם עדיפות קלה למארחים, אולם הגנת יהוד ידעה לסכל את נסיונות ההבקעה של המארחים.

בדקות הנעילה ניסו עוד הנתנייתים לשנות את התמונה, אולם העלו בידם כמה התקפות באות חרס בהבקעות.

שפט ארז זולמן לעיני 50 צופים בנתניה.

חזרה מ"הלם" סלוניקי למשחק נגד "אליצור"

מאת משה כהן

קבוצת מכבי ת"א תנסה הערב להתאושש מ"הלם" סאלוניקי. המכבים ישחקו בהיכל הספורט ביד-אליהו מול אליצור נתניה, שיורדת על ביתיותה.

השינוי הבולט של מכבי יהיה בהחלפתו של מיקי ברקוביץ. רלף קליין יפתח עם קורנליוס או מוטי דניאל והמטרה תהיה לשחק עם שלושה שחקנים גבוהים. למכבי יהווה המשחק חזרה אחרונה לקראת ההתמודדות המכרעת ביום חמישי במילאנו.

שחקני נתניה ינסו להפתיע. לרשותו של צבי שרף עומד צוות שחקנים טוב, אבל בעיות כספיות ומנטאליות לא מאפשרות לגברסון וזבריל למצות את יכולתם. שחקני עיר היהלומים יכלו להפתיע, אבל היתרון המוחר על ביתיותם מוריד את הסיכויים להפתעה למינימום. בכל מקרה תלויה תוצאת המשחק בעיקר ביכולתם של מאגי וזבריל.

מחר יערכו יתר משחקי המחזור ה-18 ובמרכזם יעמוד משחק התחתית המכריע בין קבוצות הפועל ירושלים ובית"ר ת"א. יתר המשחקים: הפועל חולון – מכבי נתניה, גליל-עליון – מכבי חיפה, הפועל חיפה – הפועל ת"א, מכבי ר"ג – אליצור רמלה.

הספורטאידה ה-8 באוגוסט באילת

הספורטיאדה השמינית של הפועל תעמוד השנה בסימן 40 שנות מדינת ישראל, 67 שנים ליסוד ההסתדרות הכללית ו-65 שנים להתאגדות הפועל.

הספורטיאדה תערך באילת בסוף חודש אוגוסט ויטלו בה חלק 3000 ספורטאים ממקומות עבודה שונים ברחבי הארץ. כך מסר אתמול שלמה אריה, מנהל האגף לספורט לעם במרכז הפועל במפגש הראשון של מטה "נשיאות הספורטיאדה" עם מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, יו"ר האגף לצעירים וספורט, יעקב ישי ומזכ"ל הפועל, יצחק אופק.

מזכ"ל ההסתדרות נתן את חסות הכלל ההסתדרותית וברכת הדרך לקיום הספורטיאדה הלאומית המסורתית באילת וציין, כי אלפי ספורטאים ממקומות העבודה יופיעו גם במפגן הגדול בראשון במאי.

לספורטיאדה הובטחו מטעם עיריית אילת ומועצת הפועלים המקומית עזרה בארגון וכן ישולבלו המערכות לביצוע המשחקים ע"י הקמת צוות מחשבים, שיקלו על רשימת ההישגים, חלוקת התעודות וכדומה.

המשחקים מתחלקים לענפים הבאים: כדורגל, קטרגל, כדורסל, כדורעף, טניס, טניס שולחן, ברידג', שחמט, שחיה וצעדה עממית.

מג'יק ללייקרס 27 נקודות

תשעה משחקים נערכו ביום שישי בליגת הנב"איי, כשהבוסטון והלוס-אנג'לס לייקרס בין המנצחות. הלייקרס גברה על יוטה בתוצאה 105:112, כשמג'יק ג'ונסון קלע 27 נקודות.

בוסטון גברה על מילווקי 96:132, בנצחונה ה-15 הרצוף. אטלנטה גברה על אינדיאנה 101:116. שיקאגו נוצחה ע"י פורטלנד 104:96, כשמייקל ג'ורדן קלע 52 נקודות. פרנק בריקובסקי הוליך את סאן-אנטוניו לנצחון דחוק על יוסטון 107:111. יתר התוצאות: דנוור – פילדלפיה 76 104:120; סיאטל – סאקרמנטו 130:133; ניקס – גולדן סטייט 119:125; פיסטונס – נייטס 109:137.

● כ-3000 צועדים השתתפו אתמול בצעדת נס-ציונה המסורתית, שיוחדה השנה להפגנינג השלום. במקום הראשון דורגה "קראופ" נס-ציונה עם 180 משתתפים. כן בלטו עובדי אל-על ורשות שדות התעופה. הצעדה נערכה במסלולים של 10 ו-20 ק"מ ועברה בנקודות הסטוריות. הצעדה אורגנה ע"י מרכז הפועל ומועצת פועלי נס-ציונה.

לנדל נוצח בפילדלפיה

הפתעה גדולה נרשמה בטורניר הטניס בפילדלפיה כשהטניסאי מספר 1 בעולם איוון לנדל נוצח בסיבוב השלישי על ידי האוסטרלי ג'ון פיצג'ארלד בשתי מערכות 7:6, 6:4.

לנדל שחזר לפעילות לאחר שהפסיד בחודש ינואר באליפות אוסטרליה במלבורן לא היה שלם בנפשו ואף נקנס באלף דולר לאחר שהעליב את אחד הצופים במהלך המשחק שלטענתו הוא הפריע לו להתרכז כשהשמיע את קולו בטון גבוה.

פיצג'ארלד ישחק בחצי הגמר מול המקסיקני חורחה לוזאנו שניצח בסיבוב השני את עמוס מנסדורף. חצי הגמר השני יהיה בין האמריקני טים מאיוט לדרום אפריקאי יואן רנסבורג.

בחצי גמר טורניר הטניס לנשים בוושינגטון התייצבו זו מול זו שתי הצ'כיות לשעבר נאברטילובה ומאנדליקובה. ובחצי הגמר השני ישחקו שרייבר מארה"ב וסבאטיני מארגנטינה.

שיא עולמי בגובה

האתלט המערב גרמני קארלו טרנהארדט, אלוף כינוס הפועל, קבע שיא עולמי בקפיצה לגובה באולם כשניתר במערב ברלין לגובה 2.42 מטר. שיפור של סנ"מ לשיאו של השבדי שיוברג אלוף העולם.

הערב יושלם השלב המוקדם בכדורסל צה"ל

משחקי השלב המוקדם באליפות צה"ל בכדורסל ישלמו הערב בקרית-מוצקין, כשיערכו שני משחקים במסגרת בית ד'.

אחרי ההפסד של נבחרת חיל-הים לפיקוד הנח"ל – 65:46, זקוקים הימאים לנצחון בהפרש של 18 נקודות על נבחרת פיקוד צפון, כדי לעלות לשלב חצי הגמר.

פיקוד צפון גברה ביום שישי על מפח"ש – 29:67. במשחק נוסף שיערך היום בצהריים יתמודדו נבחרות הנח"ל ומפח"ש.

מחר יערכו משחקי חצי הגמר באולם רוממה בחיפה. ביום שלישי יערכו באותו אולם משחקי הגמר.

הליגה בכדוריד מחדשת פעילותה

מאת שמואל קליגר

משחק בעל חשיבות רבה לדרוג בצמרת יהיה הערב בליגה הלאומית בכדוריד, עם חידוש משחקי הסיבוב השני: מכבי נתניה – הפועל ראשל"צ. הנהנית העיקרית מנצחון אפשרי של נתניה עשויה להיות האלופה, מכבי ראשל"צ, שתתארח בסיכויים עדיפים על מכבי קרית שרת חולון.

אם תתממש התחזית תעלה מכבי ראשל"צ למקום הראשון בהפרש נקודות. המדורגת שלישית, הפועל ר"ג, תתארח אצל מכבי פ"ת. סיכויי האורחים – עדיפים.

יתר המשחקים: אדרים ר"ג – הפועל פ"ת; מכבי רחובות – הפועל נווה-ים; אליצור הרצליה – הפועל רחובות.

היום ניפוי כדורגלנים מסגל הנוער

מאת שמואל קליגר

מאמן נבחרת הנוער שלמה שרף יגפה היום, לאחר האימון, 2 או 3 שחקנים מהסגל הקיים המונה 26 שחקנים. לאחר האימון בר"ג יתפזרו השחקנים ויתכנסו שוב ביום רביעי למחנה אימונים שיימשך 3 ימים. ביום רביעי יקיים הסגל משחק אימון עם בית"ר נתניה.

פסק זמן

עם: אהרן להב

להשיב הכבוד הרמוס

כשניתקו גלגלי מטוס אל-על ממסלול נמל התעופה בן-גוריון לעבר לוס-אנג'לס ומשם למלבורן, אוסטרליה – נפתח מסעה השני של נבחרת הכדורגל הישראלית לעבר אוקיאניה. לפני שלוש שנים היה המסע הראשון. אז היינו צריכים להשיג באוסטרליה ובניו-זילנד כרטיס כניסה למשחקי גביע העולם. המסע הסתיים בכשלון חרוץ, שלאחריו הוקמה, בפעם הראשונה בתולדות ההתאחדות לכדורגל, ועדת חקירה שהעלתה על פני השטח התנהגות מחרה של שחקנים ומאמן שהחלה כמעט מיד עם ההמראה מלוד ונסתיימה ברעמים וברקים עם נחיתת הנבחרת כעבור 25 יום בלוד. החל מסע של השמצות, כאשר חלק ממנהלי ההתאחדות לכדורגל תבע חקירה של ממש. המסקנות היו קשות, אולם אף לא אחת מהן יושמה הלכה למעשה.

גם המסע הזה לא החל בסימנים טובים מבחינה מקצועית. מהנבחרת של אז נותרו רק ארבעה שחקנים. כל היתר חדשים. גם המאמן הוחלף. את מקומו של יוסלה מרימוביץ' תפס מאמן זר. יוגוסלאבי בעל הליכות העונה לשם הקצר מיוזיך'. מאזן משחקי המבחן גרוע מרע: 11 הפסדים ושתי תוצאות תיקו. המון בעיות ויציאות של שחקנים אל הסגל ומתוכו. יד על הלב, אי אפשר לסמוך על רוב התלכיד שיצא. לכל אלה יש להוסיף את הצרה של שחקני חו"ל שלנו, שלא כולם יכולים להתפנות לצאת בזמן עם הנבחרת ו/או לא יכולים לצאת בכלל (אלי אוחנה).

כאן כן עתה לא תהיה קבלת הפנים לנבחרת הישראלית מוגה בששונים. האוסטרלים אמונים על קבלות פנים קריחות, עם הרבה חיפושים וחיטוטים במזוודות, אמנם בנסוח של שמירה על אי הכנסת כבודה היכולה להזיק לבריאות הציבור שם, אבל אפשר להתייחס לנבחרת אורחת ואפשר שלא...

מרחקי הנסיעה מעיר לעיר למשחקים גם הם לא ישפיעו טוב על השחקנים, ובעיקר אלה ה"ותיקים". זאת מדינה מפתה ואפשר למעוד. כמעט ארבעים יום וארבעים לילה יעשו שם כדורגלנינו הרגילים בארץ לאוירה משפחתית. ולא לחינם צוטטה השבוע אחת מנשות השחקנים כשאמרה, כי היו צריכים לשלוח את הנשים עם הבעלים לפחות לשבוע אחד.

באוסטרליה יש הרבה ישראלים יורדים, רובם אוהדי כדורגל ושחקני עבר שלנו. הם רגילים לחבק חיבוק רב כמעט כל ספורטאי הבא ליצג שם את ישראל. היו הרבה מקרים לא נעימים עם הנבחרת של 1985. עם הבחורות צעירות למלון ועם רכש וקניות ועם הסעות במוניות למגרשי האימונים גם אם נמצאו במרחק של חמש דקות הליכה.

הדיווחים הראשונים מהמסע הנוכחי אינם מרנינים. נוסעים לטורניר ארוך וקשה וכבר בתחנה הראשונה רצים לקניות. לא נכנסים למיטות לאחר שעות שינה כדי להתגבר על השעון הביולוגי, אלא רצים לחנויות שמא לא ימלאו את הרשימות שהביאו מהבית. ויש שם מאמן עם נסיון ומנהל נבחרת ומאמן עזר ומי לא, אבל הדרסינה לא משתנה. בפעם הקודמת שילמה ההתאחדות לכדורגל קרוב לעשרת אלפים דולר בעד מטען עודף של השחקנים.

אתמול אמורה היתה הנבחרת להכנס שם למשטר אימונים כדי לנסות ולזכות בכרטיס הכניסה לאולימפיאדת סיאול. למודי נסיון מר מן העבר צריך לומר ליהול, כי מה שהיה הוא לא מה שיהיה הפעם. צריך להשיב את הכבוד האבוד של 1985.

כדוריטורה

מעט פרץ

בארנס הכניע את פורטסמות ליברפול דוהרת ללא מעצור

קבוצת ליברפול המשיכה גם אתמול בדהרה שלה, כאשר גברה במשחק חוץ על פורטסמות 0:2 ושמרה על יתרון של 14 נקודות בטבלה.

ליברפול לא היתה, אמנם, במיטבה, אולם ג'ון בארנס המבריק הבקיע צמד שערים במבצעים מצויינים והותיר בידי הבריז את מלוא הנקודות. ליברפול רשמה משחק ליגה 27 ברציפות ללא הפסד.

מנצ'סטר יונייטד, השניה בטבלה, ונוטינגהאם השלישית לא שיחקו.

אברטון, המדורגת רביעית, התאוששה משני הפסדים בגביע בנצחון על סאותהמפטון 0:1 משערו של פול פאואר. ארסנל הביסה את צ'רלטון 0:4 (השערים: צמד של מרסון, תומאס וסמית) וקווינס פארק ריינג'רס ניצחה את וימבלדון 0:1 משערו של ג'ון ביין.

"תרנגולי" טוטנהאם שבו לקרקר מול שפילד ונסדיי – 0:3 – משערים של קלייב אלן, הבלגי ניקו קלאסן ופול אלן. ניוקאסל גברה 1:3 על צ'לסי, כשהברזילאי מירנדיניה הבקיע צמד.

דרבי מהתחתית גברה 0:1 על ווסטהאם ווטפורד, סוגרת הטבלה, נכבעה במגרשה 1:0 לקובנטרי.

המוליכה בסקוטלנד, סלטיק, ניצחה את מורטון 0:1 ואילו ריינג'רס נפרדה בתיקו 1:1 מדנדי יונייטד. סלטיק מקדימה את ריינג'רס בארבע נקודות.

בליגה הגרמנית: באיירן מינכן – המבורג 0:6; וורדר ברמן – בוכום 0:1; אורדינגן – קלן 1:1; קייזרסלאוטרן – שאלקה 2:5.

אולימפיאדת החורף

הגולש האיטלקי אלברטו טומה מתפרץ אל הזמן הטוב ביותר בסיבוב הראשון של הסללום הענק של משחקי החורף בקאלגרי

גולשים קנדים נפסלו בגלל חליפות פגומות

מאת אורי שלגי

מיוחד ל"דבר"

(קאלגרי, קנדה). אלברטו טומבה בן ה-21 זכה בשנת 87 בשבעה מתוך עשרה התחרויות בעקלתון בגביע העולמי. העקלתון הענק הוא אחד מהמקצועות הקשים במקצוע הסקי וטומבה הוכיח, כי הוא הגדול מכולם.

הוא זכה במדלית זהב בוקרים ביותר משניה את הטרס שטלץ האוסטרי ואת פורמן זורבידאן השווייצרי. בתחרות זו נפסלו כל המשתתפים הקנדים וגרמו בושה לארץ המארחת. ארבעה המשתתפים לבשו חליפות סקי, שלא אושרו ע"י ההתאחדות לסקי. חליפות מאושרות מאפשרות כניסת אויר לתוך החליפה והדבר מאיט את הגלישה.

מאמן נבחרת הסקי הקנדית, גלן וורטל קיבל על עצמו את האשמה וטוען שהחליפות היו תקינות, אך שכחו למסור אותן לביקורת.

אסון כבר פקד במסגרת תחרות זו את המשלחת האוסטרית. בהפסקה בין שני המירוצים נהרג רופא המשלחת, הנחשב למנתח ארתופדי מעולה. הוא ירד בגלישה במסלול צדדי. התנגש בסבלאי טלוויזיה והועף לתוך מסלולה של מכונה כבדה ליישור שלג ומצא למוות.

בריה"מ – 7, שוודיה – 1 בהוקי קרח

קלגארי, קנדה 7 (ע"ד ע"ב) האלופה האולימפית בהוקי קרח, נבחרת בריה"מ, ממשיכה להלום ביריבותיה והפעם היתה זו אלופת העולם שוודיה אותה הביסה 1:7 במסגרת משחקי החורף האולימפים בקאלגארי שבקנדה.

הסובייטים צועדים למדליית זהב נוספת ועד כה צברה בריה"מ 11 מדליות זהב לעומת מדליות זהב לפני מזרח גרמניה עם 9 מדליות זהב.

במשחקים נוספים הכניעה קנדה את מערב גרמניה 1:8 וצ'כיה את פינלנד 2:5.

● תמרה צ'יקונובה העניקה מדליית זהב נוספת לבריה"מ כשניצחה בגלישה שדה למרחק 20 ק"מ ומעניין לציין שגם במדליות הכסף והארד זכו גולשות מבריה"מ.

● האיטלקי אלברטו טומבה העניק לראשונה מדליית זהב לאיטליה מזה 20 שנה כשניצח בסללום הענק בעוד שהשוויצרית ורוני שניידר היתה לראשונה שנטלה את שני מקצועות הסלאלום כשניצחה גם בסללום הרגיל. קודם לכן ניצחה שניידר בסלאלום הענק.

● בשתי מדליות זהב נוספות זכתה המחליקה האמריקנית בוני בלר כשניצחה גם למרחק 1000 מטרים. קודם לכן ניצחה בלר בהחלקה למרחק 500 מטרים והיום מנבאים לה מדליית זהב נוספת למרחק 1500 מטרים.

● המאבק בהחלקה האמנותית בין האלופה האולימפית המזרח גרמניה קטרינה וויט ואלופת העולם האמריקנית דבי תומאס מתנהל בעקשנות. לאחר שהאמריקנית הוליכה הצליחה המזרח גרמניה לחלוף על פניה ולזכות במדליית הזהב ולהותיר את הכסף בידי האמריקנים ממש בתרגיל האחרון.

השוער הקנדי בהוקי קרח מתחלק יחד עם שחקן מערב גרמני במשחק הנבחרת הזה שמורתק אליו יום יום אלפי קנדים נלהבים

[illegible]

צפון				
1.	בית שאן	18	10-24	26
2.	מכבי טמרה	18	14-27	26
3.	מכבי חדרה	18	15-19	23
4.	מכבי עפולה	18	19-27	22
5.	אח"י נצרת	19	16-17	19
6.	קרית-שמונה	19	21-21	19
7.	מכבי עוספיה	18	16-15	19
8.	בית"ר חיפה	18	18-17	18
9.	בית"ר נהריה	19	15-13	18
10.	הפועל טירה	18	12-14	17
11.	קרית-אתא	18	17-16	17
12.	הפועל טייבה	18	19-17	17
13.	טירת הכרמל	19	20-18	14
14.	הפועל רעננה	19	26-17	14
15.	בני-נצרת	19	20-13	13
16.	הפועל טמרה	18	30-15	10

דרום				
1.	בית"ר רמלה	19	9-25	28
2.	ראשון לציון	19	14-25	25
3.	קרית-גת	19	10-21	25
4.	קרית-אונו	19	13-18	23
5.	אור-יהודה	19	13-17	23
6.	הפועל אשדוד	19	16-25	22
7.	הפועל אשקלון	19	10-15	21
8.	להרום חולון	19	14-15	21
9.	הפועל מרמורק	19	20-21	19
10.	בית שמש	19	20-18	19
11.	קרית-מלאכי	19	19-19	17
12.	הפועל דימונה	19	14-16	15
13.	מכבי הרצליה	19	26-12	14
14.	הפועל רמלה	19	24-13	12
15.	רמת השרון	19	27-14	10
16.	הפועל אזור	19	30-7	10

בית שאן נחלה הפסד גם לבית"ר נהריה

מאת ברוך דגן

קבוצת הפועל בית-שאן מתחילה לאבד גובה. אתמול נחלה הפסד שני ברציפות אצל בית"ר נהריה 1:0 ואיבדה את יתרון הנקודות שלה בצמרת הצפונית.

בית-שאן נותרה במסגה בזכות עדיפות של שער לעומת מכבי טמרה, שסיימה את משחק החוץ שלה עם מכבי אח"י בני נצרת בתיקו אפס.

בדרום הביסה המוליכה בית"ר רמלה את הפועל אזור 0:4 והתרחקה צעד נוסף מיריבותיה. הפועל ראשל"צ לא השכילה לגבור במגרשה על הפועל קרית-אונו (1:1) והיא חשה בעורפה את מכבי קרית-גת, שהכניעה את הפועל מרמורק 0:3.

בטייבה: הפועל טייבה – הפועל רעננה 1:1. שערו של האורח שרף בדקה העשירית נמחק ע"י מוסה בדקה ה-68. שפט בר, 200 צופים.

בטירת-הכרמל: הפועל טירת-הכרמל – מכבי עפולה 2:2. משחק מעניין ועשיר באירועים. למקומיים הבקיעו ליברטי (8) ומורד (80). לעפולה: גבאי (10) ווילקר (11,90 מ'). שפט מרסור, 200 צופים.

בטירה: הפועל טירה – בית"ר חיפה (בוטל). השופט ואנה סרב לקיים את המשחק ללא נוכחות שוטרים.

מחוז הצפון

בנהריה: בית"ר נהריה – הפועל בית-שאן 0:1. נהריה נזכרה בימיה הטובים בליגה הארצית והכניעה את המוליכה משערו של פיארה בדקה ה-40. שפט שיינר, 4000 צופים.

בקרית-שמונה: הפועל קרית-שמונה – מכבי עוספיה 1:3. נצחון שני ברציפות לקריה משעריהם של ברסימנטוב (42,31) וסלמה (33). לאורחים הבקיע אבו-רוקון בדקה ה-63. שפט פריים, 300 צופים.

בטמרה: הפועל טמרה – הפועל בני נצרת 0:1. ראסין חיקה לנצרתים שתי נקודות יקרות בדקה ה-76. שפט אילת, 500 צופים.

בחדרה: הפועל קרית-אתא – מכבי חדרה 1:0. חדרה ספגה הלם ביתי מהבקעה של סמן בדקה ה-61. שפט וולמן, 200 צופים.

בנצרת: מכבי אחי בני נצרת – מכבי טמרה 0:0. טמרה היתה מרוצה מתוצאת ... נקודות לאחר ... שפט ליטקוביץ, 2500 צופים.

מחוז הדרום

ברמלה: בית"ר רמלה – הפועל אזור 0:4. מיטוח של המוליכה על שער אזור הבקעות של קאו (11), בוגלה (15), בהרגה (69) ושושן (84). שפט יחנב, 1000 צופים.

בקרית-גת: מכבי קרית-גת – הפועל מרמורק 0:3. אבי גולדר פרץ שערות לקבוצתו הורשה בשתי הבקעות בדקות 5 ו-25. אוחיון השלים בדקה ה-50 מהנקודה הלבנה. שפט רינצ'ל, 1000 צופים.

בראשל"צ: הפועל ראשל"צ – הפועל קרית-אונו 1:1. ישראל פוגל שוב הבקיע לאורחים (35), אך שלום הישוה (50). שפט סרק, 700 צופים.

באשדוד: הפועל אשדוד – מכבי הרצליה 1:2. אשדוד שבה לבשר הבקעה תיצוה ע"י פיסוסי (31), שער עצמי (63) ובכן (78). להרצליה הבקיע זהאן (32). שפט אברולת, 1000 צופים.

בחולון: להרום חולון – הפועל קרית-מלאכי 0:0. כשלון ביתי לחולונים. שפט ביגר, 400 צופים.

באשקלון: הפועל אשקלון – הפועל רמלה 1:4. אשקלון הוקדמה במעלה הטבלה בהבקעת שער של ... שפט ממן, 500 צופים.

בדימונה: הפועל דימונה – הפועל אור-יהודה 0:0. דימונה איבדה נקודה. וגם את שחקנה המרוזק ברוגדות. שפט אבלא, 300 צופים.

ברמת-השרון: הפועל רמת-השרון – הפועל בית-שמש 2:2. רמת השרון הוליכה במשחק פעמיים ליתרון, אך ביקיים (33) ומזוך (81) השוו. שפט מלכה, 100 צופים.

3 קבוצות עלו לחצי גמר הכדורעף

מאת אבי פלד

שלוש קבוצות הבטיחו אמש את השתתפותן במשחקי חצי גמר גביע המדינה בכדורעף. כך נקבע בתום משחקי המוקדמות.

הפועל מטה-אשר גברה גם בגומלין על הפועל שריר בתוצאה 0:3 וכמותה עשה הפועל קרית-אתא שגברה על מכבי פ"ת 1:3 והפועל בת-ים, שגברה על הפועל כפר-סבא 1:3.

הקבוצה הרביעית שתופיע בחצי הגמר תקבע ביום שלישי. אמש גברה הפועל המעפיל על הפועל רמת-אביב 3:1 ובכך היא מוחקה את התוצאה מהמשחק הראשון.

במשחקי חצי הגמר שיערכו בשבת תתמודד הפועל מטה-אשר עם הפועל בת-ים והפועל קרית-אתא עם המנצחת במשחק בין המעפיל לרמת-אביב.

מדלית כסף ליעל ארד

הג'ודאית יעל ארד זכתה אמש במדלית כסף באליפות גרמניה הפתוחה בג'ודו, בהשתתפות כל הצמרת האירופית.

ארד נצחה בשלושה קרבות והפסידה באחר לאלופת קובה. המתחרה הישראלית השניה פרנסואה סוסנובסקי זכתה בנצחון בקרב הראשון, אך נוצחה בהמשך פעמיים.

שחיה

ארבעה שיאי בוגרים ושיא גילאים הושגו באליפות ישראל לגילאי 15, 18, שנערכה בבריכה הקצרה בנהריה.

השיא הקבוצתי נקבע ע"י הפועל בית-ברל/הוד-השרון במשחה שליחים ל-200 מ' – 9:08.34 דקות. אירית אורתי ממכבי ת"א שיפרה שני שיאים: ב-200 מ' חזה היא קבעה 2:41.78 דקות וב-100 מ' חזה 1:16.30 דקה. ערן גרוסי שיפר את השיא הישראלי ב-200 מעורב אישי – 2:09.40 דקות וב-200 מ' גב 2:08.01 דקות.

בסיכום הכללי נבחרו אירית אורתי כשחיינית המצטיינת וערן גרוסי כשחיין המצטיין לגילאי 18. לגילאי 16 זכו ליאב טל ונעמה סיסר. לגילאי 15 זכו גיל מורחי ורביטל וילנאי.

טניס

בבאר-שבע הסתיימה אתמול אליפות הנגב הראשונה לותיקים. מתוך 12 אליפויות שיתקיימו במהלך השנה. יותר מ-150 טניסאים השתתפו באליפות.

גיל 35: ברנקו זהרא – אנדרי מורסון 4:6, 2:6. גיל 45: יגאל ברשאר – ד"ר ראול גלד 5:7. התחרות קיע ניד הולץ לפרוס. גיל 55: משה גרשוביץ – לואן וילברמן 2:6, 2:6.

בתחרות לנשים גברה בגרשבע מביל על רליה אליאב 1:6, 3:6.

קליעה

יגאל פוטטיק מרחובות ניצח בתחרות ירי מעשי מקורה בקליבר גדול, שנערכה בהרצליה. הוא הקדים את ההרצליינים, נועי ספיר ואבי סט.

● יצחק יוכאסי שיפר את השיא הישראלי ברובה אויר, לאחר שצבר 585 נקודות ושיפר בשתי נקודות השיא שנקבע לפני חודש. השיא הקודם נקבע בגרמניה, שם נערכת אליפות אירופה. השיא של יוכאסי טוב שלוש נקודות מהמינימום הבין-לאומי ובנקודה מהמינימום הישראלי לסיאול.

אריה ספירוב צבר 577 נקודות וגיא סטריק 574 נקודות. בקבוצתי צברה ישראל 1736 נקודות.

חיפה משחררת את ביניון

מאת יצחק צ'יבין

ג'ו ביניון, מכבסת שחום העור של מכבי חיפה שעמד לעזוב את הארץ בימים הקרובים, חיפה תרפ"ע למשחקי הנבח"ל רק עם שחקן זר.

חולשתו של ביניון במשחק חצי גמר גביע והודעה האירה את ההנהלה של שחרורו ושחרור המשכורת 100,000 דולר לעונה לא עמד עריכה בביעיות הורשה מאז מאכבים מיכולתו.

כדי לחסוך כסף החליט לסיים את ורזמן העבר עם המכבי שחום העור שלא התקלם בארץ. הדבר מוכיח כי בחיפה לא בונים למעשה על הבלולה בשחקני הנבח"ל.

כדורמים

נבחרת ישראל בכדורמים גברה אתמול על אלופת שוודיה, ס.ס.ק שטוקהולם בתוצאה 13:19. שערים לישראל: פריידר הוזר 4 כ"א, סטוגית 3, האחים ברזל ולנג 2 כ"א, מלג ולוזן 1 כ"א.

נתונים מארה"ב ומאפריקה נותנים יסוד להשערה, כי...

האיידס מגבירה את שכיחות השחפת

לפני כשנתיים דיווחו רופאים במדינות שונות באפריקה על ריבוי מקרים של מחלות דומות לשחפת, שלא הגיבו על הטיפול המקובל בתכשירים האנטיביוטיים, כגון סטרפטומיצין. חודשים אחדים לאחר־מכן נודע על תפוצתה הנרחבת של האיידס, שעד אז אובחנה בעיקר בארה"ב ובאירופה המערבית, גם ביבשת השחורה. היום, במבט לאחור, יש הסבורים כי ההתרבות הפתאומית של מקרי השחפת הקשים באפריקה סימנה את ראשית התפשטותה של האיידס שם.

דעה זו נשענת בין השאר על העובדה, כי בעת האחרונה חלה עליה מדאיגה במספר מקרי השחפת לא רק באפריקה, אלא בעולם כולו, ועליה זו גדולה במיוחד בקרב צעירים בני 20 עד 40, שהם גם הנגועים ביותר לאיידס. על־פי סיכומים של ארגון הבריאות העולמי שליד או"ם נרשמים בעת האחרונה בעולם 10 מיליון מקרים חדשים של שחפת מדי שנה. עליית מספר מקרי השחפת מתמנמת במדינות מפותחות ומתפתחות כאחת. למשל, בעיר ניו־יורק עלה מספר המקרים החדשים של שחפת מ־1,630 בשנת 1984 ל־2,223 בשנת 1986 – עליה של כ־36%. באפריקה נרשמים עתה מדי שנה כ־140,000 מקרים של שחפת (ולפי הסברה המספר האמיתי של מקרי השחפת גבוה פי עשרה). מחקרים שנערכו בקינשסה, בירת זאיר, הראו כי קרוב לשליש מחולים אלה נגועים לא רק במתגי השחפת, אלא גם בנגיפי HIV – פי חמישה יותר מאשר שאר תושבי העיר, שאינם חולי שחפת.

הקשר בין שתי מחלות אלה אינו צריך להתמיה. לפי אומדן יש מדינות רבות באפריקה, שבהן כל מבוגר שלישי או שני נגוע במתגי שחפת, אלא שרובם אינם לוקים במחלה בזכות מערכת החיסון שלהם, המדבירה את החיידקים. מאידך, כאשר מערכת זו נחלשת עקב נגיפי האיידס, ממילא גדולה יותר הסכנה של הידבקות בשחפת. אמנם יש גם הסבר אפשרי אחר, היפה לפחות לאפריקה: הזרקת תכשירים אנטיביוטיים נגד השחפת במזרקים שלא חוטאו כראוי עלולה להפיץ את נגיפי האיידס. בבדיקה שנערכה בבית־החולים "מאמא ימו" בקינשסה נמצא, כי כ־6% מן האנשים שתרמו דם היו נגועים בנגיפי איידס. אם כך ואם כך, זוהי תופעה מדאיגה ביותר בהתחשב בעובדה, שכשני מיליון מתושבי אפריקה כבר נגועים בנגיפי איידס, וכי בערים באזורים מסוימים של היבשת השחורה – בעיקר מרכזה ומזרחה – מגיע מספר הנגועים בנגיפי האיידס ל־5% עד 20% מכלל האוכלוסיה.

הדעת נותנת, כי החלשת מערכת החיסון על־ידי נגיפי האיידס עלולה להגביר גם את תפוצתן של מחלות נוספות, מלבד השחפת. ואמנם הסטטיסטיקות מאשרות הנחה זו. למשל, יש דיווחים המלמדים, כי כאשר אדם הנגוע בנגיפי איידס נתקף במלריה, המחלה חמורה אצלו יותר מאשר אצל אדם הנגוע "רק" בטפילי המלריה ולא בנגיפי האיידס. אבל גם במקרה זה ייתכן שהקשר בין שתי המחלות האלה איננו ישיר, כי אם עקיף: חלק גדול מחולי המלריה המטופלים, בעיקר ילדים, מקבלים עירויי דם בגלל האנמיה הנוצרת אצלם עקב המלריה ובעירויים אלה הם עלולים להידבק בנגיפי האיידס. בדומה לכך יש עליה במספר מקרי הצרעת ובמידת חומרתם.

לדעתו של האימונולוג טורה גודל, מנהל תוכנית המחקר של ארגון הבריאות העולמי במחלות טרופיות, הקשר בין האיידס ובין מחלות מסוימות אחרות הוא אולי דו־סטרי, כלומר: לא רק שהאיידס מגבירה את השכיחות ואת החומרה של מספר מחלות אחרות, אלא שמחלות אלה גם עלולות להגביר את הפגיעות לאיידס. המדובר בעיקר במחלות טרופיות, שרובן כרוניות. הסבר אפשרי לפעולת גומלין זו טמון במקרופאג'ים – אותם תאי דם לבנים התוקפים מחוללי מחלות ומשמידים אותם. אולם מתגי השחפת והצרעת, שאגב קרובים זה לזה, אינם "נבהלים" מן המקרופאג'ים. אדרבה, הם חודרים לתוכם ומתרבים בהם. לפי עדויות של העת האחרונה נוהגים כך בדיוק גם נגיפי האיידס ובאופן זה מתקיים "מפגש" הרה־אסון בין המתגים ובין הנגיפים.

חוקרים בבוסטון משערים:

אפשר למנוע סוכרת נעורים

סוכרת הנעורים היא, כידוע, הסוג הקשה יותר – אם כי הנפוץ פחות – מבין שני הסוגים של מחלה זו, כפי שמעיד גם שמה המדויק יותר: סוכרת תלויה באינסולין (משום שהיא נובעת מחסר באינסולין, ההורמון המאפשר לסוכר מן המזון להיספג בתאי הגוף), המתפתחת לראשונה עוד בגיל הילדות, בניגוד לסוכרת הזקנים או הסוכרת שאינה תלויה באינסולין, המתפתחת בדרך־כלל לא לפני גיל 40. שם מקובל אחר לסוכרת הנעורים הוא סוכרת מסוג א'.

ממחקרים במשפחות ידוע, כי גורמים תורשתיים ממלאים תפקיד מסוים בהתפתחות סוכרת הנעורים, אבל לא בשיעור המתאים למחלה תורשתית מובהקת, כגון סיסטיק פיברוזיס או תלסמיה. סיכוייו של ילד ללקות במחלה זו גדולים יותר כאשר שני הוריו לוקים במחלה זו, אך לא בשיעור של 25%, שהוא אופייני למחלות תורשתיות המועברות באמצעות גנים רצסיביים (נוסגיים). זאת ועוד: המחלה אינה פורצת מיד עם הלידה, אלא כעבור שנים אחדות. לכן רווחת הדעה, כי גם גורמים סביבתיים ממלאים תפקיד לא־מבוטל בהתפתחותה של סוכרת מסוג א'.

מחקר אפידמיולוגי ממושך בארה"ב שנסתיים לא מכבר דומה, כי אולי מדויק יותר יהיה לומר: המחלה נגרמת בעיקר על־ידי גורמים סביבתיים, אם כי גם גורמים תורשתיים ממלאים בה תפקיד מסוים. לפי תפיסה־השערה זו, הסיבה הראשונית היא סביבתית, בעוד הסיבה התורשתית היא רק הצעד האחרון הדרוש להתפרצות המחלה.

המחקר נערך על־ידי מרכז ג'וזלין לסוכרת בבוסטון. החוקרים מצאו בין השאר, כי במספר אזורים בעולם חלה בתקופות מסוימות עליה דרמאטית בתחלואה של סוכרת הנעורים. כך, למשל, בצפון־מזרח ארה"ב הושלשה שכיחות המחלה במשך שלושת העשורים האחרונים; כך לערך גם בפינלנד, מ־13 ל־33 (פי שניים וחצי בקירוב) לכל 100,000 ילדים באותה תקופה. הדוגמה המובהקת ביותר היא איזור מסוים בפולין, ששם גדל שיעור חולי הסוכרת מ־3.6 ל־6.6 (כלומר, פי 1.8) לכל 100,000 תוך שלוש שנים בלבד, מ־1981 עד 1984. עליה דרמאטית כזאת, טוענים החוקרים, אינה יכולה לנבוע אלא מגורמים סביבתיים, או מכל מקום מגורמים סביבתיים בעיקר. אילו גורמים תורשתיים היו הסיבה הבלבדית או אפילו רק הראשית, כי אז היו נדרשים להתפתחות כזאת 400 שנה (במקרה שהגן האחראי למחלה הוא רצסיבי) או אפילו 2,000 שנה (במקרה שהוא דומיננטי).

עוד מצאו החוקרים, כי שני אנטיגנים מסוימים של מערכת החיסון, החשודים כתורמים להריסת התאים בלבלב המייצרים אינסולין, מצויים בכ־80% מן הלוקים בסוכרת מסוג ב', אבל הם מצויים בשיעור גבוה – כדי מחצית – גם אצל אנשים שאינם לוקים במחלה, ומכאן שהם לבדם אינם מספיקים להסברת התפרצות הסוכרת. ייתכן איפוא שאנטיגנים אלה מגבירים את פגיעותו של אדם לסוכרת, אבל אין הם מהווים את סיבתה של מחלה זו.

הממצאים החדשים האלה עדיין אינם סוף פסוק ויש החולקים עליהם. מכל מקום, גם אם תאושר ההשערה שיש לתלות את הקולר בגורמים סביבתיים בעיקר, עדיין נותרת השאלה, מה טיבם של גורמים אלה. החוקרים בבוסטון לא מצאו שום גורם סביבתי שאפשר לזקוף לחובתו את העליה המהירה בשכיחות הסוכרת בצפון־מזרח ארה"ב, בפינלנד ובפולין. אבל אם יימצא, ייתכן שאפשר יהיה למנוע את סוכרת הנעורים או לצמצמה לפחות.

טורבינת הרוח הגדולה בעולם

הוואי היא המדינה היחידה מ־50 המדינות של ארה"ב, שרוב תצרוכת החשמל שלה – כדי 90% – באה לה מתחנות הכוח המוסקות בנפט. ב־49 המדינות האחרות מהווה הנפט רק מקור זניח, כדי אחוזים בודדים, של אספקת החשמל: רובה מקורה בתחנות המוסקות בפחם או בתחנות כוח גרעיניות. כמויות הנפט העצומות שמספיקה ארה"ב משמשות בעיקר את התחבורה (בנזין וסולר) ואת התעשיה הפטרוכימית, ולאו דווקא להפקת חשמל.

כדי להקטין את תלותה של הוואי בנפט המובא אליה בדרך הים, מרחק של אלפי ק"מ, מנסים בשנים האחרונות לרתום ליצירת אנרגיה את הרוחות החזקות הנושבות מעל לאיים. זה כ־15 שנים מקימים על איי הוואי טורבינות רוח לייצור חשמל. טורבינות אלה הולכות ו"גדלות" במשך השנים, בין השאר במטרה לחסוך מקום, משום שאין שטחים נרחבים פנויים שאפשר להקים בהם "חוות" שלמות של תחנות רוח, כמקובל בכמה וכמה מדינות באירופה.

ביולי אשתקד הופעלה על האי אוהאו, החשוב שבאיי הוואי, שבו נמצאת גם הבירה הונולולו, טורבינת הרוח הגדולה ביותר בעולם. אורך המדחף שלה הוא קרוב ל־100 מ' ובהתאם לכך מגיע גובה המגדל, שבראשו היא מותקנת, ל־50 מ' בקירוב. המרחק מבסיס המגדל עד לקצה העליון של המדחף מגיע ל־109 מ'. ההספק של הטורבינה הוא 3.2 מגוואט – פי שישה לערך מהספקן של טורבינות רוח סטנדרטיות המופעלות במקומות אחרים. הספק זה נשמר קבוע פחות או יותר כל שעות היממה, עם תנודות של 100 קילוואט בלבד לכאן או לכאן, הודות לחידוש טכני שהוכנס בטורבינה זו: כאשר נושב משב רוח פתאומי בעוצמה רבה, אין הדבר מביא במישרין להגברת מהירות הסיבוב של המדחף ולהעלאת ספיקת האנרגיה. מערכת ממוחשבת דואגת לכך שחלק מאנרגיה עודפת זו ייאגר. הטורבינה מתוכננת לעמוד ברוחות עד למהירות של 200 קמ"ש, אבל מנגנוני הויסות שלה יראגו לכך שהמדחף יסתובב רק בקצב המתאים למהירות של 100 קמ"ש. מערכת אחרת דואגת להצבה קבועה של המדחף מול הרוח.

המתכננים חישבו ומצאו, שטורבינת הרוח באי אוהאו תפעל במשך 90% מן הזמן שבו נושבות הרוחות במהירות המינימלית הדרושה של 19 קמ"ש. סיכום ששת החודשים הראשונים של פעולת הטורבינה, מיולי עד דצמבר אשתקד, מלמד כי היא השיגה את היעד שהוצב לה ואף עלתה עליו: 95%.

טורבינת רוח גדולה אחרת הולכת ונבנית עתה במדינת קוויבק שבקנדה, סמוך לאפיק התחתון של הנהר ס"ט לורנס. היא נבדלת מן הטורבינה בהוואי משתי בחינות בעיקר: הציר שלה מאונך, ולא אופקי, ויש לה מדחף כפול. גובהה 96 מ'. היא מיועדת להגיע להספק של 4 מגוואט, כלומר ב־20% יותר מזו שבהוואי, אבל עד כה היא רחוקה מהספק זה.

תחנת הרוח בהוואי

שתי הטורבינות החדשות מהוות מהפכה בהפקת אנרגיה מן הרוח, משום שעד כה רווחה הדעה שטורבינות גדולות כאלה אינן יעילות ושררה הנטיה לבנות טורבינות קטנות – ומרובות – יותר.

ימת אַרַל הולכת וגוועת

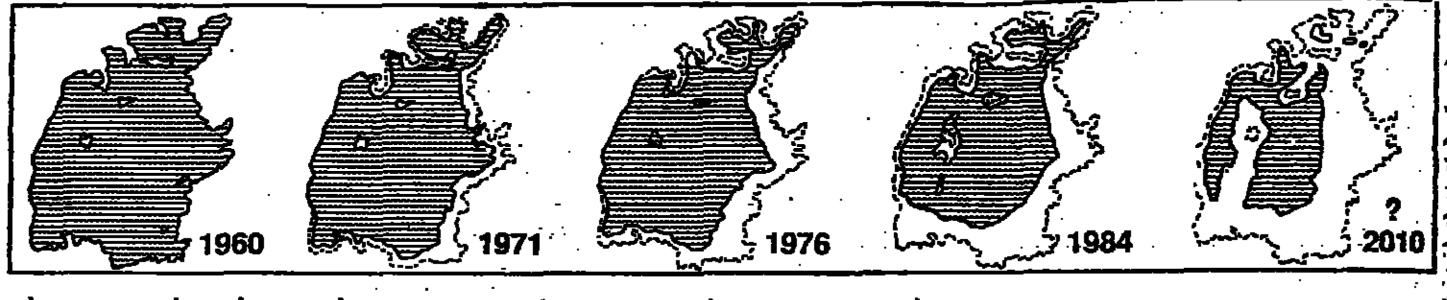

בספרי גיאוגרפיה משנות ה־60 רשום, כי ימת ארל שבאסיה התיכונה הסובייטית, השוכנת כ־600 ק"מ מזרחית לים הכספי, היא הימה הרביעית בגודלה בעולם, עם שטח של כ־68,000 קמ"ר. אולם היום שטחה אינו אלא 41,000 קמ"ר והיא ניצבת במקום החמישי; מקדימים אותה לא רק הים הכספי, ימת סופיריור וימת ויקטוריה, אלא גם ימת יורון. במקביל לצמצום זה של השטח ב־40% בקירוב פחת נפח המים בימה כדי יותר ממחצית.

הבעיה איננה דווקא המקום ב"ליגת הימות", כי אם המליחות ההולכת וגדלה של מי הימה, שהיום היא מגיעה ל־27 גרם לליטר מים – כמעט כמו זו של מי ים ויותר מכפליים מזו של הימה ב־1960. הסיבה להצטמצמות שטח הימה והתמלחותה טמונה בשני הנהרות הגדולים אמודריה וסירדריה, הנשפכים לתוכה מכיוון דרום־מזרח: מדי שנה נשאבים משני הנהרות האלה, להשקייתם של כ־80 מיליון דונם אדמות חקלאיות, כ־100 מיליארד מ"ק מים. לשם השוואה: שטחי השלחין בישראל מסתכמים ב־2.5 מיליון דונם בקירוב, ותפוקת המוביל הארצי היא כ־350 מיליון מ"ק (בה ונו של הנילוס – 80 מיליארד מ"ק). הגיעו הדברים לידי כך שבשנה שעברה שני הנהרות האלה כמעט לא הזרימו מים לימת ארל.

התמלחותה של ימת ארל היא בגדר שואה אקולוגית של ממש. כל 20 מיני הדגים בימה נכחדו והקץ הקיץ על ענף הדיג, שהעסיק בזמנו כ־60,000 איש. חמור מזאת: סערות של גשם מלוח באיזור משקעות מדי שנה כ־43 מיליון טונות מלח על שטח של כ־200,000 קמ"ר מסביב לימה וממיתות את הצמחים. נמצא, איפוא, שתמורת שטחי השלחין המושקים במי הנהרות אמודריה וסירדריה בעיקר באוזבקיסטן, מאבדת ברה"מ שטחים חקלאיים אחרים ליד הימה. זאת ועוד: בגלל [illegible] הממתנת של הימה על האקלים באיזור גדלים הבדלי הטמפרטורה בסביבתה הקרובה. שינויים אקלימיים אלה גם הביאו לקיצור עונת גידול הכותנה, שהיא היבול החקלאי העיקרי של האיזור. בנוסף על כך גם נגרם נזק ישיר לבריאות התושבים החיים בסביבת הימה: יש בהם שכיחות גבוהה מן הרגיל של סרטן הגרון, עקב נשימת אוויר רווי מלח.

מדענים באיזור מזהירים זה שנים מפני הסכנה הנשקפת לימת ארל והם גם הציעו מספר תוכניות לבניית סכרים, כדי להציל לפחות חלק מן הימה. אבל השלטונות דחו את כל התוכניות האלה. גם אם ירצו להגשימן עתה, הרי כבר איחרו את השעה, בגלל ההצטמצמות המהירה של הימה. נראה איפוא, שימת ארל תוסיף לקטון ולהתמלח, וייתכן מאוד שבעוד עשרים או שלושים שנה תהיה בגדר מזכרת נוספת של ים המלח שלנו או של ימת המלח הגדולה בארה"ב.

האנרגיה הגרעינית לא מתה עם צ'רנוביל

פרופ' שמעון יפתח מן הטכניון: אפשר למנוע הישנות תאונות כאלה על־ידי אמצעי בטיחות מוגברים ושיתוף־פעולה בינלאומי

מאת יוסף מיכלסקי

ב־26.4.1986 התחולל אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל שבאוקראינה – התקרית הראשונה בתולדות הטכנולוגיה הגרעינית האזרחית להפקת חשמל שתבעה קרבנות בנפש. 31 אנשים נהרגו בתאונה, 203 אושפזו – חלקם מאושפזים עדיין – עקב מחלת קרינה חריפה ו־135,000 אנשים פונו ממקומות מושבם.

עם כל הטראגיות שבתקרית זו, הרי היו לה גם תוצאות חיוביות, שעיקרן הגברת הבטיחות של כורי הכוח הגרעיניים בעולם. נפתח עידן חדש של פתיחות ושיתוף־פעולה בינלאומי בנושא בטיחות הכורים ושל הפקת לקחים לשנים ארוכות. מאז סתיו 1986 נכנסו לתוקפם שלושה הסכמים בינלאומיים לשיתוף־פעולה בנושאי בטיחות של תחנות כוח גרעיניות. בנוסף לכך מתנהלים דיונים בוועדות ארגון הבריאות העולמי והגופים אחרים וכן בקהילה האירופית בנושא של התאמת תקנות הנהוגות במדינות השונות לגבי הקרינה המותרת.

פרטים אלה נכללים בעבודתו של פרופ' שמעון יפתח מן המחלקה להנדסה גרעינית בטכניון בחיפה, אחד המומחים הבולטים, אם לא הבולט ביותר, של בניית תחנות כוח גרעיניות בארץ. בעבודה זו, "תחנות כוח גרעיניות בעולם ובישראל אחר צ'רנוביל", מתייחס החוקר בין השאר למבנה הכורים המיוצרים בברה"מ, שחלק מהם מיועדים לשוק המקומי. חלקם נמכרו למדינות אחרות ובעיקר באירופה המזרחית. כן הוא מציין כי בצ'רנוביל נתגלו תופעות מדהימות של חוסר משמעת, חוסר הבנה והפרת תקנות בטיחותיות בתפעול, התחנה לצורכי ניסוי שמטרתו היתה שיפור בטיחותי. מכאן שמה שאירע בצ'רנוביל איננו "חייב" לקרות בכורים גרעיניים אחרים במדינות אחרות. אף־על־פי־כן אי־אפשר להתעלם מאפשרות זו ונשאלת השאלה, אם אסון זה יכול להביא לחיסול האופציה של הפקת חשמל ממקורות גרעיניים, או שמא די בתמורות אמצעי הבטיחות, בבניית כורים טובים יותר ובהגברת שיתוף־הפעולה בין המדינות הגרעיניות.

פרופ' שמעון יפתח טוען, שמרבית המדינות אשר בחנו באופן יסודי את תאונת צ'רנוביל ותוצאותיה, כגון ארה"ב, צרפת, בריטניה ויפן, הגיעו למסקנה שאין שום גורם בתקרית זו המחייב שינויים בתוכניות הגרעיניות שלהן. המסקנה העיקרית היא, כי תאונה דומה לזו של צ'רנוביל איננה יכולה להתרחש במדינות המערב, מכיוון שהמבנה של כורי הכוח ומערכות הבקרה והבטיחות במדינות אלה שונים לחלוטין מאלה של כורים נוסח צ'רנוביל. במדינות המערב גם גורסים, כי לא ייתכן בהן שילוב מרהיב כל־כך של שגיאות ושיבושים דוגמת זה שהיה באוקראינה. מובן שאין לפרש גישה זו, כאילו לא צריך להפיק שום לקחים מתאונת צ'רנוביל לגבי העתיד. לקחים מסוימים כבר הופקו, גם בברה"מ. למשל, מאז התאונה מופיעים נציגים סובייטים בכנסים בינלאומיים ומדווחים בגלוי ובפתיחות רבה על בעיותיהם. זאת ועוד: לפי ההסכם הבינלאומי הראשון שנחתם לאחר התאונה, ב־27 באוקטובר 1986, חלה חובה למסור הודעה מוקדמת על תקלות גרעיניות. הסכם נוסף, מ־26 בפברואר 1987, מתייחס לסיוע במקרה של תאונה גרעינית או מצב חירום רדיולוגי. בעקבות ההסכם השלישי, מ־6 באוקטובר 1987, הוקם ארגון בינלאומי חדש – ארגון של מנהלי תחנות כוח גרעיניות בעולם, שחברים בו 130 מנהלים מ־26 מדינות.

אמנם יש מספר מדינות, לאו דווקא מן הגדולות, שתאונת צ'רנוביל גרמה להן לעשות רוויזיה יסודית בתוכניות הגרעיניות שלהן. נזכיר, למשל, שאוסטריה החליטה שלא להפעיל את הכור הגרעיני היחיד שלה, בצוונטנדורף. מדינות אחרות, כגון הולנד ופינלנד, השעו החלטות בקשר לנושאים גרעיניים. לעומתן יש מספר ניכר של מדינות ובראשן ברה"מ עצמה וכל שאר מדינות אירופה המזרחית וכן ארה"ב, בריטניה, מערב־גרמניה, צרפת, יפן, דרום־קוריאה והודו, אשר אישרו מחדש את דבקותן באופציה של בניית תחנות כוח גרעיניות להפקת חשמל.

השר לאנרגיה גרעינית בברה"מ, ניקולאי לוקונין, מסר בכנס בינלאומי, כי עד שנת 2000 יגדל ייצור החשמל מאנרגיה גרעינית בארצו פי חמישה לעומת שנת 1985. באותה שנה יפיקו תחנות הכוח הגרעיניות 30% מאספקת החשמל של ברה"מ. במדינות מזרח־אירופה (קומקו"ן) כולן, מלבד ברה"מ, יגיע ההספק הכולל של תחנות כוח גרעיניות ל־40,000 מגוואט תוך שנתיים ול־50,000 מגוואט עד שנת 2000, לעומת 8,000 מגוואט בשנת 1986. יפן צופה גידול של כושר הייצור הגרעיני המותקן מ־26,800 מגוואט כיום ל־60,000 בשנת 2000. הודו מתכננת עד אז לבנות תחנות גרעיניות בהספק של 10,000 מגוואט.

צרפת צועדת היום (ראשית 1988) בראש מבחינת חלקה של האנרגיה הגרעינית בהפקת האנרגיה החשמלית (לפי הספק מותקן): 69.8%. קרובה לה בלגיה (67%). בשוודיה השיעור הוא 50.3%, בשווייץ 43.8%, בדרום־קוריאה 43.6% ובבריטניה 18.4%.

ומה בדבר ישראל, הנמנית עם שורה ארוכה־ארוכה של מדינות בעולם שאין בהן כורים גרעיניים להפקת חשמל? פרופ' יפתח טוען, שאם הגידול בצריכת החשמל בארץ יהיה דומה בעתיד לזה שהיה ב־18 החודשים האחרונים, יהיה צורך לבנות בשנות ה־90 תחנות כוח נוספות עם הספק מותקן כולל של 5,000 מגוואט. המדען סבור, כי לפחות חלק מהספק נוסף זה צריך לבוא מתחנות כוח גרעיניות. הוא מסביר: חברת החשמל בונה עתה ודומה לאשקלון תחנת כוח בהספק של 1,100 מגוואט והיא הכינה את כל התוכניות לבניית תחנה בהספק דומה בצפון הארץ עד שנת 1996–1997. כאן מסתיים התכנון של חברת החשמל וההפרש בין ההתקן המתוכנן ובין ההספק החיוני יגיע, איפוא, ל־2,800 מגוואט. את ה"חור" הזה יש, לדעתו של פרופ' יפתח, למלא באנרגיה גרעינית. אבל, כידוע, רבים חולקים על דעה זו, בין השאר מנימוקים בטיחותיים (אם כי לא רק בגללם), והם מצביעים כמובן על תאונת צ'רנוביל לחיזוק עמדתם.

פרופ' שמעון יפתח
גם ישראל זקוקה לאנרגיה גרעינית

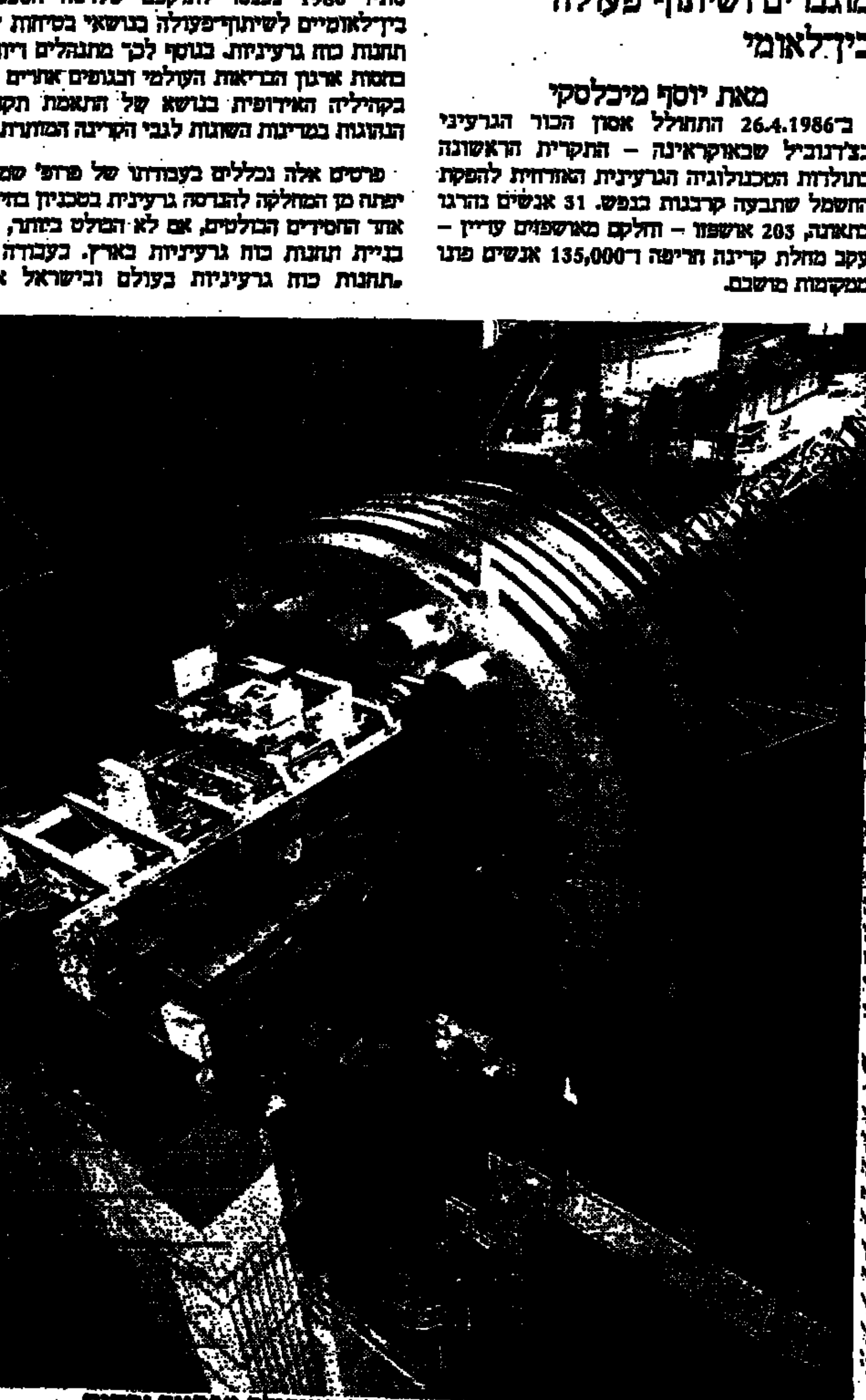
חלק מכור גרעיני בצרפת: המדינה המובילה מבחינה יחסית

מזל"ט יאתר מחצבי אורניום

מאת אמיר רוזנבליט

המטוס הזעיר ללא טייס (מזל"ט), המשמש את צה"ל [illegible] ואיסוף נתונים, עובר בימים אלה הסבה לשימושים אזרחיים ובשלב ראשון יש כוונה לנצלו לחיפושי אורניום ומינרלים מתכתיים.

על הפיתוח החדשני של המערכת החדשה של המזל"ט שוקדים בימים אלה הגיאופיסיקאי ד"ר תובב צפריר, מנהל המחלקה למחקר יישומי־ישראל במרכז למחקר גרעיני בנחל־שורק, וד"ר גדעון שטיינמיץ מן המכון הגיאולוגי בירושלים. השניים הציגו את תוכניתם בכנס בינלאומי בתחום חיפושי מינרלים, שנערך לא מכבר בטורונטו שבקנדה. המומחים שהשתתפו באירוע זה ציינו, כי המזל"ט הוא האמצעי הטכנולוגי של העתיד בתחום זה. בעקבות התגובות הנלהבות בכנס זה החליטו צפריר ושטיינמיץ לפתח אב־טיפוס של מזל"ט כזה מתוך כוונה להתחיל בעוד כשנה וחצי בייצורם ובשיווקם של מזל"טים ישראליים למטרות האמורות. עלותו של הפרויקט נאמדת בין חמישה לעשרה מיליון דולר.

שני החוקרים הציגו בשבוע שעבר את הפרויקט שלהם בכנס השנתי של החברה הגיאולוגית הישראלית במלון "גלי זוהר" שלחוף ים המלח. ד"ר שטיינמיץ סיפר לסופר "דבר" פרטים על התוכנית: המזל"ט הצבאי מצויד במצלמת וידאו. כל הנתונים שאוספת המצלמה משודרים למערכת קרקעית נייחת וזו מתרגמת אותם לתמונת וידיאו. במקום המצלמה אפשר להתקין במטוס מערכות מדידה גיאופיסיות, אלא שצריך למזער אותן בגלל יכולת הנשיאה המוגבלת של המזל"ט ולהגיע למשקל של 30 ק"ג לכל היותר, במקום מאות ק"ג, שהוא [illegible] המערכות המקבילות המקובלות. מובן שהדבר מצריך יכולת טכנולוגית של מזעור, אבל הדבר אפשרי בהחלט.

עם פיתוח האב־טיפוס, המבוצע על בסיס שיתוף־פעולה בין חברת מולי"ט וחברת "יסוראר", הזרוע השיווקית של הכור האטומי בנחל שורק, עשוי המזל"ט להוזיל את הסקרים, שכן השיטה המקובלת היום, המתבצעת בסיוע מטוסים ומסוקים מאוישים, הצריכה הטסת טכנאים וציוד רב. "יתרונות המזל"ט ברורים: הוא חוסך צוות אווירי וטכנאים, והודות מצויד במערכת לראיית לילה הוא יכול לטוס 24 שעות ביממה. בנוסף על כך הוא קל וזול יותר להפעיל ממטוס או ממסוק", אומר ד"ר שטיינמיץ. הכוונה היא להרכיב על המזל"ט מספר סוגים של מערכות גיאופיסיות וביניהן מערכת למדידת קרינה גרעינית מן האוויר, לאיתור מחצבים בעלי קרינה רדיואקטיבית כגון עפרות אורניום, ומערכות בעלות רגישות לגילוי שינויים של תכולת אורניום בסלע, בשיעור של 1 גרם בטונה, מגובה של 100 מטרים.

ד"ר שטיינמיץ מציין בקשר לכך, כי במרבית האזורים צפופי האוכלוסין בעולם כבר מוצה רוב פוטנציאל המחצבים ועתה מתמקדים החיפושים באזורים נידחים יותר, כגון מדבריות, ג'ונגלים ויבשת אנטארקטיקה. "על רקע זה ברור היתרון הבולט של המזל"ט ביחס לשיטות הסקר המקובלות כיום".

שנת הנצח של הצופיות

במרחבי הפארק הסמוך למוזיאון הביולוגי של סנטה־תרזה בברזיל, כ־500 ק"מ צפונית לריו דה ז'ניירו, מתעופפות כ־3,000 ציפורי שיר מ־15 מינים שונים של משפחת הצופיתיים – המשפחה שעימה נמנית גם הצופית המצויה בארץ, שבעבר היתה ידועה בשם יונק הדבש. חוקרים מאוניברסיטת אורהוס בדנמרק יצאו לתהות על מאזן האנרגיה המופלא של ציפורים אלה: בשעות היום הן מתעופפות מפרח לפרח כדי לינוק מהם צוף, ורק בלילה הן מגיעות אל המנוחה והנחלה.

לצורך מחקרם התקינו החוקרים פרח דמה בצורת משפך וצבעוהו אדום. בתחתיתו שמו גביע קטנה עם מים רוויי סוכר, כחיקוי לצוף. הצופיות עטו, כמצופה, על הפרח המדומה וטבלו את מקוריהן בגביע, ובאותה עת מדדו מכשירים סמוכים את קצב הנשימה שלהן, את הרכב האוויר שנשפו ואת הדופק שלהן.

תוצאות המדידות הפתיעו את החוקרים. נמצא שצופית במשקל של 10 גרם צורכת תוך ריחוף כחצי ליטר חמצן, כלומר פי 50 ממשקל גופה (בעוד היחס אצל בני־אדם הוא רק 1:5). כדי להזרים כמות כזאת של חמצן לכל חלקי הגוף צריך ליבה של הציפור לפעום בקצב של 1,440 פעימות לדקה (או 24 פעימות לשניה), לעומת 110 פעימות אצל אדם בשעת מאמץ. החמצן משמש לשריפת המזון וזה מצידו יוצר את האנרגיה הדרושה להנעת הכנפיים ולחימום הגוף. בשעות היום מגיעה הטמפרטורה של גוף הצופית ל־40 מעלות.

כל זאת – טוב ויפה לשעות היום. שונה המצב בלילה. כמות המזון שאגרו הצופיות ביום מספיק רק לקיום טמפרטורה נמוכה – של 20 מעלות או אף פחות. באותה שעה גם יורדת צריכת החמצן כדי חלק ה־50 עד חלק ה־100 מן הצריכה בשעות היום.

מצב זה נסבל בהחלט, שהרי בשעת שינה פוחתת צריכת האנרגיה של הציפור עד למינימום. הבעיה נוצרת בבוקר, בהקיץ הציפור משנתה. היא זקוקה אז ל־15 עד 20 דקות כדי לשוב ולהתחמם לטמפרטורה של 40 מעלות, וצריכת החמצן הנדרשת לחימום זה משתווה כמעט לצריכה במשך כל שעות הריחוף ביום. זהו משימה קשה ביותר ורק חלק מן הצופיות עומדות בו. ציפור קטנה שאין בה די מלאי של מזון חוזרת ונרדמת שוב – והפעם לתמיד. התרוקנות המצברים גוזרת עליה גזר דין מוות.

هكذا من الاصل

مكان من الاحمل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

קולנוע

אהבת ספרים

„רח' צ'רינג קרוס 84".
במאי: דייוויד ג'ונס.

„רח' צ'רינג קרוס 84" הוא סיפורה של אהבה אובססיבית – אהבת ספרים. יש משהו נערץ בהעזה לעשות סרט על נושא זה לדור צופי קולנוע שסבלנותם מתחילה יותר ויותר להתאים לאורך הנשימה של סרטי וידאו רוק, תשדירי פרסומת ומירדפי משטרה. אין זה הישגו האמיץ היחידי של סרט זה. „צ'רינג קרוס 84" בנוי כולו על חליפת מכתבים בין שני אוהבי ספרים קנאים. הדיאלוג אפסי כמעט. במקרו שומע הצופה את כל שנכתב על ידי החברים לעט – בעל חנות אנגלי לספרים נדירים, ולקוחתו מעבר לאוקינוס, תסריטאית בודדה שבגלל סיבות מערפלות החליפה את תודעת החיים לתודעת הקריאה.

כותבת, אן בנקרופט

חליפת המכתבים משתרעת על פני שלושים שנה, מאנגליה של ימי הצנע בשנות החמישים עד לימים אלה. היא מתפתחת כפי שמתפתחים יחסים, מפורמליות לאינטימיות רכה, רפודה הומור הסנטי של ספרנים שבאמצעותו, מכתב אחר מכתב, מצליח סרט סנטימנטלי זה לקשור יחסים ולתאר את חילופי השנים ועונות החיים של הדמויות, יותר טוב מכמה סרטים דרמטיים ישירים („ארבע העונות") שראיתי לאחרונה.

אין זה הישג של מה בכך. שתי הדמויות העיקריות, בעל החנות הענוג (אנטוני הופקינס) והרווקה המזוקנת על ספריה (אן בנקרופט) לא נפגשים ועם זאת הרגשת האהבה המתפתחת ללא מילת חיבה כתובה אחת, חלילה חס, מוחשית מאוד. המכתבים נקראים בקולות הגיבורים. מכתב אחר מכתב אנחנו צופים בכותבים בתוך חייהם, השנים חולפות, העולם אינו מה שהיה, ואיך שהוא מבלי לכוון אל מוטיב זה מצליח סרט זה, שכמעט ואינו יוצא אל הרחובות, לומר משהו צובט על עבר תרבותי אפוף ריחות טבק וכריכות ספרים ישנים שכבר איננו. הגיבורה כותבת אל החנות האנגלית מחוסר יכולת למצוא את מבוקשה בחנויות ספרים ניו יורקיות ממוחשבות עמוסות במוצרי צריכה – סופרמרקטים אמריקאיים לספרים. החנות האנגלית, שיגרתה האריסטוקרטית, סגנונה הקיתוני, בשם אהבת הספרות, ומותה, הרבה לאחר זמנה, היא מטאפורה סנטימנטלית הפוכה לעולם של אהבת מילים, לפני בוא דור הפייטנים המשווקים ספרות על פי חקר שווקים.

מאחורי כל אלה תמצאו גם שתי דמויות חמות, מאופיינות באיפוק, כמה דמויות משנה דיקנסיות וסיפור רומנטי על היכולת להקדיש חיים שלמים לדבר אחד, להתכרבל בנוח בפינת עולם פרטית ולצפצף על כל השאר. לאוהבי ספרים ולרומנטיקים.

יגאל משיח

שֶׁר מדברת

השחקנית שר, היא כוכבת להוטה בעת האחרונה. בארץ ניתן לראותה כפרקליטה הנמרצת ב„חשוד". בקרוב יגיע גם „מוכת ירח" בכיכובה, סרט שעל משחקה בו היא מועמדת לפרס האוסקר. כמעט כל כתב־עת לענייני קולנוע או בידור הקדיש לה כתבות נרחבות. להלן מספר קטעי ראיונות עם שר:

על הסרטת „המכשפות מאיסטוויק" היא אומרת: „עם ג'ק ניקולסון היה לי קל מאוד לעבוד. אני מכירה אותו מזה זמן רב. היינו שכנים באספן ועשינו סקי ביחד. ההסרטה היתה די מבולגנת, התפלאתי שהתוצאה היתה טובה כל כך. איני חושבת שלבמאי ג'ורג' מילר יש גישה לשחקנים. בעבר הוא היה רופא ולחזרות הוא הגיע עם כל מיני רעיונות משונים שאף אחד לא הבין אותם. הוא היה רק מעוניין בהעמדות מצלמה ובצד הטכני של הסרט. אני לא חושבת שהוא דן איתי אי פעם על הדמות שלי או על אופן המשחק. אבל רק מתוך הסתכלות בג'ק ובכל האחרים, חשתי שאכן מתרחש כאן משחק ערב והתוצאות אכן נראו בסרט הגמור".

על הכנותיה לקראת תפקידה ב„חשוד": „ישבתי במשפט רצח אמיתי וזה היה לגמרי שונה ממה שראיתי אי פעם בקולנוע או בטלוויזיה. הלכתי לבית כלא וביליתי בחברת האסירים. זה היה נסיון יוצא דופן. זה כל כך מוזר: אני מביטה בברנשים הללו והם כולם בנים של מישהו, אחים או אבות, הם פשוט הלכו בדרך הלא נכונה..."

על סרטה „מוכת ירח", שביים נורמן ג'ואיסון: „אני חושבת שזה הסרט הטוב ביותר שעשיתי עד כה. אני מגלמת רואת חשבון מברוקלין, ממוצא איטלקי, העומדת להינשא לגבר שהיא לא אוהבת. היא גברת עם הרבה אישיות אבל היא מנסה לארגן את חייה ולעשות את מה שמצפים ממנה ולהוליד כמה ילדים. ואז יום בהיר אחד היא פוגשת מישהו אחר והיא משתגעת מהקצה. הבמאי נורמן ג'ואיסון היה תמיד במקום כשהזדקקתי לו. הוא היה קולני מאד במהלך החזרות, אבל לא גרוף תוך כדי ההסרטה. הוא מניח אותך לנפשך ואני אוהבת את זה".

לאחרונה דחתה שר את ההצעה להופיע לצידו של רוברט דה נירו בסרט בשם „ריצת חצות". לעומת זאת היא מקווה להופיע עם דניס קוויד בסרט על דמות פופולארית בתחרויות הרודיאו של שנות השלושים והארבעים. עוד בתוכניותיה – הסרט „לעולם לב עצוב" על אחות אמריקאית בבית חולים פרטי בווייטנאם המנוהל בעצם בידי אנשי הסי.איי.אי. חלום ישן של שר, אותו היא מספרת מזה שנים אחדות, הוא גירסה חדשה ל„קוטג' המכושף", סיפור רומנטי שהוסרט לראשונה בשנת 1946 עם דורותי מקגווייר ורוברט יאנג.

דני ורט

סרט חדש על אנה פרנק

סרט חדש אודות אנה פרנק „עליית הגג", ספור החודשים האחרונים בחייה של אנה פרנק מנקודת ראותה של האשה ההולנדית שסייעה למשפחת פרנק בשהותה במחבואה באמסטרדם על פי הספר שכתבה „זכרונות על אנה פרנק". הסרט בוים בידי ג'ון ארמן עם מרי סטינבורגן ופול סקופילד בתפקידים הראשיים.

רומן פולנסקי – שחקן תיאטרון

מאז כשלון סרטו „הפיראטים", לא צילם **רומן פולנסקי** סרט חדש. לעומת זאת הוא זוכה להצלחה גדולה על בימת התיאטרון בפאריס שם הוא מגלם את דמותו של גרגור סמסה, גיבור סיפורו הקצר של פרנץ קפקא „מטמורפוזה". את דמותו של הפקידון, שהופך בוקר אחד למקק ענק, יוצר פולנסקי ללא כל איפור. התפקיד דורש מפולנסקי בן ה־54 יכולת אקרובטית המתוזמנת היטב בתוך תפאורה המזכירה אולם התעמלות.

„קארי" – על הבמה

ספרו של **סטפן קינג** „קארי", שעובד בזמנו לסרט בלהות מרתק, בידי **בריאן דה פאלמה**, זכה גם לעיבוד תיאטרלי המועלה בידי ה„רויאל שייקספיר קומפני" באנגליה ובמקביל גם בברודווי. זהו גירסה מוסיקלית על אותה נערה מתבדלת בעלת הכוחות הטלקינטיים (בסרט גילמה אותה **סיסי ספייסק**). באנגליה מביים את המחזה **טרי הנדס**, המוסיקה היא מאת **מייקל גור** והשירים נכתבו בידי **דין פיטצ'פורד**, מי שכתב את השירים ל„תהילה" של אלן פארקר.

דני ורט

תקליט קלאסי

שלישיות לקלרנית

מוסיקאים ישראלים לא מעטים, הפועלים בקביעות כמבצעים בארץ, מקליטים מדי פעם לחברות תקליטים בינלאומיות. בעיקר – מוסיקה קאמרית. השלישייה הישראלית לקלרנית (הקלרניתן עלי אבן, הצ'לן מרצל ברגמן מהפילהרמונית הישראלית והפסנתרן אלכסנדר וולקוב) הקליטה באנגליה שתי יצירות בשביל חברת „מרידיאן": השלישייה אופ. 114 מאת ברהמס, שחוברה בסמוך לחמישייה המפורסמת שלו לקלרנית והשלישייה המוקדמת אופ. 11 מאת בטהובן. ביצוע זימרתי. בכל פיסקה ובצירופים צליליים נמנעים הנגנים מפרשנות מכבית. התיאום והאיזון מעידים על הבנה משותפת. אין הבלטה מיותרת של אחד הכלים. בברהמס נשמע מהוהר והולמני ובטהובן עם רוזהנעודים. לפעמים נוצר רושם של איפוק ושלווה מוגזמים במקצת. אין זו פרשנות מסעירה במיוחד אבל בהחלט קפדנית ומכובדת. *ההקלטה עצמה באיכות מעולה אם כי מודגשת, בכמה* מקומות, הצגה חיוורת של מכלול גווני הצלילים. נותר לצפות להקלטות נוספות של השלישייה המצויינת המסוגלת להעניק חוויה אמיתית לשוחרי המוסיקה הקאמרית.

ישראל דליות

הפקה חדשה לבאלט חיפה

להקת הבאלט חיפה בניהולם של אדם ואילנה פסטרנק, מתכוננת לבכורה חדשה שתיערך בעיר הכרמל ב־23 במארס – „בוטיק פנטסטיק", באלט בן שעה, למוסיקה מאת רוסיני ועל־פי כוריאוגרפיה של בני הזוג פסטרנק, המעלה על הבמה 40 רקדנים ב־70 תלבושות. בין הרקדנים הראשיים רקדנית בת 16 בלבד, אירית אלמוג, שזכתה להצלחה בתחרות הבאלט הבינלאומית בשנה שעברה, מיכל וסרמן, חיילת, וטל קוטוביץ, חבר קיבוץ דליה.

מו"ל מחפש קורא

הוצאות הספרים ממשיכות לחדש. עכשיו זב"מ.

לספרות העברית כבר לא היתה מזמן עדנה כזאת. מו"לים מתחרים ביניהם על גילוי כשרונות חדשים וטיפוח סופרים צעירים. לפי שעה הוצאת „כתר" היא המובילה בתחום זה. מנהלי הוצאת זב"מ ניסו כוחם אף הם. ההוצאה מימנה לכמה סופרים צעירים מה שקרוי „זמן כתיבה". העיתונאית מיכל מירון היתה בין המהמרים של זב"מ. מירון השלימה כתיבת רומאן, הגישה אותו להוצאה, אך מערכת זב"מ החליטה לא להוציאו לאור. באיזור מסויים החליטו בעלי זב"מ להשקיע בסופרים מבוססים ומוכרים. התוצאה היתה סדרה צנועה יחסית לספרות עברית בת־ימינו בעריכת חיים פסח. אלא שהצלחתה של הסדרה מוגבלת למדי. התקווה החדשה של זב"מ היא „קולות", סדרת הקלאסיקנים של הספרות העברית בעריכתו של דן מירון, שאת יסודה חגגו בשבוע שעבר בבית ראובן.

אשר ביתן, מבעלי זב"מ, רואה בסדרה החדשה מחויבות של הוצאה גדולה שרכשה, בין השאר, את „דביר". דן מירון רואה בה המשך טבעי למפעלו של ישראל זמורה (מירון קרא לו „מורה"), אביו של אוהד זמורה, החצי השני של זב"מ. המפעל הוא חג לאוהבי הספרות העברית. אם נכונים הסקרים על העניין הגובר בספרות העברית החדשה, אפשר להניח שקוראיה יתעניינו גם בספרות העברית המוקדמת. ההוצאה הנאה של הספרים, אחרית הדבר שתוסיפו מומחי ספרות לכל ספר, יעוררו ודאי גם קוראים צעירים לרכוש את הסדרה כולה או את חלקה.

החגיגה בבית ראובן היתה צנועה בנוכחות מיניסטריאלית. המשורר־השר גד יעקבי יצג את הממשלה. המשורר־השר שמעון פרס הסתפק הפעם במברק נמלץ.

מירי פז

דן מירון כותב

דן מירון, עורך סדרת העבר של זב"מ, נשאל אם הוא מתכוון לעשות משהו גם למען ספרות ההווה. מירון אמר שהוא מתחייב בהצהרה פומבית: „אכתוב מונוגרפיות על עמוס עוז ועל א.ב. יהושע". המועד לא ידוע. עד שיתחייב על מועד, התחייב בינתיים לכתוב עוד השנה ספר על שירת מלחמת השחרור. אולי חזרה צנועה בתשובה. מירון קרא פעם לדור משוררי וסופרי תש"ח „מסורת ירודות שלא ראוי להתייחס אליהן".

אופרה

אותה גברת בשינוי אדרת

ביצוע מחודש של „לה־טראוויאטה" באופרה הישראלית החדשה

האופרה הישראלית החדשה חזרה על הצגת „לה טראויאטה" של ורדי, ועלתה בה על עצמה. ההצגה התקיימה בהיכל התרבות בתל־אביב. *התפאורות היפות של פים ריד נשארו, רק הותאמו לאולם,* ובבימויים הער של סטיבן פימלוט ומייקל דאונס חלו רק תיקונים קטנים. להקת הזמרים, לעומת זאת, שונתה לחלוטין, להוציא שני תפקידים משניים.

בתפקיד ויולטה – היא לה טראויאטה, האישה שסטתה מן הדרך – הציגה עצמה זמרת הסופרן נבסי בוסטפסון, מארה"ב בזימרה נקייה, רעננה ומתורבתת, ובקול מאוזן בכל השלבים בלי כל בעיה בצלילים גבוהים. נוסף על כך הופעתה נאה, היא משחקת בחן רב וחיה את התפקיד. הפתעה משמחת היתה הגשת תפקיד אלפרדו על ידי הטנור הישראלי גבי שדה, שבהצגה הקודמת בשתתף בתפקיד השני. הוא הפגין קול נעים ויציבה גמישה, והראה שהוא עשוי להתפתח לזמר על רמה גבוהה – עובדה משמעותית, מפני שקיים מחסור בטנורים בכל העולם. תוך כדי התפתחותו רצוי שישתלם במשחק. גם עיצוב הדמות הראשית השלישית, ג'ורג' ג'רמונט, אבי אלפרדו, בידי דייוויד סיטמן גיניבס מארה"ב היה ראוי לשבח, לרבות הופעתו המצילה כאב.

כל המשתתפים האחרים היו גוף מאוזן, כולל המקהלה. המנצח היה ארתור פייגין מארה"ב, שאמנם שלט היטב בזמרים ובתזמורת וגם בחר במפעמים נכונים והגיוניים, אבל היתה בעיה, שבתנאים הקיימים לא היה יכול לפתור, והיא מצלול התזמורת בפיר שמתחת לבמה. עם כל השיפורים האקוסטיים שנעשו בהיכל התרבות במשך הזמן, הודע דווקא הצליל מן החלל שמתחת לבימה שבו ישבה התזמורת. יתכן שהפתרון היחיד יהיה לחלק את שטח במת ההיכל ולמקם את התזמורת בצד החלק שיועד לבימת ההתרחשות.

יהודה כהן

לקראת שידור

כספי ב„עד פופ"

התכנית „עד פופ" חוזרת הערב אל המירקע עם שני מנחים חדשים: **מיכל ניב ואבריגלעד**, בוגרי גלי צה"ל. בתכנית הראשונה, לאחר הפסקה ארוכה, סרטון משעשע שנעשה לשירו של **מתי כספי** „הייתי אומרת", מתוך תקליטו האחרון „צד ג', צד ד'". עוד בתכנית: להקת „מוכרי", להקת ה„פוגס", פרינס ופט מטיני, לקראת בואו ארצה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, בעיא 1 (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) מי אני? (כ).
09.00 אנגלית (ז').
09:20 השעה שלנו, משירי מרים ילן שטקליס (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית (ז').
10.30 פרפר נחמד, הידד פורים.
11.00 חשבון (ה') תיבת נח.
11.15 צרפתית (על יסודי).
11.30 גיאוגרפיה כללית (ה'–ו') כפר במאלי.
12.00 ספרות (ז'–ט') עץ הדובדבנים השבור.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 אנגלית (י').
13.30 הסטוריה כללית: המהפכה התעשייתית באנגליה.
14.00 עד־כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: צומת הצמחים – צמיחה: אוקסינוגרפיה – היום הרגשי.
15.00 גברת פלפלת – מכתב אהבה מדורי הזוזר – דורי הזוזר אוהב את בתיה ומסמן אותה לקונצרט, אך בתיה מסרבת. פלפלת משכנעת את דורי לכתוב מכתב אהבה ובעזרת דבורי וקרא קרא נמסר המכתב לבתיה. 15.10 רחוב סומסום.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאותיים שניות למועצת הלול: דפי מידע טלטקסט.
16.00 הקוסם מארץ עוץ (פרק 4) „המנוגדים האיומים מופיעים" ארבעת החברים נתקלים בדרכם במכשולים טבעיים ובמפלצות איומות. האם יצליחו האריה הפחדן והחזיר? הטר־חמות לגלות אומץ לב והושיה.
16.20 כך חיו חיינו (פרק 2) נאני, המטפלת של אדמונד ושרה, עוברת לטפל בתינוקם של זהרה וקפטן סלווין. במשפחת פרהרסט נולד תינוק נוסף, שמת זמן קצר לאחר לידתו.
16.50 40 – עד כאן: מגזין טלטקסט יומי כולל מידע היסטורי, סיפורי רקע ומושגים מ־40 שנות מדינת ישראל.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 זרבובים – שם הפרק: „אוסף הזכוכית של בג אוזביאס".
17.40 המלך ארתור – (החלק האחרון): לאחר שהציל לנסלוט את המלכה, הם חוזרים לקאמלוט ומחליטים להיפרד, למרות אהבתם. גאווין מחליט להתעמת עם מי שהצילה אותו, עם ראגנל, על אף כיעורה, ובתום הטקס נכונה לו הפתעה (עברי־ערבי).
18.30 *קיצור החדשות (ערבית).*
18.32 רואה פתרון – ענייני חברה, חינוך ורפואה, הפעם: „הילדה האוטיסטי". אם מתלוננת על האוטיזם של ילדותה, בכל הקשור להתנהגות, לימודים, כתיבה ולבוש אפילו שהוא פיקוחים (תרגום עברית).
18.45 *חידושים והמצאות* – חידושי המדע ושכלולים בטכנולוגיה, ברפואה, בחקלאות ועוד: „קופסה שתורתי" – מעבדות בהולנד פיתחו סוג חדש של קופסה שתורה, המאפשרת לא רק פיקוח על טיסות, אלא גם אפשרות על רכיב מקולקל, שיש להחליפו וכן על תפקודיהם של

19.00 יומן השבוע.
20.00 כותרות מבט.
20.02 עד פופ.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק שבעים וארבעה): בעיות הבריאות של קירבי נמשכות. פסר לוחץ על פאלון לכסות את סעם הקוקאין. קרייסי מתבלת בעבודתה של קריסטל כדי לרכוש את אהדתו של בלייק. סוסת המירוץ אלגרה נגנבה. קלאודיה מקבלת צרור סיגליות ממישהו (עברי־ערבי).
22.40 מצב הרוח – ענייני תרבות ואמנות בשילוב מופעים, ראיונות ושיחות.
23.30 קלי קלות – שם הפרק: „קוזות האביב" (עברי־ערבי).
23.55 מסוקר של יומן חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „קימבה – האריה הלבן" (פרק שישה־עשר).
19.00 האחים (פרק תשעה־עשר): „ציפורי סערה" – אדוארד, ביל רילי וסגיב המאמר, רג טרנר, מנסים לתעביר הצעת פשרה לפתרון הסכסוך עם העובדים. הנהגים מגנים ועד שבקוה לשם ניהול משא ומתן עם ההנהלה. השביתה אינה מאפשרת לבני האמונד לעמוד בהתחייבויותיהם בחוזה עם פארקר. במישור האישי: ברברה עדיין מתמודדת בהכנותיה לנסיעה לפריז. גיל וגיולי מבלים אחר־צהריים עם מרי האמונד. גולי אינה מתבבת את מרי, ואילו מרי הינה שמחה לראות את גיל וחיויך נישואים.
20.00 „מסע אל האמנות המודרנית" – (פרק שלישי): „הסוריאליזם". ב־1913 מציג מרסל דושאן בניו־יורק את הקערה „אופה עוקהות יורדת במדרגות". אולי אנבלבט... הטייס במצבים קשים (תרגום עברי).

שערוריה רבה. הפרובוקציה היא מסממניו הבולטים של הסוריאליזם. אמני הזרם הסוריאליסטי, ביניהם דה־קיריקו, מירו, מאגריט וסלבאדור דאלי, השתמשו בכלים חדשים באמנות כדי לבטא ביצירותיהם את הנושאים המרכזיים של התקופה: החלום, האהבה המסורפת והמהפכה.
21.00 להיטים ברצף – מאדונה, טריפל סיימון. 21.40 להקת שאקטקס – להקה השייכת למוסיקת העידן החדש.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משמחות (ערבית); 15.00 וורזל גמידיז (תכנית לילדים); 15.30 הבית המעופף (מצוירת לילדים); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 מופעים קלסיים – אופרה (ילדים); 21.00 סרט „עלבות נפגשים" עם ברברה ראש; 22.30 מעשיות משמחות (ערבית); 23.00 כדורסל אבביאי.

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.10 דניס השובב (באנגלית לילדים, ער' 1); 17.05 מדע הוענו (אנגלית, ער' 1); 17.30 עולמו של הלט דיסני (ער' 1); 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 18.05 רחוב קרונו (צרפתית); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קריקט (צרפתית); 19.30 חדשות בעברית; 20.30 פאריגנסון ממשרד החוץ (קומדיה אנגלית על אשה המשמשת קונסול כללי); 21.10 סידרה דוקומנטרית על הנוף ההררי של אמריקה הצפונית כולל אלסקה; 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 הצבא הסודי (סידרה אנגלית על פעולות מאחורי הקווים של הגרמנים המופעלת במלחמת העולם השנייה).

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – מתגים: קונצ'רטו לאבוב ומי ק. 314; שתי אריות מתוך „חליל הקסם"; צרויי וריאציות לפסנתר „לה ריקורדנצה"; שומאן: שלישיה ברה מינור, לפסנתר, כנור וצ'לו, אופ. 63; ואנאציקה אידיליה לתז. כלי קשת.
09.00 קונצרט בוקר – דבוז'ק: סימפוניה מס. 8; דבוז'י: שלישייה לפסנתר, קלרינית וצ'לו; פרוקופייב: סונטה מס. 2 לפסנתר; סן סנס: קונצ'רטו מס. 1 לצ'לו ותז; שוברט: „האביר עם הטראוזי" לזמרים, מקהלה ותזמורת; גריג: 4 מחולות סימפוניים אופ. 64.
11.57 פינת השיר – משירי אבנר טריינין.
12.00 אמנים באולפן – רוטאו טוהוראמה – קלרינית, יוסף דורמן, פסנתר – מיצירות: קרויצברג, דורמן והינדמית.
13.05 בהאזנה נינוחה – בטהובן: שלישייה במי במול מג'ור, אופוס 70 מס' 2 לפסנתר, כנור וצ'לו (ע"צ תיקן); מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור „הסקוטית", אופוס 56; ברהמס: קונצ'רטו ברה לכנור ולתזמורת, אופוס 77 (ע"צ תיקן).
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – נועם שריף: מוסיקה לכלייזי ותזמורת; אקדמות למועך; לה פוליה; מיכאל ברולסקי: „מלוס".
16.00 מוסיקה ליום ראשון – מונטוורדי: תפילת ערבית לבתולה – חלק ד': „המגניפיקט; באך: קנטטה מספר 127; ליסט: מיסת ההכתרה ההונגרית.
18.00 החידון המוסיקלי (ש.ח.)
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי – רסיטל: בוריס ברמן, פסנתר – באך/ברהמס: שקון ברה מינור מתוך פרטיטה מס. 2 לכנור יחיד (עיבוד ליד שמאל); ברהמס: 4 אינטרמצי אופ. 117; רפסודיה אופ. 79 מס. 2; שופן: סקרצו מס. 1; דביסי: 12 פרלודים (ספר 1).
22.30 מן המקורות – מגילת אסתר וקריאתה.
23.00 מחזורי יצירות – י.ב. באך: מוסיקה קאמרית; היידן: סימפוניות.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הפתעה מחומר.
09.05 סלרדיו
10.05 שירי־קף
11.05 מניי בוקר
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש מצויר.
15.30 האוניברסיטה המשודרת
16.05 „רדיו עשרה" – מגזין נוער.
17.20 צבעי הקשת
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום מנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 תפוח העץ – על הקשר בין הורים לילדיהם והפעם: „מובכות" – פחדים ממוקדים ו/או מוארים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.12 התעמלות בוקר.
06.52 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 „אלף אלפי ב„בית".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
15.05 שירים ושיעורים.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
17.05 רשמי קסם
18.06 „בעין בוחנת
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
19.35 „עם ישראלי"
20.05 „אומר בשבחיך"
22.05 „ביננו לבין עצמנו"
00.00 יומן חדשות
00.15 „להאזין בחלום"

רשת ג'

06.11 בחורה לאשר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה כבר ושעם.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבועים מי יודע.
12.05 אהבה יוקמיות.
13.05 רק ביום הזה.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.
18.06 מצעד המצעדים והמשעים
21.05 „אהים עהיקי
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באותו מילולי – מנחם של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקומים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שירים עבריים
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
13.55 „40 לאחור" – סיפור ויום בהשית.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לחג.
16.05 שירים עבריים.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות – עניני צבא ובטחון.
19.00 מבזק ידיעות.
19.05 רדיו ספורט
20.05 בעיקר מוסיקה – המבכלה המוסיקלית המשודרת – „קול ההתחלות – הדרך לעומק הגליל של מהמכני הפרזי.
20.55 פינה חמה ללבבי.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.55 שיחות חצות – עם בני ומוזיאם הוגר – משפטיות.
23.05 עשרים וארבע היום שונות.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

צה"ל 2

19.05 רדיו ריזיה.
20.00 צה"ל 8 – תוכניות יחנות להחילים.
22.05 הפסקות קפה.
23.05 קול הנגב הזה.

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: לילה מגניב 9.40, 7.30, 5
אלנבי: זיווג משמים 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: 23.15 שיגעון בחול
בן־יהודה: זיהוי גורלי 9.30, 7, 4.30
גורדון: המעבר להודו 9.00, 6.00
גת: הקיסר האחרון 9, 6
דיזנגוף 1: לאן זה פלורס 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דיזנגוף 2: מוריס 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דיזנגוף 3: תקוה ותהילה 9.45, 7.15, 4.30, 1.45, 11
דקל: חשוד 9.30, 7
הדר־ביצור: ריקוד משחק 9.30, 7.15, 24 – סקס
הוד: אורות הכרך 9.30, 7.15
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): רח' צ'רינג קרוס מס' 84 9.30, 7.30, 4.30
חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30, 5.00, 2.00
חן 2: משחק הלבבות 9.50, 7.25, 5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.50, 7.25, 5.00
חן 4: מלון חוף המיטות 9.55, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: יום במלכודת 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: נערות עבודות 10, 8, 5, 2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.50, 7.30, 4.45, 2
לב 3: מגדל הדבורים 7.30, 5 ריקוד בחושיכה 9.50, 2
לב 4: ממטגר 9.50, 7.30, 5, 2
לימור: ללא מוצא 9.50, מגדל הדבורים 7.30
מוגרבי: מגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7
מקסים: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00
פאר (לשעבר אלנבי): חוכמת רחוב 9.40, 7.30, 5
פריזמה 1: סגור לרגל שיפוצים
פריזמה 2: סגור לרגל שיפוצים
כמורינה: סגור
פאר: יופיו של השטן 9.30, 7.15
פריזה: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מגמטי פייטון – משמר שונה לגמרי
צפון: מאנון 9.30, 7
שחקים: עבכר הגאורים 9.30, 7.15, 5
תמוז – רמת־אביב: קן הקוקיה 9.30, 7.00
תכלת: עשבי בר 9.45, 7.25, 5
תל־אביב: סגור
התיאטרון הישראלי: 7 סאבר השחור 9.30 מרד הנעורים

■ ירושלים

אדיסון: משואלת מות 9, 4, 7, 4.30
אורגיל: בגלגלי התהילה 9, 7, 4.30
אוריון 1: תוכנית רחוב 9.15, 7, 4.30
אור 2: לאן זה פלורס 9.15, 6.45, 4.30
אור 3: זיווג משמים 8.45, 6.45, 4.30
אור 4: יופיו של השטן 9.00, 6.45, 4.30, 23 מנטי פייטון – טעם החיים
אור 5: יהושע יהושע 8.45, 6.45, 4.30, 23 הנה ואחותיה
בית אגרון: 5.45 מנטבנו 7.30 סילבידו 9.45 ממאל לאקט
ארכיל: מעקב צמוד 9.15, 7.00, 4.30
כפיר: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מיטשל: דיינר 9.00, 7.00
סמדר: נערות עבודות 9.15, 7
עדן: אורות הכרך 9.00, 7, 4.30
רון: חשוד 9.15, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 9.30, 7
6.30 שואה חלק א'

■ חיפה

אורה: יהושע יהושע 9.15, 7, 4.30
אורלי: באגין 9.00, 6.45
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
עצמון 3: ללא מוצא 9.10, 6.45, 4.30
חן: מאנון 9.00, 6.30
עצמון 1: משאלת מות 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: שגעון בחול 9.15, 7.00, 4.30
פאר: מעקב צמוד 9.15, 6.15, 4.15
קרייאור: יופיו של השטן 9.15, 7.00
רון: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב גת 1: חשוד 9.00, 6.30, 4.00
רב גת 2: הקיסר האחרון 8.10, 5.00

■ קריות חיפה

ספיר: בגי 9.15, 7.00
סביון: לילה מגניב 9.00, 6.30
אורות: ריקוד משחת 9.15, 7
בית העם: השוטר מלוס אנג'לס 9.15, 7
היובל: ספורים היימים 7
ציון: עבכר הגאורים 9.15, 7

■ אשדוד

אגם: זעקת הנבורים 9.30, 7.15
אסתר: הנסיכה מבבל היולס 9.30, 7.15

■ אשקלון

אסתר: ללא מוצא 9.30, 7.00
גאורה: מלתעות 4 9.30, 7.30
רוזל: מעקב צמוד 9.30, 7.30

■ באר־שבע

היכל התרבות: הבלתי משוחדים 9.15, 7

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
מלך דניאל: מורים 9.30, 6.45
כוכב: 7.00 לה במבה 9.30 האלמנה השחורה

■ עפולה

מפיתורה: יום במלכודת 9.00

■ חולון ■ בת־ים

ארמון: יופיו של השטן 9.15, 7.00, 4.30
אורנים: יום במלכודת 9.30, 7.00
מגדל: שחיות בגדול 9.30, 7.15
מרכז קרית שרת: תעתועי שחור הסקס, 4, בסירות הגל 9.30, 7.15
סביון: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
עצמאות: ללא מוצא 9.30, 7.15, 5
רינה: האלמנה השחורה 9.30, 7.15

■ כפר־סבא ■ רעננה

גמל: עבכר הגאורים 9.15, 7.00
תל: ריקוד משחת 9.15, 7.00
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אודיל: כגור
מה זה: סגור
אורה: הקסר המקסים 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

העד: יום במלכודת 9, 7
אורה־הוירום: סגור

■ חדרה

חורה: ריקוד משחת 9.15, 7.00, 5.00

■ נתניה

סמודה: סגור לרגל שיפוצים
אסתר: זיהוי גורלי 9.30, 7.15
שרון: מעקב צמוד 9.15, 7, 5

■ קרית אונו

מכביה: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: זעם של כנור 9.30, 7.15
היכל 1: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: שגעון בחול 9.30, 7.15, 5
היכל 3: משאלת מוות 4 9.30, 7.15, 5

■ קרית שמונה

שביר: יום במלכודת 9, 7

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: זיהוי גורלי 9.30, 7, 4.30 תעתועי שחור הסקס
ג.ג. רון 2: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 5 במבי
בנימין: יום במלכודת 9.30, 7.00
ראשון: סגור
בית העם: לאן זה פלורס 9.30, 7.00, מפגן 9.30
חורה: מלון חוף המיטות 9.15, 7.15
חן: ריקוד משחת 9.15, 7.15

■ רמת־גן ובני־ברק

ארמון: מעקב צמוד 9.45, 7.15
ארזים: סגור
לילה: יופיו של השטן 9.30, 7.15
זהרה: זיהוי גורלי 9.30, 7.00, 4.30
רב חן 1: הקיסר האחרון 9, 6
רב חן 2: ריקוד משחת 9.30, 7.30, 5
רב חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.45, 7.25, 5
רב חן 4: ללא מוצא 9.55, 7.25, 5
שבזם: יום במלכודת 9.30, 7.15

נהג!
עשה את המינימום למניעת אלה
העושים את המקסימום.
תן טרמפ לחייל